



การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

โดย

นางสาวอำภาพร ระนาภูศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

โดย

นางสาวอำภาพร ระนาภูศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON REPORT WRITING OF
THE THIRD GRADE STUDENTS THROUGH THE LEARNING PROJECT APPROACH

By

Ampaporn Ranatsilp

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน” เสนอโดย นางสาวอำภาพร ระนาภูศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบา บัวสมบุญณ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มีชัย เอี่ยมจินดา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรภััสสร อินทรบำรุง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ กาญจนา คุณารักษ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบา บัวสมบุญณ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มีชัย เอี่ยมจินดา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

...../...../.....

50255306 : สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คำสำคัญ : การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า, โครงการงาน

อำภพร ระนาภูศิลป์ : การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ. ดร. บุญบา บัวสมบุญ, ผศ. ดร.มิชชัย เอี่ยมจินดา และผศ. ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. 223 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่เรียนอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโครงงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติทดสอบที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการทำโครงงาน หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอยู่ในระดับดี
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2554
ลายมือนักศึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1.....2..... 3.....

50255306 : MAJOR : TEACHING THAI LANGUAGE

Keywords : LEARNING ACHIEVEMENT ON REPORT WRITING, PROJECT APPROACH.

AMPAPORN RANATSILP : THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON REPORT WRITING OF THE THIRD GRADE STUDENTS THROUGH THE LEARNING PROJECT APPROACH. THESIS ADVISORS : ASST.PROF. BUSABA BUASOMBOON, Ph.D. ASST.PROF. MEECHAI IEMJINDA, Ph.D. AND ASST.PROF. CHAIYOS PAIWITHAYASIRITHAM, Ed.D. 223 pp.

The purpose of this research were 1) to compare the development of learning achievement on Report writing of before and after experiment by using project approach 2) to study students' ability on a project work. 3) to study the opinions of student about using project method teaching of the third grade student from Wat Thammasala School. The sample of this research were 35 students from of the third grade student Wat Thammasala School, Amphoe Mueang, Nakhonpathom Province in academic year 2011. The schools representatives gained by Simple Random Sampling from drawing lots. The duration of the experiment was 2 hours /a week for 10 hours. The research instruments were lesson plans by using project approach, the achievement test and questionnaire for investigating the opinion of student by using project approach teaching. Data were analyzed by frequencies, mean, standard deviation and t – test Dependent and content analysis.

The research result of this study were :

- 1) There was a significant different between writing skill report of the study of the third grade students at the .05 level, which after study higher than before study.
- 2) The students have the ability to work on a project were at a good level.
- 3) The students' opinions on project approach were at high level.

Department of Curriculum and Instruction, Graduate School, Silpakorn University, Academic Year 2011

Student's signature

Thesis Advisors' Signature 1..... 2..... 3.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ ความกรุณา ความเอาใจใส่ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชบา บัวสมบุญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์พิเศษ กาญจนา คุณารักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรภัสสร อินทรบำรุง ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ได้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุน ตลอดจนถึงการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพร แก้วสุวรรณ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ รวมถึงนางสุดารัตน์ ชินณะพงศ์ นางสาวปราณีต เข้มทองศรี ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนายพินิจ สิงโต ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัด นครปฐม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูโรงเรียน วัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียน วัดเกาะวังไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทุกท่านที่กรุณา ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ และสมาชิกทุกคนในครอบครัวระนาภูศิลป์ คณะครูโรงเรียน สิรินธรราชวิทยาลัยทุกท่านที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือและดูแลด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น ที่ให้คำแนะนำขั้นตอนในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอขอบคุณนางสาวแวหามีละ อีแมลอดิง ที่ช่วย สืบค้นข้อมูล และเจ้าหน้าที่ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน ทุกท่านที่ให้กำลังใจและการช่วยเหลือ และขอขอบคุณ นายภูริชัย ชัยสร ที่อยู่เคียงข้างและเป็นกำลังใจคอยช่วยเหลืออยู่เสมอจนสามารถ ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	11
ขอบเขตการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	14
การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	21
ความหมายของโครงงาน.....	21
จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน.....	23
ลักษณะของโครงงาน.....	24
ประเภทโครงงาน.....	26
ขั้นตอนการทำโครงงาน.....	28
การประเมินโครงงาน.....	32
การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า.....	34
ความหมายของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า.....	34
ขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า.....	35
ส่วนประกอบของรายงาน.....	41
การประเมินตามสภาพจริง.....	45
ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง.....	45

บทที่	หน้า
	หลักการประเมินตามสภาพจริง..... 46
	ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง..... 49
	ทักษะที่ควรประเมินตามสภาพจริง..... 51
	วิธีการวัดและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน..... 52
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 58
	งานวิจัยภายในประเทศ..... 58
	งานวิจัยต่างประเทศ..... 61
3	วิธีดำเนินการวิจัย 64
	ขั้นตอนการวิจัย..... 64
	ขั้นเตรียมการ..... 65
	ขั้นสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ..... 66
	ขั้นทดลอง..... 71
	การวิเคราะห์ข้อมูล 72
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 73
	ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานจาก การศึกษาค้นคว้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลัง เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 73
	ตอนที่ 2 ความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการการเรียนรู้แบบโครงงาน..... 74
	ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 77
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 79
	สรุปผลการวิจัย..... 80
	การอภิปรายผล 80
	ข้อเสนอแนะ..... 84
	บรรณานุกรม 85

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และหนังสือราชการ...	94
ภาคผนวก ข การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	113
ประวัติผู้วิจัย.....	223

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผลการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกัน คุณภาพผู้เรียน (National Test) หรือ NT รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน การเรียนรู้ ท 2.1 การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน วัดธรรมศาลา ปีการศึกษา 2551-2553.....	3
2 สารที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชา ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รหัส ท 13101....	19
3 วิธีการวัดและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง.....	53
4 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric).....	55
5 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric).....	56
6 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ การเขียนรายงาน การ ศึกษาค้นคว้า.....	68
7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน.....	74
8 แสดงผลการประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3.....	75
9 ผลการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงาน.....	77
10 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ	100
11 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ที่ได้จากความคิด เห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน.....	102
12 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายของข้อสอบจำนวน 15 ข้อ.....	103
13 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมใน การทำโครงงานของนักเรียนของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน.....	104

ตารางที่		หน้า
14	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการทำโครงการ.....	106
15	ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้แบบโครงงานของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน.....	112

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงออกถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติควรแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ 2544 : 3)

จากความสำคัญของภาษไทยดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานความคิด พื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติในทุกระดับการศึกษา โดยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย และสาระวรรณคดีและวรรณกรรมอย่างสัมพันธ์กัน เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติ เพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกัน และการใช้ภาษาในการประกอบกิจกรรมทั้งส่วนตัว ครอบครัว กิจกรรมทางสังคม ประเทศชาติ ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้ ฝึกฝนให้เกิดทักษะที่ถูกต้องและเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เมื่อเรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้ ประการแรกสามารถอ่านออกเสียง

คำได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน และมีมารยาทในการอ่าน ประการที่สองมีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน ประการที่สามสามารถเล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารได้อย่างถูกต้อง และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด ประการที่สี่สามารถสะกดคำและเข้าใจความหมายของคำและเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และประการสุดท้ายมีความเข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2551 : 1-3)

สาระการเขียน มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสาระอื่น ๆ เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะทางการแสดงออกที่สำคัญแทนการพูด เพราะก่อนที่จะเขียนได้ผู้เขียนต้องสามารถฟังได้และพูดได้ อย่างดี การเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่คงทนถาวรสามารถกำหนดความเข้าใจใช้แทนคำพูดในการสื่อสาร และสามารถใช้เป็นหลักฐานในการอ้างอิงได้ทั้งอดีตรวมถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นหลักฐานที่คงทน ตรวจสอบได้ หากมีการเก็บรักษาสภาพนั้นไว้ (นภคล จันทรพิชญ์ 2539 : 91) สนิท สัตโยภาส (2545 : 142) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยั่งยืน ชับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะผู้ที่เขียนได้ดีจะต้องเป็นผู้ที่ฟังมาก อ่านมาก มีความรู้ และประสบการณ์กว้างขวาง พร้อมทั้งยังสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนมาเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนได้ ถูกต้องและสละสลวย ทักษะการเขียนจะเกิดมีในบุคคลใด ๆ ได้ บุคคลนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

การเขียนถือเป็นเครื่องมือแสดงออกซึ่งความรู้ ความคิด ความรู้สึก และจินตนาการของมนุษย์ ทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์ อันสะท้อนความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์แต่ละยุคสมัยได้ทางหนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอุบล เทศทอง (2551 : 181) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษรเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสารและจินตนาการจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน สำหรับปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2535 : 68) ได้เสนอแนวคิดว่าการเขียนต้องคำนึงถึงผู้อ่านว่ามีพื้นฐานความรู้ ความคิดเป็นอย่างไร ควรเขียนอย่างไร จึงจะเกิดผลตามความประสงค์ ต่อจากนั้นจึงกำหนดรูปแบบ วิธีการเขียน การใช้ภาษาและเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้อ่าน การเขียนจึงจะประสบความสำเร็จตามความตั้งใจ

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้มีสาระการเขียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

มาตรฐานของสาระที่ 2 การเขียน ท2.1 กำหนดให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2551 : 2)

จากรายงานการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน (NT: National Test) ปีการศึกษา 2551 - ปีการศึกษา 2553 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า ผลการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเขียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) ในปีการศึกษา 2551 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.34 ปีการศึกษา 2552 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.47 และปีการศึกษา 2553 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.52 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน (NT: National Test) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ท.2.1 การเขียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2551 - ปีการศึกษา 2553

ปีการศึกษา	จำนวนผู้เข้าสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย
2551	65	6	35.34
2552	66	6	47.47
2553	70	6	54.52

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1, รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 - ปีการศึกษา 2553

ดังจะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะสาระการเขียน นั้นมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ค่าเฉลี่ยต่ำกว่ามาตรฐานและไม่น่าพึงพอใจ เมื่อเทียบกับนโยบายของกลุ่มโรงเรียนโซนคุณภาพบูรพาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ โรงเรียนบ้านมาบแค โรงเรียนวัดพะเนียงแตก โรงเรียนวัดสามควายเผือก โรงเรียนวัดตาก้อง โรงเรียนบ้านรางมะเดื่อ โรงเรียนบ้านลำท่าโพ โรงเรียนบ้านคันสำโรง โรงเรียนวัดคอนยายหอม โรงเรียนวัดคอนขาก และ

โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) และนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์สาระการเขียนไว้ว่าควรมีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ป.3 ในปีการศึกษา 2551 ทั่วประเทศ จำนวน 782,284 คน จาก 31,269 โรงเรียน พบว่า ด้านการเขียน อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง 82,391 คน หรือร้อยละ 10.53 และเขียนไม่ได้ จำนวน 45,477 คน ร้อยละ 5.81 (สมเกียรติ ขอบผล, 2552) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ นั้น พบว่ามาจาก 4 สาเหตุใหญ่ คือ 1) ปัญหาครอบครัว ขาดคนเลี้ยงดู เด็กต้องขาดเรียนบ่อย ๆ จนเวลาเรียนไม่ครบ 2) ปัญหาเด็กไม่ได้พูดภาษาไทยที่บ้าน 3) มีปัญหาการเรียนรู้ ซึ่งมีประมาณร้อยละ 5-6 บางโรงเรียนอาจมีมากกว่านี้ และ 4) ปัญหาเด็กเมื่ออยู่ในโรงเรียนที่มีครูไม่เพียงพอหรือขาดแคลนครู (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2550) นอกจากนี้จากการประเมินคุณภาพมาตรฐานสถานศึกษาภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบสอง (พ.ศ. 2549-2551) จากทั่วประเทศ พบว่า นักเรียนในระดับ ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา มีปัญหาเรื่องการอ่านออกเขียนได้ โดยพบว่าโรงเรียนหลายแห่ง นักเรียนมีการเขียนคำภาษาไทยผิด การเรียงรูปประโยคไม่ถูกต้อง ทำให้ข้อความที่เขียนไม่สามารถสื่อความหมายได้ (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน พ.ศ. 2551 ของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) หรือ สบร. ที่พบว่าปัจจุบันเด็กไทยส่วนใหญ่เรียนจบชั้น ประถมศึกษา แต่ยังอ่านภาษาไทยไม่คล่อง สะกดคำ ไม่แม่นยำ จึงสื่อสารความหมายที่ลึกซึ้งไม่ได้ ส่งผลให้สมองขาดฐานข้อมูลเบื้องต้น ในการคิดเชื่อมโยงและต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ศาสตร์อื่นได้ อย่างไม่มีประสิทธิภาพ (ฐนิธ กิตติอำพน, 2552) สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ การใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องในวัยเด็กจะส่งผลกระทบต่อ การเรียนหนังสือในระดับสูงขึ้นไป เพราะไม่สามารถเรียบเรียงข้อความ หรือเขียนเรื่องราวยาว ๆ ได้ และใช้ข้อความไม่สมบูรณ์ แต่ละประโยคไม่ปะติดปะต่อกัน กระโดดข้ามไปข้ามมา คนอ่านก็ไม่เข้าใจว่าเราต้องการสื่อสารอะไร และมีปัญหาการเรียนในที่สุด (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2552) นอกจากนี้ ดวงใจ ไทยอุบล (2543 : 9) ได้กล่าวว่า การเขียนตัว พยัญชนะไทยของเด็กนักเรียนในปัจจุบันยากแก่การอ่าน ตัวพยัญชนะไทยบางตัวเขียนไม่มีส่วนหัว และส่วนหาง การใช้คำ กลุ่มคำ และสำนวนผิด การใช้ประโยคผิด การสะกดการันต์ผิด การใช้ เครื่องหมายวรรคตอนผิด และการใช้อักษรย่อผิด และอัจฉรา ชีวพันธ์ (2548 : 1) ได้กล่าวว่า ปัญหาการเขียนที่พบบ่อยครั้งก็คือ การสะกดคำผิด การใช้ภาษาสแลง การเขียนวรรณยุกต์ผิด และการเขียนด้วยลายมืออ่านยาก เป็นต้น

จากปัญหาการเขียนดังกล่าวข้างต้นและประสบการณ์ของผู้วิจัยที่สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา สรุปปัญหาการเขียนของนักเรียนได้ว่า ปัญหาการเขียนอักษรวิธี ได้แก่ นักเรียนเขียนสะกดคำผิด วางวรรณยุกต์ผิดที่ การใช้ประโยคและคำเชื่อมผิด เขียนตัวพยัญชนะไทยบางตัวเขียนไม่มีส่วนหัวและส่วนหาง ไม่สามารถเรียบเรียงข้อความหรือเขียนเรื่องราวยาว ๆ ได้ เขียนสื่อความไม่ชัดเจน เขียนเรื่องไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง เป็นต้น อีกปัญหาคือการเขียนรายงาน ซึ่งสุกัญญา ศรีสืบสาย (2543 : 9) ได้กล่าวถึงปัญหาที่พบเมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและเขียนรายงานว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการลอกหรือถ่ายเอกสารทันทีที่ค้นพบในเล่มแรก นักเรียนขาดทักษะในการสรุปและย่อความ ไม่รู้จักการเรียบเรียงสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ จึงไม่อาจอภิปรายข้อมูลหลากหลายที่ได้จากการค้นคว้า และไม่สามารถนำเสนอสาระความรู้ที่น่าสนใจ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน นอกจากนี้ ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2552 : ก) ได้กล่าวว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เกิดจากความไม่เข้าใจ ไม่สามารถหรือไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามวิธีการและสอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาไทย นอกจากกระบวนการจัดการเรียนรู้แล้ว บรรยายาศการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้นานนับร้อยปี ส่งผลให้เกิดปัญหาทางการเรียนการสอนขึ้น กล่าวคือ ผลผลิตทางการศึกษขาดคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ คือ 1) กล้าและรู้จักแสดงความคิดเห็นต่อชุมชน 2) สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง 3) รู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5) มีความคิดในการพัฒนาและความคิดสร้างสรรค์ 6) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (http://www.kmutt.ac.th2organization/Education/Technology/tech_ed/constructionism/constructionism1.html, 29 กันยายน 2553)

จากปัญหาการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ไม่น่าสนใจ ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน รวมทั้งบรรยายาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนยึดครูเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลต่อทักษะการเขียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้พัฒนาทักษะด้านการเขียนที่ถูกต้องและเหมาะสม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) หมวด 4 มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญห จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และให้เกิดการเรียนรู้อย่าง

ต่อเนื่อง อีกทั้งจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา การจัดการเรียนรู้สามารถจัดได้ทุกสถานที่และทุกเวลา และยังสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้แบบบูรณาการได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 29 – 31) หากพิจารณาจากตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนต้องมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง ผู้เรียนทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มผู้เรียน ฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างจินตนาการ ตลอดจนได้ แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วย ตนเองและร่วมด้วยช่วยกันผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและ ยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง สำหรับครูนั้นต้องเตรียมการสอนทั้งเนื้อหา และวิธีการ ต้องจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกฝังใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมและ สถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน ใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ใช้ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ฝึกกิจกรรมรายสัปดาห์และวินัยตามวิถี วัฒนธรรม สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 21)

การสอนภาษาไทยให้มีผลตามที่หลักสูตรต้องการนั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น คุณลักษณะของครูผู้สอน บทบาทของครูผู้สอน โดยผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ภาษาไทยเป็นอย่างดี ใช้ภาษาไทยในการสั่งสอนได้ดี เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น ผู้สอนจะต้อง เปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ มาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม แนะนำ สนับสนุนนักเรียนให้แสวงหาความรู้จากสื่อ แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญา ชาวบ้าน และครูผู้สอนควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของ ตนเอง เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาความคิดของนักเรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทาง อารมณ์ โดยปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถ แก้ปัญหาความขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม บทบาทที่สำคัญของครูอีกประการหนึ่งคือ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากการบอก การเล่า การอธิบาย มาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน วางแผนและออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามที่วางแผนการเรียนรู้ไว้ เพื่อให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 2)

การจัดการเรียนรู้ที่ครูใช้สอนนักเรียนมีด้วยกันหลายรูปแบบ เช่น การสอนแบบบูรณาการ การเรียนรู้โดยกรณีศึกษา การสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การสอนแบบ สืบสอบ การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงาน เป็นต้น ในการพัฒนานักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความ ถนัด และความต้องการของตนเอง จากสื่อและอุปกรณ์ที่มีอยู่ตามแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ใน ครอบครั้ว สถานศึกษา และในชุมชนที่ผู้เรียนพบในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ผู้เรียนอาจศึกษาตาม ลำพังหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดการเรียนการสอนโดยครูเลือกสรร กิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับวัยนักเรียน เนื้อหาที่นักเรียนเรียนรู้ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงการ จัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้เลือก และสร้างกระบวนการเรียนรู้ เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึกด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการและแหล่งการ เรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ 2544 ก : 10) การสอนให้เด็กทำโครงงาน เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมและฝึกฝน ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยมีครูดูแลให้คำปรึกษา ทำใ้ นักเรียนได้แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ประมวลความรู้และความสามารถตลอด กระบวนการของแต่ละสาระวิชา มา ใช้แก้ปัญหาอย่างครบถ้วนก่อให้เกิดความรู้ ความคิดการ ประดิษฐ์ การคิดค้นและการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ เป็นการนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันอย่าง แท้จริง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีให้นักเรียนทำโครงงาน (Project Approach) เป็นการสอนที่ช่วย ให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักวิธีการระดมพลังสมองเพื่อแก้ปัญหา รู้จักการศึกษาค้นคว้า หาความจริง ด้วยทักษะกระบวนการต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมี เจตคติที่ดี ดังที่ วิลสัน สุนทรโรจน์ (2549 : 146) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการจัดกิจกรรมการบูรณาการรูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นการสร้างความสามารถในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมอาจจัดเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่ม เล็กหรือกลุ่มใหญ่กิจกรรมโครงงานจะช่วยส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การแก้ปัญหา รู้จักสังเกตและสืบเสาะหาความรู้ได้อย่างหลากหลายและมีความหมาย เป็นการ จัด ประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ดังนั้น การเรียนการสอน ด้วยวิธีทำโครงงาน จึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ทางด้าน พุทธิพิสัย

ทักษะพิสัย และจิตพิสัยไปพร้อม ๆ กัน ครูควรจัดให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสทำโครงการ ซึ่งอาจจัดเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลเป็นโครงการเล็ก ๆ ที่ไม่ซับซ้อน จนกระทั่งถึงโครงการขนาดใหญ่ที่ซับซ้อนมากขึ้นที่สำคัญต้องเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่าเป้าหมายสำคัญของการทำโครงการไม่ได้อยู่ที่การประกวดเพื่อรับรางวัล แต่เป็นการฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง สามารถใช้ทักษะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา หรือเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่สงสัยด้วยตัวของนักเรียนเอง

จึงอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมโครงการเป็นกิจกรรมที่สามารถที่จะฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการเรียนรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ด้วยการใช้ทักษะต่างๆ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การเรียนรู้จากการทำโครงการจึงเป็นการเรียนการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้บูรณาการความรู้และทักษะต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตจริง ได้แก่ ทักษะการสืบค้นหาความรู้ ทักษะการอ่าน การฟัง การตั้งคำถาม จดบันทึก เขียน อธิบายสรุป ทักษะการพูดสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด เปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และทักษะการวิจัย ทักษะการทำงานกับคนอื่น ๆ จึงทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทั้งทางปัญญาและทางความเป็นจริงของชีวิต (จิราวรรณ สังวรปทานสกุล 2546 :7)

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโครงการจึงเป็นวิธีการที่สามารถตอบสนองแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนรู้อย่างชัดเจนว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยที่กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีโครงการสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นคนเก่ง สามารถเรียนรู้ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับในการปฏิบัติโครงการดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนสาระการเขียนรายงาน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน สนใจที่จะศึกษบทเรียน เพื่อบรรลุถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

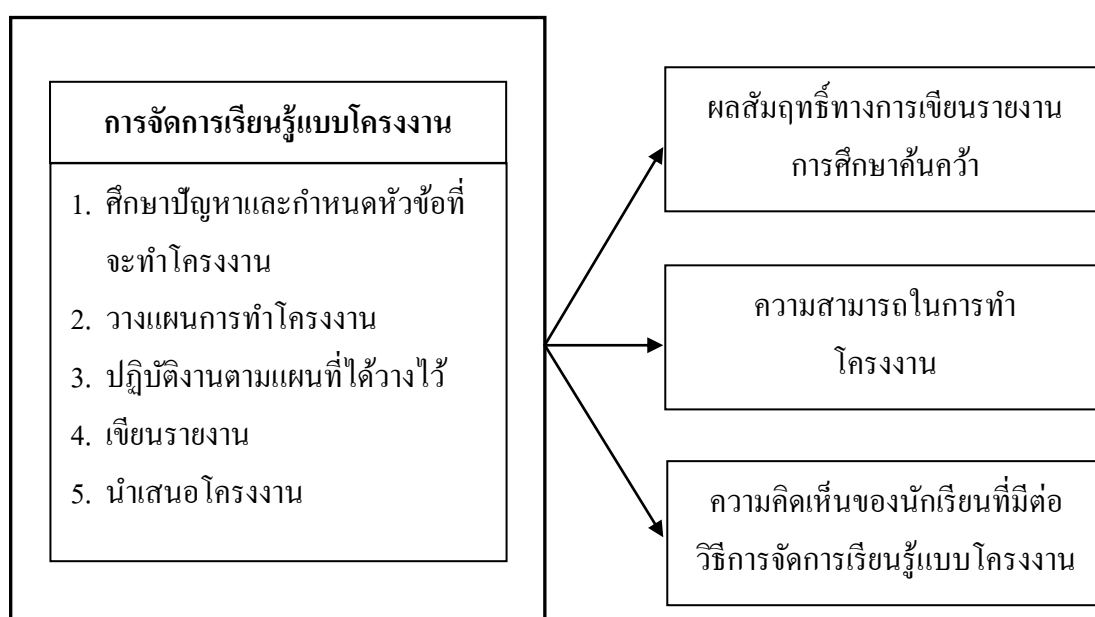
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ครูผู้สอนควรพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ อยากลงมือทำ และภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเองทุกขั้นตอน ครูจึงควรนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่ศึกษา

จากงานวิจัยมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ ลัดดา ภูเกียรติ (2544:18) บุญเชิด ภิญโญนันต์พงษ์ (2544:3) และ สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2545 : 88) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานว่า การเรียนจากการทำโครงงานเป็นการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่นักเรียนสนใจและต้องการหาคำตอบด้วยการแสวงหาความรู้ ค้นหาข้อมูล และใช้ทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการอ่าน การฟัง การสัมภาษณ์ผู้รู้ การดูข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลด้วยทักษะการเขียน นำเสนอผลงานด้วยการรายงาน ซึ่งต้องใช้ทักษะการพูด นอกจากนั้นยังต้องใช้ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งกระบวนการและขั้นตอนเหล่านั้นที่นักเรียนได้รับการปลูกฝังนิสัยการเรียนรู้และสามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตจริง จึงอาจกล่าวได้ว่าโครงงานสามารถปลูกฝังเด็กยุคใหม่ในสังคมไทยให้รู้จักสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ยั่งยืนที่เรียกว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิต (Life-Long Education)

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ก : 6-17) สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543 ข : 41) เพชรา วงศ์ประไพโรจน์ (2545 : 2) เดชา จันทศักดิ์ (2546 : 51-52) จีราวรรณ สังวรปทานสกุล (2546) สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 86 -90) และวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 210) พบว่า ได้เสนอขั้นตอนการทำโครงงานด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานในทำนองที่คล้ายกัน ประกอบด้วย 1) สังเกตปรากฏการณ์ / ศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทำให้มองเห็นปัญหา เพื่อการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาให้ชัดเจน 2) วางแผนการทำโครงงาน 3) ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้จนได้คำตอบ / ข้อค้นหาหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ 4) เขียนรายงาน 5) นำเสนอโครงงานต่อสาธารณชน

จากรูปแบบต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีโครงงานมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น เป็นวิธีฝึกให้นักเรียนแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสืบสวน ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการเรียนรู้ สามารถปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้ เรียนรู้ด้วยตนเอง รักการอ่าน การค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้โดยวิธีโครงงานมีกระบวนการเช่นเดียวกับการเรียนรู้จากการวิจัย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2542 :14) ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะนำการ

จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีโครงงานมาใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในฐานะผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความเชื่อมั่นว่าการพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังแผนภูมิที่ 1



แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

คำถามการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอยู่ในระดับใด
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอยู่ในระดับใด

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าที่เรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มโรงเรียนโชนคุณภาพบูรพาศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 12 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ โรงเรียนบ้านมาบแค โรงเรียนวัดพะเนียงแตก โรงเรียนวัดสามควายเผือก โรงเรียนวัดตาก้อง โรงเรียนบ้านรางมะเดื่อ โรงเรียนบ้านลำท่าโพ โรงเรียนบ้านต้นสำโรง โรงเรียนวัดดอนยายหอม โรงเรียนวัดดอนขนาก และโรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 215 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และนักเรียนเป็นหน่วยการวิเคราะห์

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 - 2.2 ความสามารถในการทำโครงงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 - 2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

3. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาเพื่อฝึกทักษะการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 : การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 : กำหนดให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการทดลอง ดำเนินการทดลองสอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยใช้การทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกับผู้วิจัยได้ให้ความหมายคำศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัย ดังนี้

โครงงาน หมายถึง การสร้างสรรค์ผลงานโดยนักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติ และเสนอผลงานด้วยตนเอง มีครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง ซึ่งอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือกระบวนการอื่นๆที่เป็นระบบไปศึกษาหาคำตอบในเรื่องนั้นๆ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ

การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า หมายถึง การทำรายงานตามหัวข้อที่กำหนด ประกอบด้วยหัวข้อที่ต้องเขียน ดังนี้ 1) การเลือกหรือกำหนดหัวข้อ 2) การเขียนโครงเรื่อง 3) การเรียบเรียงเขียนรายงาน 4) การอ้างอิงในเนื้อหา และ 5) การเขียนบรรณานุกรมและรายการอ้างอิง

ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสิ้นสุดลง ซึ่งวัดได้จากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความสามารถในการทำโครงงาน หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เกิดขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสิ้นสุดลง ซึ่งวัดได้จากคะแนนแบบประเมินความสามารถของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เกี่ยวกับบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับวัดโดยแบบสอบถามความคิดเห็น

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี หลักการ เพื่อประกอบการวิจัย โดยกำหนดประเด็นดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ประกอบด้วย ความหมายของโครงงาน จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ลักษณะของโครงงาน คุณค่าของวิธีสอนโครงงาน ประเภทของโครงงาน ขั้นตอนการทำโครงงาน การประเมินผลโครงงาน
3. การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย ความหมายของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ส่วนประกอบของรายงาน
4. การประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง หลักการประเมินผลตามสภาพจริง ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง ทักษะที่ควรประเมินตามสภาพจริง วิธีการวัดและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย งานวิจัยภายในประเทศ งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็น

พลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่าง เสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาคือ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ในส่วนของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา 2551:2-3) มีดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า
อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด
ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและ
พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็น
คุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตารางที่ 2 ตารางที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท2.1 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชา
ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รหัส ท13101

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียน สื่อสารเขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบ ต่างๆ เขียนรายงานข้อมูล สารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็ม บรรทัดตามรูปแบบการเขียน ตัวอักษรไทย
	2. เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใด สิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน	การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะ ของ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่
	3. เขียนบันทึกประจำวัน	การเขียนบันทึกประจำวัน
	4. เขียนจดหมายลาครู	การเขียนจดหมายลาครู
	5. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการ จากคำ ภาพ และหัวข้อที่กำหนด
	6. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ จืดจาง - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับ เวลาสถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือ ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้
แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551.** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,
2551.)

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์
คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่าน
ได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ
และมีมารยาทในการอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรทัดเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียน
จดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการ
เขียน

เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิด
ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้
ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำ
ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำ
คล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็น
วัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรอง
ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ความหมายของโครงงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 28 – 31) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ไว้ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน ได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำและอำนวยความสะดวก วิธีสอนแบบโครงงานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตามหลักการวิธีการสอนแบบโครงงานเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหาและสามารถวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ยังมีนักวิจัยและนักวิชาการท่านอื่นที่กล่าวถึงความหมายของโครงการหรือโครงงาน ไว้ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2543 : 198) ได้กล่าวถึงความหมายโครงงานว่าเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 28, 145) ได้ให้ความหมายของโครงงาน (Project) ว่าหมายถึง การศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่นักเรียนเป็นผู้ศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ภายในคำแนะนำ ประเมินและดูแลของครู/อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งอาจใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ช่วยในการศึกษา ค้นคว้านั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์สำหรับความหมายของการเรียนแบบโครงงานนั้น เป็นการเรียนรู้แบบศึกษาค้นคว้าวิธีหนึ่ง แต่เป็นการศึกษาค้นคว้าที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์แก้ปัญหา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีเหตุผล สรุปเรื่องราวอย่างมีกฎเกณฑ์ ทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีใช้การศึกษาค้นคว้าจัดทำรายงานอย่างเดิยต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการสรุปผล

ลัดดา ภูเกียรติ (2544 : 2) ให้ความหมายของโครงงานว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายๆ สิ่งที่ยากรู้คำตอบให้ลึกซึ้ง หรือเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ให้มากขึ้น โดยใช้

กระบวนการ วิธีการศึกษาอย่างมีระบบขั้นตอน มีการวางแผนในการศึกษาอย่างละเอียดปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้จนได้ข้อสรุปหรือผลสรุปที่เป็นคำตอบในเรื่องนั้นๆ

สรรพเชษฐ อิศริยวัชรกร (2546 : 464) ได้ให้ความหมายของโครงการว่า วิธีสอนแบบโครงการเป็นการสอนที่ให้นักเรียนที่เป็นหมู่ หรือรายบุคคลได้วางแผนโครงการและดำเนินงานให้สำเร็จตามโครงการนั้นๆ นับว่าเป็นการสอนที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง นักเรียนจะทำงานด้วยการตั้งปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหาด้วยการลงมือกระทำจริง เช่น โครงการรักษาความสะอาด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 130) กล่าวว่า โครงการงานเป็นการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สํารวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์ คิดค้น โดยมีครูเป็นผู้คอยกระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

พิมพันธ์ เชนะคุปต์ (2551 : 25) กล่าวว่า การทำโครงการงานเป็นการศึกษาเพื่อค้นพบความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่และวิธีการใหม่ ด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ มีครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำปรึกษา ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่และวิธีการใหม่นั้นทั้งนักเรียนและครูไม่เคยรู้หรือมีประสบการณ์มาก่อน (unknown by all)

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 72-81) ให้นิยามโครงการงานว่า หมายถึง กระบวนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักวิธีทำวิจัยเล็กๆ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพระเบียบวิธีการดำเนินการ เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จุดประสงค์หลักของการสอนแบบโครงการต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต รู้จักตั้งสมมติฐาน รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และตอบคำถามที่อยากรู้ สามารถสรุป และทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบ โครงการงานอาจจะทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ การเรียนการสอนแบบโครงการ (Project Approach) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกที่จะศึกษา หรือโครงการที่น่าสนใจ

จากความหมายของโครงการที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า โครงการงานเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นวิธีการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนอย่างสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคม โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและผู้คอยให้กำลังใจ

จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ฟิลเชอร์รีลด์ (Fizerald 1955 : 356, อ้างถึงในรุ่งนภา สรรค์สวัสดิ์ 2550 : 35) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานว่า

1. เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน ทั้งนี้ เพราะการสอนแบบโครงงาน ผู้สอนให้ผู้เรียนเลือกโครงงานด้วยตนเอง แต่ก่อนที่จะเลือก ผู้สอนต้องจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นเสียก่อน จึงสามารถเลือกโครงงานได้ ฉะนั้นการที่นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากจะทำโครงงานหนึ่ง แสดงว่านักเรียนมีความสนใจในเรื่องนั้น ๆ

2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานการณ์จริง ๆ ซึ่งช่วยให้เห็นคุณค่าของการทำงานได้ในที่สุด

3. เพื่อพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ที่สะสมเก็บรวบรวมและหาความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เข้าใจสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมโดยใช้ประสบการณ์ของตนเอง

5. เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบที่ให้เสรีภาพในการจัดและการกระทำ

6. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการสร้างแผน และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

7. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. เพื่อให้รู้จักคิดและประเมินผลงานของตนเอง

นอกจากนี้ เฮนรี (Henry 1995 : 42) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้แบบโครงงานว่า

1. เพื่อจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ทักษะของตนเอง

2. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความชำนาญของผู้เรียน

3. เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ

4. เพื่อให้ผู้เรียนได้สรุปผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการสอนเพื่อฝึกทักษะการทำงานด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การเลือกโครงงาน การวางแผนการทำงาน การสื่อความหมายด้วยตัวอักษร และด้วยวาจาที่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่ม ความคิดในสิ่งที่วิพากษ์วิจารณ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้เรียนได้

เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ได้จับต้อง ได้ทดลองและสรุปผลการปฏิบัติเป็นความรู้ความเข้าใจ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2522 : 124) โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน นั้นเป็นการสอนรูปแบบหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

ลักษณะของโครงงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 4) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของโครงงานไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ สงสัย ต้องการหาคำตอบ
2. เป็นการเรียนรู้ที่มีกระบวนการ มีระบบ ครอบคลุมกระบวนการ
3. เป็นการบูรณาการการเรียนรู้
4. นักเรียนใช้ความสามารถหลายด้าน
5. มีความสอดคล้องกับชีวิตจริง
6. มีการศึกษาอย่างลุ่มลึก ด้วยวิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
7. เป็นการแสวงหาความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง
8. มีการนำเสนอโครงงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม ในกระบวนการและผลงานที่ค้นพบ
9. ข้อค้นพบ สิ่งที่ค้นพบ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จิราภรณ์ ศิริทวี (2542 : 33 – 38) แบ่งโครงงานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. โครงงานตามสาระการเรียนรู้ เป็นโครงงานที่บูรณาการความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานในการกำหนดโครงงาน และการปฏิบัติ
2. โครงงานตามความสนใจ เป็นโครงงานที่นักเรียนกำหนดขั้นตอนตามความถนัดความสนใจ และความต้องการ โดยการนำเอาความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการกำหนดเป็นโครงงานและการปฏิบัติ

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543 : 198) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของโครงงานไว้เช่นกันว่า

1. ผู้เรียนได้เลือกเรื่องหรือประเด็นที่จะศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้
2. ผู้เรียนเป็นผู้เลือกวิธีการศึกษาและแหล่งเรียนรู้
3. ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอน
4. การศึกษานั้นมีการเชื่อมโยงหรือบูรณาการระหว่างความรู้/ทักษะ/ประสบการณ์เดิมกับสิ่งใหม่
5. ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน

สรุปได้ว่า โครงการนี้มีลักษณะโดยภาพรวมอยู่ 2 ลักษณะคือ โครงการที่บูรณาการหลายเนื้อหาวิชาเข้าด้วยกัน และโครงการเฉพาะเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง

คุณค่าของวิธีสอนแบบโครงการ

พิมพันธ์ เชะคุปต์ (2551 : 18 - 19) กล่าวว่า คุณค่าของการสอนคิดด้วยโครงการ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีดังนี้

1. พัฒนาพหุปัญญา ซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ร่วมสมัยของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ที่ผู้เรียนทำโครงการสามารถพัฒนาปัญญาได้ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ปัญญาด้านภาษา (verbal/linguistic intelligence)
- 1.2 ปัญญาด้านการคิดและคณิตศาสตร์ (logical – mathematical intelligence)
- 1.3 ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (visual/ spatial intelligence)
- 1.4 ปัญญาด้านรอบรู้ธรรมชาติ (naturalist intelligence)
- 1.5 ปัญญาด้านดนตรี (musical/ rhythmic intelligence)
- 1.6 ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวกาย (bodily/ kinesthetic intelligence)
- 1.7 ปัญญาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal intelligence)
- 1.8 ปัญญาด้านรู้จักตนเอง (intrapersonal intelligence)

2. พัฒนาสมองซีกซ้ายและขวา สมองซีกซ้ายเน้นจดจำ วิเคราะห์ แยกแยะ ส่วนสมองซีกขวามุ่งเน้นองค์รวม สังเคราะห์ สุนทรียภาพ ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาพหุปัญญา เป็นการพัฒนาสมองทั้งสองซีก คือสมองซีกซ้ายได้รับการพัฒนาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา

เป็นต้น สมอชิกขา ได้รับการพัฒนาวิเคราะห์ จดจำเกี่ยวกับความคิดสังเคราะห์ ความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ สุนทรียภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ การกีฬา เป็นต้น การทำโครงการเป็นการพัฒนาหุปัญญา ซึ่งเป็นการพัฒนาสมองทั้งสองซีก คือ สมองซีกซ้ายและสมองซีกขวานั้นเอง

3. พัฒนาผู้เรียนเชิงรุก เน้นผู้เรียนตามความสนใจ ตามความถนัด ตามศักยภาพแห่งตน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น

4. พัฒนาสมรรถนะทางการคิด ให้เป็นผู้มีวิธีการเรียนรู้เป็นนักวิจัย เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

5. พัฒนาหลักฐานที่แสดงความเข้าใจอย่างคงทน การทำโครงการเป็นการสร้างให้ไดงานและชิ้นงานหรือผลผลิต อันเป็นหลักฐานที่แสดงความเข้าใจอย่างคงทน เป็นความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่สามารถนำความรู้ไปใช้ไปประยุกต์ใช้ได้ สรุปแล้วเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (meaningful learning)

สรุปได้ว่าคุณค่าของวิธีสอนแบบโครงการนั้น ได้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้ความคิดต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอน ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับกลุ่มเพื่อนด้วย

ประเภทโครงการ

การสอนแบบโครงการนี้เป็นประโยชน์มาก มีผลในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการคิด การสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจกระตือรือร้นในการเรียน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 28) สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2546 : 85 – 86) และอาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 130) ได้แบ่งประเภทของโครงการตามลักษณะกิจกรรมเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจ (Survey research project)

โครงการประเภทนี้เป็นการศึกษา สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ผู้เรียนต้องการศึกษา หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบระเบียบเป็นหมวดหมู่

สื่อความหมาย แล้วนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตาราง กราฟ แผนภูมิ และคำอธิบายประกอบ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจพืชสมุนไพรในชุมชนบ้านสบปราบ ปัญหาขยะของตลาดสดเทศบาล 2 เป็นต้น

2. โครงการงานประเภททดลอง (Experimental research project)

โครงการงานประเภทนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบของปัญหา โดยมีการออกแบบการทดลอง เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาไว้ โดยทั่วไปขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการงานประเภทนี้จะประกอบด้วย การกำหนดปัญหา ตั้งสมมติฐาน ออกแบบการทดลอง รวบรวมข้อมูล แปรผลและสรุปผลการทดลอง ซึ่งขั้นตอนที่ปฏิบัติจะเป็นกระบวนการวิทยาศาสตร์อย่างสมบูรณ์ เช่น การทำยากันยุงจากตะไคร้หอม การผลิตยาสระผมจากพืชสมุนไพรในท้องถิ่น เป็นต้น

3. โครงการงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ (Development research project)

โครงการงานประเภทนี้เป็นการประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือด้านอื่น ๆ มาสร้างหรือประดิษฐ์เป็นของเล่น เครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์สำหรับใช้สอยต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรืออาจเป็นการเสนอแบบจำลองทางความคิดเพื่อแก้ปัญหาก็ได้ เช่น การประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านจากวัสดุในท้องถิ่น การบำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติ เป็นต้น

4. โครงการงานประเภทสร้างทฤษฎี (Theoretical research project)

โครงการงานประเภทนี้เป็นการนำเสนอทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของผู้อื่นที่มีอยู่แล้ว โดยมีหลักทางวิทยาศาสตร์ หรือทฤษฎีอื่น ๆ ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ สนับสนุน ซึ่งอาจเป็นลักษณะทฤษฎี หลักการ แนวคิดใหม่ หรืออาจขัดแย้งกับทฤษฎีเดิม หรือเป็นการขยายทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดเดิมก็ได้ จุดสำคัญอยู่ที่ผู้ทำโครงการงานประเภทนี้จะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อย่างดี โดยทั่วไปโครงการงานประเภทนี้มักจะเป็นโครงการทางคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ อาจนำเสนอในรูปของสูตร สมการหรือคำอธิบายก็ได้ เช่น การเกษตรทฤษฎีใหม่ การผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า โครงการงานสามารถแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมได้ 4 ประเภท ได้แก่ 1) โครงการงานประเภทสำรวจ เป็นโครงการงานประเภทเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาสาเหตุของปัญหาหรือ

สำรวจความคิดเห็น 2) โครงการประเภทการทดลอง เป็นโครงการที่ต้องออกแบบทดลอง เพื่อการศึกษาผลการทดลองว่าเป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้หรือไม่ 3) โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เป็นโครงการที่ประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์เข้าสู่กระบวนการปฏิบัติ 4) โครงการประเภท ทฤษฎี เป็นโครงการที่มีลักษณะเป็นการหาความรู้ใหม่ โดยการรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์

ขั้นตอนการทำโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ก : 6-17) ได้จัดกิจกรรมโครงการไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุประโยชน์ 3) การหาแนวทาง / การคาดเดาคำตอบ 4) การเลือกวิธีที่จะศึกษา 5) การลงมือศึกษา 6) การเก็บรวบรวมผลที่ได้จากการศึกษา พร้อมเสนอแนวทางการช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดทำโครงการดังต่อไปนี้ 6.1) การเลือกเรื่อง / ปัญหา / ประเด็น 6.2) การกำหนดจุดประสงค์ 6.3) การคาดเดาคำตอบ 6.4) การกำหนดวิธีการศึกษา 6.5) การลงมือปฏิบัติ 6.6) การรายงานผล

นอกจากนี้ ยังมีนักวิจัยและนักการศึกษาท่านอื่นได้ให้แนวคิดและขั้นตอนการวางแผน ไว้ดังนี้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543 ข : 41) ได้เสนอขั้นตอนการทำโครงการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกเรื่องที่น่าสนใจ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องเลือกศึกษาเรื่องที่เขาสงสัย โดยครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้นหรือจัดกิจกรรมเร้าให้ผู้เรียนคิดเรื่องที่จะทำด้วยความพอใจ หัวข้อโครงการอาจได้มาจากปัญหา คำถาม หรือความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการได้อ่านหนังสือ การฟังการบรรยาย การทัศนศึกษา การได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันหัวข้อโครงการควรเป็นเรื่องที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจนว่าทำอะไร ควรเน้นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวและเกิดประโยชน์

ขั้นที่ 2 เตรียมไปหาแหล่งเรียนรู้ ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องจัดเตรียมหรือชี้แนะแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องใช้ค้นคว้าหาคำตอบจากเรื่องที่เขาสงสัยและสงสัย อาจเป็นประเภทเอกสาร ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ สื่อประเภทโสตทัศน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ผู้รู้จะต้องรับรู้ว่ามีแหล่งความรู้ใดบ้าง ได้มองเห็นช่องทางที่จะใช้แหล่งความรู้ที่ใด ๆ อย่างไรบ้าง และสามารถกำหนดแนวทางกว้าง ๆ ได้ว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ใช้ทรัพยากรอะไร เพื่ออะไร ฯลฯ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 เข้าสู่การวางแผนก่อน เมื่อผู้เรียนได้กำหนดแนวทางกว้าง ๆ แล้วจะต้องนำแนวทางนั้นมาวางแผนในการทำงานว่าจะทำอะไรก่อนหลังโดยการสร้างแผนที่ความคิดแล้วนำมาทำเค้า

โครง ผู้จัดทำโครงงาน ชื่อที่ปรึกษาโครงงาน ระยะเวลาดำเนินงาน เหตุผลที่จัดทำโครงงาน วัตถุประสงค์ของการจัดทำ ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลที่คาดว่าจะได้รับ และแหล่งความรู้ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 4 ทำตามขั้นตอนอย่างสนุกสนาน ขั้นตอนที่วางไว้ โดยอยู่ในความอยู่ในความดูแล และแนะนำของครูผู้สอน โดยผู้เรียนควรต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ มีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้เป็นระยะว่าทำอะไร ทำอย่างไร ได้ผลอย่างไร เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคได้แก้ไขอย่างไร ผู้เรียนควรได้ฝึกทักษะจากกิจกรรม และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ตามความสนใจเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง ได้สนุกเพลิดเพลินกับการทำงานได้ทำงานอย่างมีความสุข เกิดความภูมิใจในผลงานที่ปรากฏ และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้เหมาะสม

ขั้นที่ 5 การเขียนรายงานอย่างมั่นใจ การดำเนินการตามขั้นตอนนี้ เป็นการสรุปรายงานผลจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีการดำเนินงาน ผลที่ได้รับและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงงานการเขียนรายงานควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นสำคัญ อาจกำหนดเป็นหัวข้อต่าง ๆ หรือรายบท ได้ดังนี้ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้องการดำเนินการศึกษา ผลการศึกษา สรุปและข้อเสนอแนะ รวมทั้งภาคผนวกที่ต้องการนำเสนอในรายละเอียดด้วย

ขั้นที่ 6 นำเสนองานได้เหมาะสม นับเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำโครงงาน เป็นการนำผลการดำเนินงานทั้งหมดมาเสนอให้ผู้อื่นได้ทราบ โยเน้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ อาจมีลักษณะเป็นเอกสาร รายงาน ชื่นงาน แบบจำลอง ฯลฯซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการ การแสดง การสาธิต การบรรยาย การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์การจัดทำสื่อมัลติมีเดีย ฯลฯ

เพชร วังศ์ประไพโรจน์ (2545 : 2) ได้เสนอขั้นตอนของโครงงานไว้ดังนี้

1. สังเกตปรากฏการณ์หรือศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อทำให้มองเห็นปัญหา หา รุ คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นแต่เราไม่สามารถหาคำตอบได้ทันที ผู้เรียนจะเกิดคำถามขึ้นในใจว่า “ทำไม” ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น
2. กำหนดปัญหาที่สนใจจะศึกษาให้ชัดเจนหลังจากที่ได้หัวข้อที่สนใจแล้วเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อที่จะศึกษากับหัวข้อย่อย ๆ ให้นักเรียนสร้างแผนผังความคิด
3. วางแผนการปฏิบัติงาน เป็นการจัดกิจกรรมหรือวิธีการที่จะทำการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งพิจารณาแหล่งข้อมูล แหล่งความรู้

4. ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นช่วงสำคัญของการเรียนรู้โดยโครงงานเพราะผู้เรียนจะเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า มีการรับรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต สอบถาม ทดลอง แล้วบันทึกสิ่งที่ค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่

5. การเขียนรายงาน เป็นการนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาทำรายงานสรุป อภิปราย ประเมินผล โดยผู้เรียนจะแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ค้นพบ พร้อมทั้งแสดงเหตุผลหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ

6. การนำเสนอโครงงานต่อสาธารณชน ผู้เรียนจะเป็นผู้นำเสนอข้อมูล ผลสรุป หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งอาจนำเสนอในรูปรายงานการจัดป้ายนิเทศ หรือการแสดงผล

เดชา จันทศักดิ์ (2546 : 51-52) ได้เสนอขั้นตอนการทำโครงงาน ดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหาหรือสำรวจความสนใจ ครูเสนอสถานการณ์หรือตัวอย่างที่เป็นปัญหาและกระตุ้นให้ผู้เรียนหาวิธีการแก้ปัญหา หรือช่วยให้ผู้เรียนมีความต้องการใคร่เรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. ขั้นกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ครูต้องแนะนำให้ผู้เรียนกำหนดจุดมุ่งหมายชัดเจนว่าเรียนเพื่ออะไร จะทำโครงงานนั้นเพื่อแก้ปัญหาอะไร

3. ขั้นวางแผนและวิเคราะห์โครงงาน ให้ผู้เรียนวางแผนแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นโครงงานเดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้ แล้วเสนอแผนการดำเนินงานให้ผู้สอนพิจารณา ให้คำแนะนำช่วยเหลือและข้อเสนอแนะการวางแผนโครงงานของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเขียนโครงงานซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 ชื่อโครงงาน

3.2 หลักการและเหตุผล ให้อธิบายสภาพปัญหา แนวคิด หรือเหตุผลในการ

ดำเนินการ

3.3 วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการดำเนินการ ให้อธิบายว่าจัดทำโครงงานเพื่ออะไร ทำแล้วจะได้ผลดีอย่างไรจุดประสงค์จะต้องสัมพันธ์กับหลักการและเหตุผล จะต้องวัดและประเมินได้

3.4 เจ้าของโครงงาน บอกชื่อผู้รับผิดชอบใครเป็นหัวหน้า ผู้ร่วมงานมีใครบ้าง

3.5 ที่ปรึกษาโครงงาน บอกชื่อผู้ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการ

3.6 สถานที่ดำเนินการ บอกว่าจะใช้สถานที่ใดดำเนินการ

3.7 ระยะเวลาดำเนินการ บอกระยะเวลาที่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ

3.8 งบประมาณ บอกจำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ

3.9 วิธีดำเนินการ หรือวิธีการศึกษาค้นคว้า

3.10 เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการ

3.11 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

3.12 ความเห็นของผู้ปกครอง (ถ้ามี)

3.13 ลายมือชื่อผู้เสนอโครงการ วัน เดือน ปี

3.14 ความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้สอน

4. ขั้นลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหาตามแผนการที่กำหนด โดยมีครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษา คอยสังเกต ติดตาม แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการด้วยความมานะอดทน มีการประชุมอภิปรายปรึกษาหารือกันเป็นระยะ ๆ ผู้สอนจะเข้าไปเกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น ผู้เรียนเป็นผู้ใช้ความคิด ความรู้ ในการวางแผนและตัดสินใจทำด้วยตนเอง

5. ขั้นประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ คือรู้จักพิจารณาว่าก่อนที่จะดำเนินการมีสภาพเป็นอย่างไร มีปัญหาอย่างไร ระหว่างที่ดำเนินการตามโครงการนั้นยังมีสิ่งใดผิดพลาดหรือเป็นข้อบกพร่องอยู่ จะต้องแก้ไขอะไรอีกบ้าง จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร เมื่อดำเนินการไปแล้วผู้เรียนมีแนวคิดอย่างไร มีความพึงพอใจหรือไม่ ผลของการดำเนินงานตามโครงการ ผู้เรียนได้ความรู้อะไร ได้ประโยชน์อย่างไร และสามารถนำความรู้นั้นไปพัฒนาปรับปรุงงานให้ดีขึ้น หรือเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร โดยผู้เรียนประเมินโครงการของตนเองหรือเพื่อนร่วมประเมิน จากนั้น ผู้สอนจึงประเมินผลโครงการตามแบบประเมิน ซึ่งผู้ปกครองอาจมีส่วนร่วมในการประเมินด้วยก็ได้

6. ขั้นสรุป รายงานผล และเสนอผลงาน เมื่อผู้เรียนทำงานตามแผนและเก็บข้อมูลแล้วต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและเขียนรายงานเพื่อนำเสนอผลงาน ซึ่งนอกเหนือจากรายงานเอกสารแล้ว อาจมีแผนภูมิ แผนภาพ กราฟ แบบจำลอง หรือของจริงประกอบการนำเสนออาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น จัดนิทรรศการ การแสดงละคร ฯลฯ

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 86 -90) เสนอขั้นตอนการทำโครงการว่า การเรียนรู้แบบโครงการมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. การเลือกหัวข้อเรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษา

2. การวางแผน ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดจุดประสงค์

2.2 การตั้งสมมติฐาน

2.3 การกำหนดวิธีการศึกษา

3. การลงมือปฏิบัติ

4. การเขียนรายงาน

5. การนำเสนอผลงาน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 210) ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ ไว้ดังนี้

1. การคิดและเลือกหัวเรื่อง หรือปัญหาที่จะศึกษา

2. การวางแผนการทำโครงการ

3. การลงมือทำเค้าโครงโครงการ

4. การเก็บข้อมูล

5. การเขียนรายงานโครงการ

6. การแสดงผลงานโครงการ

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบโครงการมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

- 1) ศึกษาหาปัญหา กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา 2) ศึกษาทฤษฎี หลักการ 3) วางแผนปฏิบัติงาน
- 4) ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้ 5) เขียนรายงาน 6) นำเสนอโครงการ

การประเมินผลโครงการ

การประเมินผลเป็นหัวใจของการสอน ซึ่งสะท้อนสภาพความสำเร็จของการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลว่ากิจกรรมที่ทำไปนั้นบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ปัญหาและอุปสรรคที่พบคืออะไรบ้าง ได้ใช้วิธีการแก้ไขอย่างไร ผู้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำโครงการนี้ โดยสังเกตพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติงาน วัดความรู้โดยการซักถามหรือวิธีการอื่นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2544:31) การประเมินผลทำโครงการของผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำโครงการของผู้เรียนให้ดีขึ้น

สุพล วังสินธุ์ (2543:16-19) กล่าวถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินการทำโครงการ ดังนี้

1. ผู้ประเมินโครงการดำเนินการด้วยบุคคล ต่อไปนี้ คือ 1) ผู้เรียนประเมินตนเอง 2) เพื่อนช่วยประเมิน 3) ผู้สอนหรือครูที่ปรึกษาประเมิน 4) ผู้ปกครองประเมิน 5) บุคคลอื่นๆ ที่สนใจและมีส่วนเกี่ยวข้องประเมิน/ผู้เยี่ยมชมการนำเสนอโครงการ

2. ผู้เรียนประเมินตนเอง จะแสดงออกให้เห็นว่าผู้เรียนเจ้าของโครงการ ซึ่งอาจเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มงาน มีความพึงพอใจต่อขั้นตอนของกิจกรรมแต่ละขั้นที่ได้กำหนดหรือร่วมกัน

กำหนดขึ้นเองเพียงใด หัวข้อกิจกรรมใดที่ยังขาดตกบกพร่อง จะต้องเพิ่มเติมส่วนใดบ้าง ความละเอียด ความรัดกุม ในแต่ละขั้นเป็นอย่างไร

3. ผู้ประเมินซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียน อาจให้ข้อคิดเห็นสะท้อนภาพเพิ่มเติมในระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อนอาจให้ความเห็นไปในเรื่องของการเรียน การใช้ตัวสะกดการันต์ วรรคตอน ซึ่งเน้นไปในด้านภาษาระดับชั้นมัธยมศึกษา การประเมินโครงการอาจเริ่มขยายขอบเขตจากด้านการใช้ภาษา ออกไปถึงการแสดงสัมพันธ์ระหว่างตั้งชื่อโครงการกับจุดประสงค์ของโครงการและตามความเข้าใจของผู้ประเมินเสนอแนะวิธีการศึกษาของผู้ประเมินโครงการ เพื่อพิจารณาการจัดรูปแบบเล่มเพื่อนำเสนอโครงการ

4. ผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้สอนหรือครูที่ปรึกษา อาจให้คำแนะนำเพิ่มเติมได้ในเรื่องวิธีการอื่นที่ใช้ในการศึกษาหาคำตอบ ความสำคัญของวิชาตามหัวข้อเรื่องที่ศึกษากับวิชาอื่น ข้อค้นพบที่ผู้เรียนได้จากโครงการ การนำคำตอบของการศึกษาที่ได้ใช้ประโยชน์ หรือขยายผลการศึกษาเป็นโครงการใหม่ๆ

5. ผู้ประเมินที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง จะได้รับทราบถึงความสามารถ ความถนัดทางการเรียนของลูกหรือเด็กในความปกครอง ความรู้สึกความต้องการของเด็กผู้ทำโครงการทำให้ ผู้เรียนสามารถปรับตัวปรับใจเพื่อการสนับสนุนทางด้านการเงิน กำลังใจ ให้โอกาสให้เวลาร่วมกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก และชี้แนะอุปสรรคปัญหาเบื้องต้นที่อาจเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรมขั้นต่างๆ ของโครงการ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำโครงการครั้งต่อไป

นอกจากนี้ อรรถัย และสุวิทย์ มูลคำ (2544:183) ได้เสนอแนวทางการประเมินโครงการ โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

1. การสังเกต เป็นการรวบรวมข้อมูลจากผู้ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านการใช้ความคิด ความรู้สึก กระบวนการในการทำงานทุกสถานที่ ซึ่งเป็นการประเมินควรจะเป็นแบบจดบันทึกการสังเกต

2. การสัมภาษณ์ เป็นการเก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ด้านความคิด ความรู้สึก กระบวนการในการทำงาน วิธีการแก้ปัญหา ฯลฯ เพื่อใช้ในการประกอบการสังเกตเพื่อความมั่นใจในการตัดสินใจ

3. การใช้ผลบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน เป็นผู้ให้ข้อมูล เช่น เพื่อนร่วมชั้น ผู้สอน ผู้ปกครอง

4. การใช้แบบทดสอบที่เน้นการปฏิบัติจริง คำถามในแบบการทดลอง เน้นถึงภูมิรู้ กระบวนการแก้ปัญหา ที่ครอบคลุมความสามารถและเนื้อหาสาระตามหลักสูตร โดยผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความคิดหลายๆ ด้านมาผสมผสานกันและสามารถแสดงวิธีทำออกมาเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน และมีวิธีการคิดหาคำตอบได้หลายๆ วิธี

สรุปได้ว่าการประเมินโครงการเป็นการประเมินผลของความรู้ กระบวนการเรียนรู้ ผลงาน ซึ่งจะประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการจากหลักฐานหรือร่องรอยต่างๆ ซึ่งจะประเมินโดยตัวผู้เรียนและประเมินโดยครู ในการประเมินโดยผู้เรียนจะมีการประเมินใน 3 ลักษณะคือ การประเมินงาน การประเมินตนเอง และการประเมินเพื่อนร่วมงาน ส่วนการประเมินโดยครูจะพิจารณาจากการวางแผนในการจัดทำโครงการ เนื้อหาสาระ การนำเสนอโครงการ

การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ความหมายของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (2541 : 158) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าว่า คือผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลแล้วเรียบเรียงให้เป็นระเบียบโดยอาศัยวัตถุประสงค์ ความคิด และเหตุผลของผู้เขียนรายงานเป็นหลัก จากนั้นจึงเขียนหรือพิมพ์ตามแบบแผนที่เป็นสากล

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2551 : 229) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าว่าคือผลการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการที่เรียบเรียงขึ้นอย่างมีแบบแผน เพื่อเสนอเป็นส่วนประกอบของการศึกษาวิชาการต่างๆ การทำรายงานจึงเป็นการศึกษาด้วยตนเองอันจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่ศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

จากความหมายของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า รายงานการศึกษาค้นคว้าคือผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทางวิชาการ เรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงมารวบรวมเรียบเรียงใหม่ให้เป็นระเบียบ

ขั้นตอนการทำรายงานการศึกษาค้นคว้า

สำหรับขั้นตอนการทำรายงานการศึกษาค้นคว้า จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2543 : 257-272) และ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2544 : 5-14) ได้เสนอขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าไว้ในทำนองเดียวกันดังนี้

1. การเลือกหรือกำหนดหัวข้อ

หัวข้อของรายงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของการเขียนรายงานผู้ทำรายงานควรเลือกหัวข้ออย่างพิถีพิถันตามความสนใจ และมีการวางแผนเป็นอย่างดี การเลือกหัวข้อการทำรายงานผู้ทำอาจจะขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจพูดคุยกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องนั้น หรืออ่านจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ข้อมูลที่ได้จะทำให้เกิดความคิดที่จะค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

การเลือกหัวข้อมีข้อที่ควรพิจารณาดังนี้

- 1) ความสนใจของผู้ทำรายงาน ถ้าผู้ทำรายงานมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว มักจะทำให้ผู้รายงานกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้า
- 2) ความรู้ในเรื่องที่ทำรายงาน ผู้ทำรายงานควรมีความรู้ในเรื่องที่ทำรายงานพอควร
- 3) แหล่งข้อมูลในการทำรายงานค้นคว้า หัวข้อที่เลือกทำรายงานควรมีแหล่งข้อมูลเพียงพอ ที่จะค้นหาเอกสารและข้อมูลมาใช้อ้างอิงในการทำรายงาน
- 4) หัวข้อที่เหมาะสม ผู้ทำรายงานควรเลือกหัวข้อที่เหมาะสม ความเหมาะสมอาจพิจารณาได้จากขอบเขตรายวิชา สิ่งสำคัญในการเลือกหัวข้อ คือ ควรปรึกษากับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้แน่ใจว่าหัวข้อนั้นเหมาะสม ผู้ทำรายงานควรกำหนดหัวข้อ/ชื่อเรื่องของรายงาน โดยใช้ภาษาที่สละสลวย กระชับ และสื่อความหมายได้ดี

2. การกำหนดวัตถุประสงค์

หลังจากที่ได้หัวข้อรายงานที่เหมาะสมแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดวัตถุประสงค์ของรายงาน ผู้ทำรายงานจะต้องรู้ว่าต้องการทราบอะไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางขอบเขต และโครงเรื่องของรายงาน และเพื่อช่วยตัดสินใจในการเลือกแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า

3. การเขียนโครงเรื่อง

หลังจากกำหนดหัวข้อและวัตถุประสงค์ของรายงานเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การเขียนโครงเรื่อง โครงเรื่องคือการวางกรอบของการทำรายงาน โดยการจัดลำดับเนื้อหาเป็นหัวข้อ

ใหญ่และหัวข้อย่อย ควรจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา ดังนั้น การวางโครงเรื่องจะช่วยให้รายงานมีลำดับการนำเสนอที่ดี ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2541 : 160) ได้เสนอขั้นตอนในการเขียนโครงเรื่องดังนี้

ผู้เขียนรายงานจะเริ่มต้นด้วยการพิจารณาหัวข้อรายงานอย่างถี่ถ้วน วิเคราะห์แนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกแนวคิดที่สำคัญ รวมทั้งจัดลำดับตามเวลาหรือตามเหตุการณ์ โครงเรื่องที่สมควรมีลักษณะดังนี้

- 1) โครงเรื่องประกอบด้วย บทนำ หัวข้อใหญ่ หัวข้อรอง และบทสรุป
- 2) สำหรับหัวข้อใหญ่ หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย ใช้คำหรือข้อความสั้นๆ ครอบคลุมเนื้อหาที่จะนำเสนอ และหัวข้อเหล่านั้นอาจจะใช้ระบบตัวเลขหรือระบบตัวอักษรและตัวเลขช่วยในการเรียงลำดับ
- 3) แต่ละหัวข้อมีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้รายงานมีความต่อเนื่องและการเขียนไม่วกวน การจัดหรือการวางโครงเรื่องขึ้นอยู่กับเรื่องที่ทำการศึกษา

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2544 : 5-14) ได้จัดไว้เป็น 3 แบบ คือ (1) จัดตามลำดับเวลา (2) จัดตามลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหา และ (3) จัดตามลำดับเวลาและความสัมพันธ์ของเนื้อหา

การเขียนโครงเรื่องเป็นขั้นตอนสำคัญในการทำรายงาน เพราะจะช่วยให้ผู้ทำรายงานทราบว่าเขียนเกี่ยวกับหัวข้อใดบ้าง สั้นยาวเพียงใด และสามารถจัดลำดับการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่อง หากผู้ทำรายงานวางโครงเรื่องได้อย่างดีแล้ว จะช่วยให้การเขียนรายงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุตามวัตถุประสงค์

4. การสำรวจแหล่งและรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลจำเป็นต้องรู้จักแหล่งข้อมูล เช่น ห้องสมุด รวมทั้งรู้จักเครื่องมือช่วยค้นหาประเภทต่างๆ อาทิ บัตรรายการ วรรณฐานข้อมูล นอกจากนี้แหล่งข้อมูลอาจเป็นบุคคลผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะ เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้ว รวบรวมจัดทำรายละเอียดหรือบรรณานุกรมไว้ให้ถูกต้องตามแบบแผน

การรวบรวมบรรณานุกรม หมายถึง การรวบรวมรายชื่อของทรัพยากรสารสนเทศ เช่น หนังสือ บทความ เอกสาร เป็นต้น ผู้ค้นคว้าจะสามารถใช้รายชื่อดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ได้ 3 ประการ คือ

- 1 เพื่อพิจารณาตัดสินใจว่าหัวข้อที่จะค้นคว้านั้น มีทรัพยากรสารสนเทศเพียงพอที่จะทำงานค้นคว้าในหัวข้อนั้นสำเร็จได้

2 เพื่อเลือกสรรงานเฉพาะแต่ละรายการที่จะรวบรวมไว้ในรายชื่อนั้น แล้วนำมาศึกษา และบันทึกข้อความได้

3 เพื่อเตรียมเอกสารเฉพาะที่จะใช้ในการค้นคว้า และเรียบเรียงรายงานพร้อมทั้งทำ บรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงประกอบรายงาน

5. แนวทางการเตรียมการรวบรวมบรรณานุกรม

โดยทั่วไป แนวทางการเตรียมการรวบรวมบรรณานุกรมมีขั้นตอนต่อไปนี้

1 ใช้บัตรขนาด 3" x 5" สำหรับบันทึกรายละเอียดทางบรรณานุกรมของงานลงในบัตร 1 แผ่นต่อ 1 รายการ

2 ตรวจสอบเครื่องมือช่วยค้นต่างๆ เช่น บัตรรายการ วรรณคดี หนังสืออ้างอิงและ เครื่องมือช่วยค้นอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีข้อมูลที่ต้องการ

3 บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อได้จากเครื่องมือช่วยค้นต่างๆ เหล่านั้นอย่างถูกต้องสมบูรณ์ลงในบัตร เพื่อกลับไปค้นหาเอกสารที่ต้องการได้

4 เขียนรายละเอียดหรือรายการทางบรรณานุกรมลงในบัตรในรูปแบบที่ถูกต้องตาม ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

6. การบันทึกข้อความ

เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้ทำรายงานต้องคัดเลือก อ่าน และบันทึกข้อมูลที่มี เนื้อหาสาระตรงหรือสอดคล้องกับโครงเรื่องที่กำหนดไว้ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (2544 : 115 - 126) ได้กล่าวถึงประเภทการบันทึก ลักษณะของการบันทึก และวิธีการ บันทึกไว้ดังนี้

การบันทึกเป็นกระบวนการที่เกิดโดยการรับสารผ่านการอ่าน การฟัง หรือการสังเกต แล้วบันทึกเรื่องราวไว้เพื่อเตือนความจำ เพื่อช่วยในการอ้างอิง หรือเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ เช่น นำข้อมูลที่บันทึกไว้ไปเขียนรายงานหรือบทความวิชาการ หรือเพื่อย้อนกลับมาศึกษาหารายละเอียด เมื่อต้องการ

1. ประเภทของการบันทึกข้อความ

การบันทึกเพื่อประโยชน์ทางวิชาการอาจจำแนกตามการรับสารดังนี้

1) บันทึกจากการอ่าน เช่น อ่านหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น เมื่อผู้อ่าน

พบเรื่องที่น่าสนใจหรือเป็นประโยชน์ ควรจดบันทึกสาระสำคัญไว้และจัดให้เป็นหมวดหมู่ การบันทึกเช่นนั้นนอกจากจะช่วยให้ได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น ยังสามารถนำมาทบทวนและเอาไปใช้อ้างอิงต่อไปได้

2) บันทึกจากการฟัง คือการบันทึกเรื่องราวที่รับรู้จากคำบรรยาย การประชุม การสัมมนา การอภิปราย การสัมภาษณ์ อาจจะฟังรายการสดหรือฟังจากเทปเสียงเทปโทรทัศน์ แล้วจดบันทึกสาระสำคัญทางวิชาการไว้ ตัวอย่างเช่น เมื่อได้ยินคำคมทางวิทยุกระจายเสียงก็จดไว้ว่าได้ยินคำหรือประโยคเช่นไร เมื่อใด จากใคร แล้วรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ เมื่อต้องการใช้ก็สามารถนำมาอ้างอิงได้

3) บันทึกจากการสังเกต เป็นบันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวันหรือในโอกาสพิเศษ เช่น การดูงาน การฝึกงาน ฯลฯ การบันทึกเชิงวิชาการประเภทนี้ควรบันทึกด้วยความรอบคอบ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงควรบันทึกให้ถี่ถ้วน ส่วนที่เป็นความเห็นจะต้องระบุไว้ว่าเป็นความคิดเห็นของผู้บันทึกหรือของผู้ใด (เช่น คู่สนทนา) บันทึกนี้จะมีประโยชน์มาก หากผู้บันทึกได้ย้อนกลับไปยังสถานที่นั้นอีกครั้งหนึ่งเมื่อเวลาผ่านไปนานพอสมควร สภาพความเปลี่ยนแปลงต่างๆจะทำให้ได้เปรียบเทียบและจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาอย่างยิ่ง

2. ลักษณะของบันทึก

การบันทึกข้อมูลความรู้ต่างๆที่ได้จากการอ่าน การฟัง หรือการสังเกต เพื่อนำข้อมูลที่บันทึกมา จัดทำรายงานมีส่วนประกอบสำคัญดังนี้

1) เนื้อเรื่อง เป็นการบันทึกสาระสำคัญที่ได้รับ ในกรณีการอ่านควรบันทึกให้ถูกต้อง เพื่อที่จะไม่ต้องกลับมาค้นใหม่ ในกรณีบันทึกจากการฟังควรจับประเด็นให้ได้ครบถ้วน เพราะอาจหมดโอกาสที่จะได้ฟังอีกครั้งหนึ่ง ส่วนการสังเกตก็ต้องจดโดยใช้ถ้อยคำที่ขึ้นนำหรืออธิบายว่าสภาพที่พบเห็นเป็นอย่างไรอย่างชัดเจน

2) แหล่งที่มาของเรื่อง ถ้าเรื่องนั้นได้จากการอ่าน แหล่งที่มาที่ควรบันทึกไว้ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อสิ่งพิมพ์ ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ เช่น สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์และระบุหน้าที่ได้อ่านเรื่องราวนั้น เรื่องจากการฟังควรระบุชื่อผู้พูด ชื่อรายการ และวันเดือนปีที่ได้ เขียนบันทึก

3) หัวเรื่อง คือคำหรือข้อความที่สื่อถึงเนื้อหาของเรื่องที่บันทึก ซึ่งผู้บันทึกเป็นผู้กำหนดไว้บนมุมขวาหรือมุมซ้ายของกระดาษหรือบัตรที่ใช้บันทึก เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บ บัตรบันทึกและในการค้นและนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป

3. วิธีการบันทึก

การจดบันทึกจากการอ่าน การฟัง หรือการสังเกต หลักที่ควรปฏิบัติ คือ กำหนดรูปแบบของการบันทึก และใช้รูปแบบเดียวกันตลอดไป การบันทึกเชิงวิชาการเหมือนกับการบันทึกสาระสำคัญ คือ เป็นการเก็บใจความและข้อความที่สำคัญให้ถูกต้องตามที่ปรากฏ หากมีการเพิ่มเติมความคิดเห็นของผู้บันทึก ควรหมายเหตุไว้ว่าข้อความส่วนใดเป็นความคิดของผู้บันทึก

บันทึกที่เป็นประโยชน์ในการเขียนรายงานและงานวิชาการลักษณะอื่นๆควรมีการบันทึกอย่างเป็นระบบ เช่น บันทึกลงกระดาษหรือบัตรขนาดเดียวกับที่นิยม คือ 4 x 6 นิ้ว บัตรแผ่นหนึ่งใช้บันทึกข้อความเรื่องเดียว ถ้าข้อความยาวจะใช้บัตรหลายแผ่นและเขียนหมายเลขกำกับ

ในที่นี้จะกล่าวละเอียดเฉพาะการบันทึกการอ่านสื่อที่เป็นตัวอักษร ซึ่งประกอบด้วย การบันทึกเนื้อความที่อ่าน การบันทึกแหล่งที่มา และการกำหนดหัวข้อเรื่อง

1) การบันทึกเนื้อความที่อ่าน สามารถทำได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี ผสมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้บันทึก ได้แก่

1.1) การบอกขอบเขตหรือแนวคิดของเรื่องที่อ่าน เนื่องจากการเผยแพร่ความรู้มากมาย เมื่ออ่านเรื่องใดผ่านไประยะหนึ่งอาจลืมเรื่องนั้นได้ จึงควรเขียนบันทึกขอบเขตหรือแนวคิดเรื่องที่อ่านไว้เพื่อเตือนความจำ และเป็นประโยชน์ในการสืบค้นในโอกาสหน้า

1.2) การสรุปความ เป็นการสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน และจดบันทึกโดยใช้ถ้อยคำที่สำคัญบางคำจากต้นฉบับประสมกับข้อความโดยสำนวนของผู้เขียนเอง

1.3) การถอดความ เป็นการเขียนขึ้นใหม่ให้ได้ใจความตรงตามต้นฉบับเรื่องที่อ่าน โดยใช้ถ้อยคำและสำนวนภาษาของผู้บันทึก

1.4) การคัดลอกความ เป็นการคัดลอกข้อความที่สำคัญบางตอนจากข้อเขียนที่อ่านเพื่อใช้ในการอ้างอิง มักทำในกรณีข้อความนั้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1.4.1) เป็นเรื่องสำคัญ หากไม่คัดลอกข้อความเดิมอาจบันทึกผิดพลาด
- 1.4.2) เขียนไว้อย่างดี ถ้าสรุปหรือถอดความอาจไม่ดีเท่าเดิม
- 1.4.3) เป็นข้อความที่ผู้เขียนต้องการอ้างอิง เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตน

ของตน

1.4.4) เป็นกฎระเบียบ ซึ่งถ้าไม่คัดลอกอาจเกิดการบิดเบือนโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

2) การบันทึกแหล่งที่มา เป็นการระบุว่าเรื่องราวที่บันทึกนั้นได้มาจากที่ใดในการบันทึกจากการอ่านโดยทั่วไปจะให้รายละเอียดของเอกสารตามหลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมตามประเภทของ สิ่งพิมพ์ต้นฉบับข้อเขียนที่อ่าน และระบุหน้าที่เรื่องนั้นๆปรากฏ

ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเพิ่มเติม และที่สำคัญเพื่อในการอ้างอิงเมื่อนำข้อความจากบันทึกไปใช้ในข้อเขียนงานวิชาการ เช่น รายงาน เป็นต้น

7. การเรียบเรียงเนื้อหาของรายงาน

ในการเรียบเรียงเนื้อหาของรายงานจากข้อมูลทั้งหมดที่ได้บันทึก ผู้ทำรายงานต้องตระหนักว่า รายงานไม่ใช่การเล่าเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา แต่เป็นการแสดงแนวคิดที่เกิดจากการสะสมความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในขั้นตอนที่ผ่านมา ดังนั้นผู้เรียบเรียงควรเขียนด้วยสำนวนของตนเองให้มากที่สุด ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และยกข้อความหรืองานเขียนของผู้อื่นประกอบ เพื่อสนับสนุนความคิดของตนให้น่าเชื่อถือ

8. การอ้างอิงในเนื้อหา

การอ้างอิงประกอบเนื้อหาทั้งวิธีแทรกปนไปในเนื้อหาและการทำเชิงอรรถ การอ้างอิงในรายงานแต่ละฉบับควรใช้วิธีใดวิธีหนึ่งเท่านั้น การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาเป็นการอ้างอิงเฉพาะแหล่งที่มาของข้อมูลเท่านั้น การอธิบายคำหรือความ การขยายความคิดหรือข้อมูลในเรื่องบางตอนและการอ้างอิง ให้เขียนไว้ส่วนท้ายของหน้ากระดาษ โดยใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) กำกับ (จุไรรัตน์ลักษณะศิริ : 260-271)

การอิงแบบเชิงอรรถ คือ การอ้างอิงโดยลงหมายเลขไว้ที่ข้อความในเนื้อหาแล้วมีรายละเอียดของเอกสารที่อ้างอิงไว้ตอนท้ายของแต่ละหน้า รวมถึงการอธิบายหรือเสริมความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้น และแจ้งให้ผู้อ่านอ่านเรื่องราวเพิ่มเติมจากหน้าอื่นของรายงานโดยไม่ต้องกล่าวซ้ำอีก

การเขียนเชิงอรรถมีวิธีการดังนี้

ตำแหน่งที่เขียนเชิงอรรถส่วนใหญ่นิยมเขียนท้ายหน้าแต่ละหน้า โดยขีดเส้นคั่นได้ข้อความบรรทัดล่างสุดจากแนวข้อความด้านซ้ายมีระยะยาวประมาณ 1 ½ นิ้ว แต่การเขียนรายงานวิชาการบางประเภทก็นิยมรวมเชิงอรรถทั้งหมดไปเขียนท้ายบทหรือท้ายเล่ม

การเขียนเลขเชิงอรรถอาจจะขึ้นต้นเลข 1 ทุกครั้งที่ขึ้นหน้าใหม่ หรือขึ้นเลข 1 เมื่อขึ้นบทใหม่ หรือขึ้นต้นเลข 1 แล้วเรียงไปจนจบรายงานก็ได้ การเขียนตัวเลขเชิงอรรถนี้ควรเขียนในระดับเหนือตัวอักษรตัวแรกของข้อความในเชิงอรรถและเลขกำกับข้อความที่ต้องการอ้างที่มาหรือต้องการอธิบาย

ส่วนประกอบของเชิงอรรถหรือข้อความในเชิงอรรถ ได้แก่ สารสำคัญของ

หนังสือหรือหลักฐานที่นำมาอ้างอิงต่างๆ คือ ผู้แต่ง ชื่อหนังสือหรือเอกสารหรือแหล่งข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์ (ครั้งที่พิมพ์ เมืองที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์) เลขหน้าที่อ้างอิง รวมทั้งรายละเอียดอื่นๆ การเขียนส่วนประกอบเหล่านี้จะแตกต่างกันไปตามประเภทของหลักฐานที่นำมาอ้างอิง ทั้งนี้มีการกำหนดรูปแบบการเขียนและการใช้เครื่องหมายวรรคตอนไว้

9. การเขียนบรรณานุกรม

บรรณานุกรมอยู่ต่อจากส่วนประกอบส่วนเนื้อหาในหน้าถัดไป ให้ขึ้นหน้าใหม่และเขียนคำว่า บรรณานุกรม ไว้กลางหน้ากระดาษโดยไม่ขีดเส้นใต้

ถ้าเอกสารอ้างอิงมีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้เรียงรายชื่อเอกสารภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยรายชื่อเอกสารภาษาต่างประเทศ การเรียงลำดับจะแยกตามประเภทของเอกสารและ โสตทัศนวัสดุหรือไม่ก็ได้ ส่วนการลำดับรายชื่อนั้นหากเป็นภาษาไทยให้เรียงลำดับตามตัวอักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่ง ส่วนเอกสารภาษาต่างประเทศเรียงตามตัวอักษรตัวแรกของชื่อสกุล ในกรณีมีหนังสือผู้แต่งคนเดียวกันหลายเล่ม เมื่อพิมพ์เรียงลำดับในบรรณานุกรมไม่ต้องพิมพ์ชื่อ ผู้แต่งซ้ำ ให้ขีดเส้นยาวขนาด 8 ตัวอักษรตามด้วยมหัพภาค (.) แทนการเขียนชื่อผู้แต่ง และหากข้อความในบรรณานุกรมของเอกสารนั้นยาวเกิน 1 บรรทัด บรรทัดที่ 2 ให้ย่อเข้าไปโดยเว้น 4 ตัวอักษร

ส่วนประกอบของบรรณานุกรมหรือข้อความในบรรณานุกรม จะประกอบด้วย ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือหรือชื่อเอกสารหรือแหล่งข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ เมืองที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ การเขียนส่วนประกอบเหล่านี้จะแตกต่างกันไปตามประเภทของข้อมูล

สรุปได้ว่าขั้นตอนการทำรายงานการศึกษาค้นคว้าจะมีขั้นตอนทั้งหมด 8 ขั้นตอน คือ 1) การเลือกหรือกำหนดหัวข้อ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การเขียนโครงเรื่อง 4) การสำรวจแหล่งข้อมูล รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล 5) การอ่านและการบันทึกข้อความ 6) การเรียบเรียงเนื้อหาของการเขียนรายงาน 7) การอ้างอิง 8) การเขียนบรรณานุกรม และการอ้างอิง

ส่วนประกอบของรายงาน

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2543 : 258) ศศิธร รัชฎ์ลักษณานันท์ (2542 : 303-308) กล่าวถึงส่วนประกอบของการเขียนรายงานไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ดังนี้

รายงานที่ดีควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ 1. ส่วนประกอบตอนต้น 2. ส่วนเนื้อหา และ 3. ส่วนประกอบตอนท้าย

1. **ส่วนประกอบตอนต้น** หมายถึงส่วนที่อยู่ต้นเล่มของรายงานก่อนถึงเนื้อเรื่อง ส่วนประกอบตอนต้นประกอบด้วย ปกนอก หน้าปกใน คำนำ และสารบัญ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **ปกนอก** คือส่วนที่เป็นปกหุ้มรายงานทั้งหมด มีทั้งปกหน้าและปกหลังกระดาษที่ใช้เป็นปกควรเป็นกระดาษแข็งพอสมควร สีใดก็ได้ ข้อความที่ปรากฏบนปกนอก ได้แก่ ชื่อเรื่องของรายงาน ชื่อผู้ทำรายงาน เลขประจำตัวของผู้ทำรายงานข้อความที่ระบุว่าเป็นรายงานประกอบรายวิชาใด คณะ และสถาบันการศึกษาใด และรายงานฉบับนั้นจัดทำขึ้นภาคการศึกษาใดปีการศึกษาใด

ตัวอย่าง ปกนอกของรายงาน

ชื่อเรื่องของรายงาน
ชื่อและนามสกุลผู้เขียนรายงาน
เลขประจำตัว
รายงานประกอบรายวิชา
ชื่อโรงเรียน
ภาคการศึกษา
ปีการศึกษา

2) **หน้าปกใน** คือส่วนที่อยู่ต่อจากปกนอก นับเป็นหน้าที่สำคัญของรายงานหน้าปกในจะปรากฏรายละเอียดเหมือนหน้าปกนอก

3) **คำนำ** คือส่วนที่อยู่ถัดจากปกใน ผู้รายงานเป็นผู้เขียนเองโดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตของรายงาน อาจรวมถึงปัญหาอุปสรรคในการศึกษาค้นคว้าทำรายงานตลอดจนคำขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูลหรือการเขียนรายงาน (ถ้ามี)

4) **สารบัญหรือสารบาญ** คือส่วนที่อยู่ต่อจากนำคำนำ ในหน้าสารบัญจะมีลักษณะคล้ายโครงเรื่องของรายงาน ทำให้ผู้อ่านได้ทราบว่าขอบเขตเนื้อหาของรายงานครอบคลุมเรื่องใดบ้าง

ข้อความในหน้าสารบัญควรเขียนห่างจากขอบซ้ายของหน้ากระดาษประมาณ 1 ½ นิ้ว และด้านขวาของหน้ากระดาษจะมีเลขหน้าแจ้งให้ทราบว่าแต่ละหัวข้อเริ่มจากหน้าใด หน้าสารบัญควรจัดทำเมื่อเขียนรายงานเสร็จแล้ว เพื่อจะได้ทราบว่าแต่ละหัวข้อเริ่มจากหน้าใดบ้าง

2. **ส่วนกลาง** หมายถึง ส่วนที่อยู่ต่อจากส่วนนำ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของรายงานเพราะจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของรายงานตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้หรือตามที่แจ้งไว้ในสารบัญ ส่วนเนื้อหาจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือบทนำ เนื้อหา และสรุป ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **บทนำ** คือ ส่วนที่บอกเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการทำรายงานเรื่องนั้นชี้แจงขอบเขตของเรื่องรวมทั้งวิธีการศึกษา

2) **เนื้อหา** ถ้าเป็นรายงานที่ชาวควรแบ่งออกเป็นบทและแบ่งเป็นหัวข้อใหญ่หัวข้อรอง หัวข้อย่อย ถ้าเป็นรายงานขนาดสั้นไม่จำเป็นต้องแบ่งเป็นบทหรือตอนก็ได้ เพียงแต่แบ่งตามหัวข้อสำคัญของเนื้อหาให้ต่อเนื่องสอดคล้องกันไป

การเรียบเรียงเนื้อหาส่วนกลาง

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2544 : 132 - 134) กล่าวถึงการเรียบเรียงเนื้อหาตามโครงเรื่องที่ได้อ้างไว้ดังนี้

การเรียบเรียงเนื้อหาจะทำตามโครงเรื่องที่ได้อ้างไว้ โครงเรื่องจะช่วยจัดลำดับการนำเสนอเนื้อหาให้เห็นจุดเด่นหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง และเห็นถึงความสัมพันธ์ของเนื้อหา การเรียบเรียงต้องพยายามให้ผู้อ่านได้เข้าใจเรื่องราวชัดเจน

รายงานส่วนใหญ่จะเริ่มต้นด้วยบทนำหรือความนำ เพื่อเป็นการปูพื้นให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความเป็นมาของปัญหาหรือเรื่องที่ต้องการศึกษาความมุ่งหมายและขอบเขตของรายงาน แล้วจึงเป็นส่วนเนื้อหา และควรมีบทสรุปซึ่งอาจจะเป็นผลการค้นคว้าหรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

ในการนำเสนอเนื้อหาต้องมิใช่เป็นการคัดลอกข้อความจากเอกสารต้นเรื่องที่ทำมาทุกประโยคทุกตอน แล้วนำมาปะติดปะต่อกันจนจบเรื่อง แต่ผู้เขียนจะต้องเขียนจากความรู้และความคิดของตนเองบ้าง ต้องรู้จักประมวลความรู้และความคิดจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้รวบรวมมา และใช้เอกสารอ้างอิงเป็นส่วนประกอบ นอกจากนี้ในการเขียนรายงานที่ดีต้องคำนึงถึงการใช้อ้อยคำ สำนวนโวหาร ควรใช้สำนวนเรียบๆ อ่านเข้าใจง่าย เลือกใช้คำที่มีความหมายชัดเจน

เหมาะสม และประโยคที่กะทัดรัด ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อย่าเขียนข้อความซ้ำซาก ตัวสะกด การันต์ต้องเขียนให้ถูกต้อง ถ้าไม่แน่ใจควรตรวจสอบจากหนังสือที่เป็นมาตรฐาน เช่น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นต้น ผู้เขียนรายงานต้องพิจารณาในเรื่องความถูกต้องและความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง การแสดงความคิดเห็นมีเหตุผล และการมองประเด็นปัญหาต่างๆ อย่างถี่ถ้วน ลึกซึ้ง มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้และประโยชน์จากรายงานนั้นๆ

เนื้อหาของรายงานมักเรียบเรียงตามหัวข้อที่กำหนดไว้ และในแต่ละหัวข้อจะประกอบด้วยย่อหน้าหลายๆย่อหน้า ซึ่งหากพิจารณาแล้วย่อหน้านั้นเป็นส่วนประกอบที่จะรวมกันเข้าเป็นเรื่องการเขียนย่อหน้าจึงเป็นสิ่งที่ผู้ทำรายงานควรจะทำให้ความสนใจด้วย เพื่อให้เนื้อหาของรายงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์กัน

3. ส่วนประกอบตอนท้าย หมายถึงส่วนที่แสดงหลักฐานประกอบการค้นคว้าและการเขียนรายงาน เพื่อให้ทราบว่าคุณทำรายงานได้ค้นคว้ามาจากแหล่งใดบ้าง ส่วนประกอบตอนท้ายมีได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1) บรรณานุกรม ซึ่งหมายถึงรายการทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมดที่คุณทำรายงานได้ใช้ประกอบการค้นคว้าการทำรายงาน ซึ่งจะต้องนำมาจัดเรียงไว้ตามลำดับตัวอักษร และบันทึกรายการต่างๆตามแบบแผนบรรณานุกรมที่ได้กำหนดไว้ ส่วนอ้างอิงนับว่าเป็นส่วนที่ทำให้รายงานนั้นมีความน่าเชื่อถือและยังแสดงถึงคุณมีจริยธรรมทางวิชาการด้วยสำหรับรายการอ้างอิงที่แทรกปนไปในเนื้อหาของรายงาน ในกรณีที่ผู้ทำรายงานได้คัดลอกข้อความหรืออ้างคำพูดหรือแนวความคิดของบุคคลอื่นมาไว้ในรายงานของตน จำเป็นต้องมีการอ้างอิงกำกับไว้ด้วยทุกครั้ง โดยระบุนามผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และ/หรือเลขหน้า

2) ภาคผนวก คือส่วนที่ไม่ใช่เนื้อหาที่แท้จริงของเรื่องที่จะเขียนรายงาน อาจเป็นตาราง ตัวเลข สถิติ รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเรื่องราวเนื้อหาของรายงานได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม รายงานไม่จำเป็นต้องมีภาคผนวกเสมอไป จะมีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความเหมาะสมกับรายงานแต่ละเรื่อง หากรายงานใดมีภาคผนวก ภาคผนวกจะอยู่ตอนท้ายต่อจากรายการอ้างอิงหรือบรรณานุกรม หน้าแรกของภาคผนวกให้เขียนว่า ภาคผนวก อยู่ตรงกลางหน้ากระดาษ หน้าถัดไปเป็นเนื้อหาของภาคผนวก ถ้าในกรณีที่ภาคผนวกมากกว่า 1 ภาคผนวก หน้าแรกของภาคผนวกให้เขียนคำว่า ภาคผนวก ตรงกลางหน้ากระดาษเช่นเดียวกัน หน้าถัดไปเขียนคำว่า ภาคผนวก ก กลางหน้ากระดาษ หน้าถัดไปเป็นเนื้อหาของภาคผนวก ก และให้ขึ้นหน้าใหม่ทุกครั้ง โดยใช้หัวข้อตามลำดับอักษรเป็นภาคผนวก ข ภาคผนวก ค ตามลำดับ

สรุปได้ว่าส่วนประกอบของรายงานประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนประกอบตอนต้น ส่วนเนื้อหา และส่วนประกอบตอนท้าย ส่วนประกอบตอนต้น หมายถึง ส่วนที่อยู่ต้นเล่มของรายงานก่อนถึงเนื้อหา ส่วนประกอบตอนต้นประกอบด้วย ปกนอก หน้าปกใน คำนำ และสารบัญ ส่วนเนื้อหาหมายถึงส่วนที่อยู่ต่อจากส่วนประกอบตอนต้น เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของรายงาน เพราะจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของรายงานตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ ส่วนเนื้อหาจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป และส่วนประกอบตอนท้าย หมายถึง ส่วนที่แสดงหลักฐานประกอบการค้นคว้า และการเขียนรายงาน เพื่อให้ทราบว่าผู้ทำรายงานได้ค้นคว้ามาจากแหล่งใดบ้าง ส่วนประกอบตอนท้ายมี 2 ลักษณะคือ บรรณานุกรมและรายการอ้างอิงที่แทรกปนไปในเนื้อหาของรายงาน ส่วนรายการอ้างอิงควรมีภาคผนวกประกอบอาจเป็น ตาราง สถิติ รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเรื่องราวเนื้อหาของรายงานได้ดียิ่งขึ้น

การประเมินตามสภาพจริง

ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ การทำงาน การปฏิบัติงาน และผลผลิต ดังนั้นในการประเมินผลการเรียนรู้จึงต้องมีการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ไว้หลายท่าน ดังนี้

สมนึก ภัททิยานี (2541 : 47) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง คือ กระบวนการสังเกต บันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อนักเรียนเหล่านั้น

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2546 : 194) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง คือการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากกระบวนการทำงาน การปฏิบัติงาน และผลผลิตที่ได้จากกระบวนการในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ สภาพจริง หรือคล้ายจริง เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองแล้วนำข้อมูลสู่การตีค่า

สุวิมล ว่องวานิช (2546 : 13) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินใจ ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองโดย

การแสดงออก ลงมือกระทำ หรือผลิต จากกระบวนการทำงานตามที่คาดหวังและผลผลิตที่มีคุณภาพ จะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน ว่ามีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549 : 29) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ภาระงาน บริบท คือ สถานการณ์ หรือเหตุการณ์จำลองที่ใกล้เคียงกับลักษณะงานที่เป็นจริง เช่น สถานการณ์จำลอง เป็นต้น และสุดท้ายเกณฑ์การประเมิน

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 1) กล่าวว่า การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง การประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริง มีเวลาเพียงพอสำหรับการวางแผน การลงมือทำงานจนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์ มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน การประเมินลักษณะเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายมีการตัดสินโดยใช้เกณฑ์ (Criteria) หรือมาตรฐาน (Standard) เดียวกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่ใช้ตัดสินการทำงานในชีวิตจริงในชิ้นงานเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน

จากแนวคิดที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง วิธีการประเมินตามสภาพจริงจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองด้วย

หลักการของการประเมินผลตามสภาพจริง

ผู้เชี่ยวชาญในด้านการวัดและประเมินผลกล่าวถึงหลักการประเมินตาม สภาพจริงไว้หลายท่าน มีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 183) กล่าวว่าไว้ว่า

1. การประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นการประเมินทักษะพื้นฐาน แต่เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความร่วมมือ ในการแก้ปัญหา และการประเมินตนเองทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

2. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการวัดและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

3. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการสะท้อนให้เห็นการสังเกตสภาพงานปัจจุบันของนักเรียน และสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

4. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการผูกติดนักเรียนกับงานที่เป็นจริง โดยพิจารณาจากงานหลาย ๆ ชิ้น

5. ผู้ประเมินควรมีหลาย ๆ คน โดยมีการประชุมระหว่างกลุ่มผู้ประเมินเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน

6. การประเมินต้องดำเนินการไปพร้อมกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

7. นำการประเมินตนเองมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

8. การประเมินตามสภาพจริง ควรมีการประเมินทั้ง 2 ลักษณะ คือ การประเมินที่เน้นการปฏิบัติจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

อนูวัติ คุณแก้ว (2548 : 113) กล่าวถึงหลักการของการประเมินผลจากสภาพจริงไว้ดังนี้

1. เป็นการประเมินความก้าวหน้า และการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคนบนรากฐานของทฤษฎีทางพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย

2. การประเมินตามสภาพจริง จะต้องมียุทธศาสตร์บนพัฒนาการและการเรียนรู้ทางสติปัญญาที่หลากหลาย

3. หลักสูตรสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญต่อการประเมินตามสภาพจริง คือ หลักสูตรต้องพัฒนามาจากบริบทที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมที่นักเรียนอาศัยอยู่ และที่ต้องเรียนรู้ให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

4. การเรียน การสอน การประเมินผล จะต้องหลอมรวมกันและการประเมินต้องประเมินต่อเนื่องตลอดเวลาที่ทำการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม

5. การเรียน การสอน การประเมิน เน้นสภาพที่สอดคล้อง หรือ ใกล้เคียงกับธรรมชาติความเป็นจริงของการดำเนินชีวิต และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดงานด้วยตนเอง

6. การเรียนการสอนจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เต็มที่สูงสุด ตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละบุคคล เต็มตามศักยภาพของตนเอง การเรียน การสอน และการประเมินต้องเกี่ยวเนื่องกัน และเน้นการปฏิบัติจริงในสภาพที่ใกล้เคียงหรือสภาพที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 10 – 12) และสมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2553 : 98 – 99) กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการประเมินตามสภาพจริงไว้ดังนี้

1. การประเมินแนวใหม่มุ่งเน้นว่าความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่มีความหมายได้หลากหลาย มิได้มีความหมายเดียวสำหรับทุกคนทุกโอกาส

2. การเรียนรู้เป็นเรื่องของกระบวนการที่เป็นธรรมชาติ มีบูรณาการและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต มิใช่เป็นเรื่องของการหยิบยื่นหรือยัดให้เรียนรู้ ผู้เรียนต้องกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าเพื่อหาความหมายของสิ่งที่เรียน การเรียนรู้จึงเป็นผลจากการปฏิบัติจริงมากกว่าการทำซ้ำ หรือทำตามคำบอกกล่าวเท่านั้น

3. การประเมินแนวใหม่มุ่งเน้นกระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ที่เกิดขึ้น กระบวนการมีความสำคัญเช่นเดียวกับผลผลิตจากการกระทำ มุ่งเน้นการพิจารณาว่าผู้เรียนได้รู้อะไร เรียนรู้ได้อย่างไร และทำไมจึงเรียนรู้เช่นนั้น

4. การประเมินแนวใหม่มุ่งเน้นการสืบสวนสอบสวน กล่าวคือ เน้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาตามสภาพที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เรียนจะต้องสังเกต คิดถามและทดสอบความคิดของตนเอง

5. การประเมินแนวใหม่มีจุดหมายกระตุ้น และอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับแนวทางใหม่ ๆ และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้ จุดมุ่งหมายของการประเมินจึงไม่ได้อยู่ที่การจัดลำดับหรือจัดประเภทของผู้เรียนแต่อย่างใด

6. การประเมินแนวใหม่เน้นการเชื่อมโยงระหว่างพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Skills) เมื่อผู้เรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมการเรียน ผู้เรียนย่อมเกิดความสนใจที่จะศึกษาและเกิดพยายามยิ่งขึ้นซึ่งส่งผลให้สามารถเรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ได้อย่างมาก

7. การประเมินแนวใหม่มีความเชื่อว่าการตัดสินใจในสิ่งที่จะสอน และสิ่งที่จะวัดเป็นเรื่องอัตนัย (Subjective) และเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่า (Value)

8. การประเมินแนวใหม่ เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยผู้สอนควรร่วมมือกับผู้เรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและร่วมกันตรวจสอบว่าได้เรียนรู้น้อยเพียงใด ซึ่งนับเป็นกระบวนการตัดสินใจเชิงประชาธิปไตย

9. การประเมินแนวใหม่เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือ (Collaborative Process) กล่าวคือ ผู้เรียนและผู้สอนถือเป็นผู้เรียนที่ต้องร่วมมือกัน มีอิสระที่จะแสดงออกทางความคิดและทดสอบความคิดซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องมีความรับผิดชอบทางปัญญาต่อกัน เพื่อสร้างหลักสูตรที่ใช้ในชั้นเรียน

จากแนวคิดที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า หลักการพื้นฐานของการประเมินตามสภาพจริง คือ การประเมินแนวใหม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีอิสระที่จะแสดงออกทางความคิด มีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าเพื่อหาความหมายของสิ่งที่เรียน โดยเน้นการเชื่อมโยงระหว่างพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 12 – 13) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง มีคุณลักษณะต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามสภาพจริง การประเมินนี้ผู้สอนต้องจัดให้ผู้เรียนได้แสดงออกในการปฏิบัติจริง การคิดสร้างสรรค์ การผลิตผลงาน การกระทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน
2. การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในระดับสูง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง ที่ท้าทายการใช้สติปัญญาของผู้เรียนบนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านการเรียนความถนัด และความสนใจ
3. เกณฑ์การประเมิน เป็นการใช้เกณฑ์การประเมินที่เกิดจากวัตถุประสงค์ที่ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น มิใช่เกณฑ์มาตรฐานที่ผู้หนึ่งผู้ใดกำหนด ฉะนั้นเกณฑ์ที่ใช้ประเมินจึงมีลักษณะเปิดเผยและรับรู้
4. เป็นการประเมินตนเอง การประเมินตนเองเป็นส่วนสำคัญต่อการปฏิบัติการกิจในชีวิตจริง ด้วยเหตุผลคือ

- 4.1 ช่วยเห็นความสามารถของตนเมื่อเทียบกับมาตรฐานทั่วไปในสังคม
- 4.2 เพื่อพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงาน
- 4.3 เพื่อริเริ่มการตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเองด้วยรูปแบบต่าง ๆ

การประเมินตนเอง เป็นลักษณะการประเมินแบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เห็นความก้าวหน้าของตนเอง รับรู้ค่ายกย่องชมเชย เพื่อนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นธรรมชาติในโลกของความเป็นจริง

5. การประเมินตามสภาพจริง ทำให้ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากการยึดครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

6. การนำเสนอผลงาน การประเมินตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานของตนต่อสาธารณชน ทำให้มองเห็นความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน เพราะการนำเสนอขึ้นก้นกรอมจากการปฏิบัติจริง มั่นใจได้ว่าเกิดจากการเรียนรู้ตามศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สุวิทย์ มูลคำ (2540 : 75) ยังกล่าวถึง แนวทางการประเมินตามสภาพจริง ดังนี้

1. เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถกระทำได้ตลอดเวลา ทุกสถานการณ์ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และชุมชน
2. เป็นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง ๆ
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัดและให้ความสำคัญในการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง รวมทั้งเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริง
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการศึกษาทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง
7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ความสามารถหลายด้านของผู้เรียน
8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง (ทักษะการคิดที่ซับซ้อน) เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เป็นต้น
9. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2553 : 101- 102) กล่าวว่า ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การปฏิบัติในสภาพจริง

การประเมินนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถและค้นหาจุดเด่นของผู้เรียน

2. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

ในแต่ละกิจกรรมจะมีเกณฑ์ซึ่งระบุมาตรฐานของการปฏิบัติที่แจ่มชัดและโปร่งใส เกณฑ์จะสะท้อนมุมมองที่หลากหลายของกิจกรรมที่มีความซับซ้อนมากกว่าจะย่อหรือสรุปออกมาให้เห็นได้เพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว เนื่องจากเกณฑ์เป็นเรื่องที่นำมาจากการปฏิบัติเกณฑ์จึงเป็นข้อชี้แนะสำหรับการสอนการเรียนและการประเมินที่สะท้อนให้เห็นเป้าหมายและกระบวนการศึกษาอย่างแจ่มชัด

3. การประเมินตนเอง

จุดประสงค์ของการประเมินตามสภาพจริงคือ 1) เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการประเมินงานของตน โดยเทียบกับมาตรฐานทั่วไปของสาธารณชน 2) เพื่อปรับปรุง ขยาย ขยาย และเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงาน 3) เพื่อริเริ่มในการวัดความก้าวหน้าของตนในรูปแบบต่าง ๆ หรือจุดต่าง ๆ

4. การนำเสนอผลงาน

กิจกรรมการนำเสนอทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน เนื่องจากนักเรียนได้สะท้อนความรู้สึกลงมาว่ารู้อะไร และนำเสนอเพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้ในหัวข้อนั้น ๆ อย่างแท้จริง

ทักษะที่ควรประเมินในการประเมินตามสภาพจริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 24 – 25) และสมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2553 : 104 – 105) ได้กล่าวถึงเรื่องทักษะที่ควรประเมิน ไว้ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ (Knowledge Skills)

มีความรู้ในวิชาที่เรียน สามารถใช้ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติ สามารถระบุ วัด จัดระบบ และสื่อความรู้ได้ทั้งการพูด – การเขียน มีความซาบซึ้งในทักษะที่จำเป็นในการวิจัย

2. ทักษะด้านความคิด (Thinking Skills)

สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างอิสระ คิดอย่างสร้างสรรค์และจินตนาการ สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง สามารถประเมินตนเองตามความเป็นจริง สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้

3. ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)

สามารถวางแผนและสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายทั้งเรื่องส่วนตัวและวิชาชีพ สามารถและต้องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

4. คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attributes)

มีความอดทนและซื่อสัตย์ รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ทักษะภาคปฏิบัติ (Practical Skills)

สามารถรวบรวม สัมพันธ์ แสดง วิเคราะห์ และรายงานผลการศึกษาได้ สามารถประยุกต์ผลการทดลองสู่สถานการณ์ใหม่ได้ สามารถทดสอบสมมติฐานการทดลองได้

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะที่ควรประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านความคิด คุณลักษณะส่วนบุคคล และทักษะภาคปฏิบัติ

วิธีการวัดและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน การเลือกใช้เครื่องมือประเมินต้องคำนึงถึงรูปแบบ วิธีการประเมินให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ที่จะต้องการประเมิน ซึ่งมีอยู่หลายชนิด ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 7) กล่าวว่า การวัดและประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้การตรวจสอบผลงานของผู้เรียนได้สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีคุณภาพ จำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย

ตารางที่ 3 วิธีการวัดและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง

วิธีการวัด	ตัวอย่างเครื่องมือวัด
การทดสอบ (Testing)	แบบสอบข้อเขียน (Written Test) เช่น แบบเลือกตอบ แบบจับคู่ แบบถูก – ผิด เป็นต้น
	แบบสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test)
	แบบวัด (Scale)
การสัมภาษณ์ (Interview)	แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide)
การสอบถาม (Inquiry)	แบบสอบถาม (Questionnaire)
การสังเกต (Observation)	การตรวจสอบรายการ (Checklist)
	แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale)
	แบบบันทึก (Record)
	แบบประเมินพฤติกรรม
การตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน
การใช้แฟ้มสะสมงาน	แบบบันทึก (Record)
	แบบประเมินผลงาน
	แบบประเมินตนเอง

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549 : 30) ได้เสนอเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริง ไว้ ดังนี้

1. แฟ้มสะสมงาน
2. แบบประเมินตนเอง
3. แบบสำรวจความสนใจ
4. แบบประเมินทักษะ
5. บันทึกประจำวัน
6. บันทึกการเรียนรู้
7. แบบบันทึกการสังเกต

8. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
9. แบบการให้คะแนนผลงาน
10. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
11. คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด
12. ประเด็นการอภิปราย
13. ข้อทดสอบชนิดต่าง ๆ

จากวิธีการวัดและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง ดังกล่าวข้างต้น จะมีแบบประเมินต่าง ๆ เช่น แบบประเมินผลงาน แบบประเมินตนเอง แบบประเมินพฤติกรรม เป็นต้น เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น ซึ่งผู้สอนต้องสร้างเกณฑ์การประเมินให้ถูกต้อง เหมาะสม กับสิ่งที่วัด

เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 8-9) กล่าวถึง การประเมินว่าผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น ผู้สอนจะต้องสร้างเกณฑ์การประเมินการ ปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนน โดยเกณฑ์การประเมินจะต้อง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละครั้งของการปฏิบัติงานนั้น ๆ

คำว่า Rubric หมายถึง กฎ หรือ กติกา (Rule) ส่วนคำว่า Rubric Assessment นั้น หมายถึง การประเมินเชิงคุณภาพ ที่สามารถจะแยกแยะระดับความสำเร็จในการเรียน หรือคุณภาพ การปฏิบัติของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน โดยการกำหนดเป็นแนวทางการให้คะแนนจากดีมากไปจนถึง ต้องปรับปรุงแก้ไข

รูปแบบของเกณฑ์การประเมิน

1. เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) คือแนวทางการให้คะแนนโดย พิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน จะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินความสามารถที่มีความต่อเนื่องมี ลักษณะเป็นองค์รวม เช่น ทักษะการเขียน ความคิดสร้างสรรค์ และความสละสลวยของภาษาที่ เขียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric)

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ มีรูปแบบการเขียนชัดเจน เช่น คำนำ เนื้อหา และบทสรุป ภาษาที่ใช้ เช่น ตัวสะกดและไวยากรณ์มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ทำให้ ผู้อ่านเข้าใจง่าย มีแนวคิดที่น่าสนใจ ใช้ภาษาสละสลวย
2 (ผ่าน)	เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ มีรูปแบบการเขียนชัดเจน เช่น คำนำ เนื้อหา และบทสรุป ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ ใช้ศัพท์เหมาะสม
1 (ต้องปรับปรุง)	เขียนไม่ตรงประเด็น มีรูปแบบการเขียนไม่ถูกต้อง ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน ใช้ศัพท์เหมาะสม
0	ไม่มีผลงาน

2. เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) คือแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีค่านิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนแบบแยกส่วน (Analytic) มีเทคนิควิธีการเขียน ดังนี้

กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ ๆ สูงขึ้นมาทีละระดับ ตัวอย่างเช่น งานเขียนมีประเด็นการประเมิน คือ เนื้อหา การใช้ภาษาและรูปแบบ

กำหนดรายละเอียดถ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อย หรือตัวแปรย่อยที่สำคัญให้ได้ 4 ลักษณะ เช่น

ตารางที่ 5 ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric)

ประเด็นการประเมิน	ระดับ	เกณฑ์การให้คะแนน
เนื้อหา	1	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
	2	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เรียงลำดับเนื้อเรื่องชัดเจน
	3	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เรียงลำดับเนื้อเรื่องชัดเจน มีรายละเอียดน่าสนใจ
	4	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เรียงลำดับเนื้อเรื่องชัดเจน มีรายละเอียดน่าสนใจ แสดงออกถึงการมีจินตนาการ
การใช้ภาษา	1	ผิดพลาดมาก แต่ยังสามารถสื่อความหมายได้
	2	ใช้ภาษาถูกต้องบ้าง และสามารถสื่อความหมายได้
	3	ใช้ภาษาถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ สื่อความหมายได้ และสามารถเชื่อมโยงภาษาได้ดี
	4	ใช้ภาษาถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ สื่อความหมายได้ชัดเจน มีการเชื่อมโยงภาษาได้อย่างสละสลวย งดงาม
รูปแบบ	4	มีปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง และบรรณานุกรม มีรูปแบบถูกต้องครบถ้วน
	3	ขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง
	2	ขาด 2 องค์ประกอบ
	1	ขาด 3 องค์ประกอบ

การกำหนดประเด็นการประเมินและรายละเอียดการให้ระดับคะแนนมีความจำเป็นที่นักประเมินผลควรคำนึง เพราะเป็นคุณภาพของการประเมินผล คือ ความเที่ยงตรงและความ

เชื่อมั่น คุณภาพทั้งสององค์ประกอบนี้จะมีผลถึงศักยภาพของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้ ปฏิบัติงาน ผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร

นอกจากนี้ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ 2546 : 198-199 กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ และนำเสนอ ผลงานหรือชิ้นงาน ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนซึ่งการประเมินผลการเรียนรู้จำเป็นต้องมีเกณฑ์ประเมินที่ชัดเจน วัดได้จริง หรือตรงตามสภาพจริง โดยเฉพาะการประเมินผล โครงงานที่มาจากการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน ซึ่งไม่มีคำตอบหรือคำตอบถูกที่แน่ชัดลงไปเหมือน แบบทดสอบเลือกตอบ การประเมินผลงานแต่ละชิ้นของผู้เรียนจำเป็นต้องประเมินคุณภาพผลงาน อย่างเป็นปรนัย โดยการสร้างเกณฑ์การประเมินที่นิยมมาก มี 2 วิธี คือ

1. เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ เป็นเกณฑ์ที่ต้องกำหนดรายละเอียดให้คะแนนอย่าง ชัดเจนสำหรับทุกตัวบ่งชี้ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจะมีความเป็นปรนัยสูง และมีความตรงสูง ซึ่ง การให้คะแนนของรูบริกส์ คือ การตอบคำถามว่านักเรียนทำอะไรสำเร็จหรือว่ามีระดับความสำเร็จ ในขั้นต่าง ๆ กัน หรือมีผลงานเป็นอย่างไร การให้คะแนนรูบริกส์มี 2 แบบ คือ

1.1 การให้คะแนนเป็นภาพรวม คือ การให้คะแนนงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งโดยดู ภาพรวมของชิ้นงานว่ามีความเข้าใจ ความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย กระบวนการที่ใช้และ ผลงานเป็นอย่างไร แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของงานหรือความสำเร็จของงานเป็นขั้น ๆ โดยอาจจะ แบ่งเป็นระดับคุณภาพตั้งแต่ 0-4 หรือ 0-6 เป็นต้น

1.2 การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ เพื่อให้การมองคุณภาพงาน หรือ ความสามารถของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จึงได้มีการแยกองค์ประกอบของการให้คะแนน และ อธิบายคุณภาพของงานในแต่ละองค์ประกอบเป็นระดับ โดยทั่วไปแล้วจะมีการแยกองค์ประกอบ ของงานเป็น 4 ด้านคือ 1) ความเข้าใจในความคิดรวบยอด 2) การสื่อความหมาย การสื่อสาร 3) การใช้กระบวนการและยุทธวิธี 4) ผลสำเร็จของงาน

2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นเกณฑ์ที่กำหนดเป็นกลางไม่มี รายละเอียดการให้คะแนนอย่างชัดเจนในแต่ละข้อมูล สะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูล ที่ได้มีความเป็นปรนัยน้อยกว่าวิธีให้คะแนนแบบรูบริกส์ เช่น กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ เป็น 5-4-3-2-1 หรือกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ เป็น 4-3-2-1 เป็นต้น เช่น

เกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

สรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรม และทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในสถานการณ์จริง และเป็นวิธีการประเมินที่เน้นงานที่นักเรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ เน้นกระบวนการเรียนรู้ ผลผลิต โดยการทำให้นักเรียนแต่ละคนบรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินตามสภาพจริงที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เครื่องมือที่ใช้จะต้องสอดคล้องกับวิธีการประเมินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เห็นผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยตรง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

มาลีสา เจริญกิจ (2544 : 78) ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมโครงงานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องพระมหาชนกฉบับการ์ตูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้คือแผนพัฒนากิจกรรมโครงงานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องพระมหาชนกฉบับการ์ตูน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบประเมินระหว่างเรียน ผลการวิจัยพบว่าแผนการพัฒนาการจัดการกิจกรรมโครงงานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องพระมหาชนกฉบับการ์ตูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.21/87.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

กลิ่นแก้ว ประชุมแดง (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง “ปาดินน้ำอุดม” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยโครงงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 27 คน โรงเรียนบ้านเหล่าฮก จังหวัดร้อยเอ็ด เครื่องมือที่ใช้คือแผนการสอน

เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนระหว่างการปฏิบัติโครงการงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่าแผนการสอนที่เน้นการทำโครงการงานมีประสิทธิภาพ 88.06/82.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 47

ทศพร เดชะยา (2547 : 115-118) ได้ศึกษาพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงการงาน เรื่อง การแต่งกายพยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงการงาน เรื่อง การแต่งกายพยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้แบบโครงการงาน เรื่อง การแต่งกายพยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการแผนการเรียนรู้แบบโครงการงาน เรื่อง การแต่งกายพยานี 11 ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้แบบโครงการงาน เรื่อง การแต่งกายพยานี 11 มีประสิทธิภาพ 88.26/86.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เท่ากับ 0.7430 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.30 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยโครงการงานเรื่อง การแต่งกายพยานี 11 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

บุญศรี นฤทธิมนตร์ (2547 : 82-83) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทยโดยโครงการงาน เรื่อง ทางแห่งความสำเร็จ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทยโดยโครงการงาน เรื่อง ทางแห่งความสำเร็จ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อศึกษาค้นหาประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ภาษาไทยโดยโครงการงาน เรื่อง ทางแห่งความสำเร็จ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้แบบโครงการงาน ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้โดยโครงการงาน เรื่อง ทางแห่งความสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.57/81.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เท่ากับ 0.6353 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 63.53

เครือวัลย์ วงศ์นากลาง (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการงานภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองหล่ม มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงการงาน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานเรื่องรามเกียรติ์ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบ
 ปรนัย 4 ตัวเลือก ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน
 ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน สึกไมยราพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น
 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.85/81.42 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผล
 ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนสึกไมยราพ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.5428 หมายความว่า ผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.28
 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองหล่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มหาสารคาม เขต 1 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานภาษาไทย เรื่องรามเกียรติ์
 ตอน สึกไมยราพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการ
 จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลโดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก

รัชนี สีดา (2551 : 83-87) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้
 แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิ
 ภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง คำราชา
 ศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง คำราชาศัพท์ กลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ภาษาไทย และเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง คำราชาศัพท์ กลุ่ม
 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่าแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน
 เรื่อง คำราชาศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ
 83.96/81.30 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7146 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อ
 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง คำราชาศัพท์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีผล
 การเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์ ด้านการเรียนรู้สามารถวางแผนการทำงาน ลงมือทำงาน ทำงานเป็น
 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติจริง รู้จักคิดค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองและมีผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้
 ของนักเรียนรวมทุกแผนอยู่ในเกณฑ์ดีที่สุด

สุริรัตน์ กองสี (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่ม
 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) พัฒนา
 แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผล
 ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัด
 กิจกรรม (4) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ได้แก่ นักเรียน จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ ผลการศึกษาพบว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ชนิดของคำ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.06/82.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ชนิดของคำ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6975 3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ชนิดของคำโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้วิธีสอนแบบโครงงาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเลือกเรื่องที่จะต้องการศึกษาด้วยตนเอง กำหนดประเด็นปัญหาขึ้นตามความสนใจ และกรอบเนื้อหาที่กำหนดให้ แล้วใช้กระบวนการในการแก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้านำเสนอผลการค้นคว้าอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ และสามารถสรุปความคิดรวบยอดเรื่องที่ศึกษาได้

งานวิจัยต่างประเทศ

นอกจากงานวิจัยในประเทศแล้ว ยังพบงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยวิธีโครงงาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีดังนี้

คราจคิก (Krajcik 1994 : 483-497) ได้ศึกษารูปแบบความช่วยเหลือของครูมัธยมศึกษาตอนต้นในการดำเนินงานโครงงานของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การสอนโครงงานได้มีการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสภาพห้องเรียนที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากเรื่องที่ตนเองสนใจ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับบทเรียนและดำเนินการค้นคว้าปรึกษาและใช้เทคโนโลยี เนื่องจากการสอนโดยโครงงานมีการดำเนินการที่แตกต่างจากการสอนวิธีอื่นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน และต้องประสานงานเพื่อขอความร่วมมือความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหาและเทคโนโลยี เพื่อใช้เป็นข้อมูลพิจารณาโครงงานของนักเรียน สำหรับนักเรียนจะวางแผนโครงงานตามความคิดและประสบการณ์ ซึ่งจะมีการร่วมมือกันเองเมื่อประสบปัญหา หรือเมื่อโครงงานมีความสัมพันธ์กับโครงงานของผู้อื่น ลักษณะการสอนโครงงาน ความร่วมมือ การให้ความช่วยเหลือ การดำเนินงานและผลที่ได้รับจากโครงงาน เป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดและมนุษยสัมพันธ์ทางวิชาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

โพลแมน (Polman 1997 : 1193-A) ศึกษาการออกแบบสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีโครงการ ผลการศึกษาพบว่าได้มีการพัฒนา การสอนด้วยวิธีโครงการเป็นกลยุทธ์การสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยการลงมือปฏิบัติ และได้ปฏิรูปอย่างกว้างขวางเพื่อนำไปใช้ในระดับมัธยมศึกษาด้วยการใช้สื่อ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สรุปว่าการวิจัยทางการศึกษาและการใช้เทคโนโลยีใหม่ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนอย่างแท้จริงได้ ในที่สุดแล้วครูจะเป็นผู้ร่วมสร้างกิจกรรมกับนักเรียนในห้องเรียนทุกวัน โดยให้ข้อคิดเห็นในการสอนด้วยวิธีโครงการว่าเป็นการปฏิบัติที่ขึ้นอยู่กับสภาพงานของครูและนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

ไนส์ (Nieze. 2004 : 378) ได้วิจัยวิธีการเรียนรู้แบบโครงการ เพื่อศึกษาว่า วิธีการเรียนรู้แบบโครงการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้อย่างแท้จริงอย่างไร วัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจว่าวิธีการเรียนรู้แบบโครงการเป็นการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนทุกคนได้ก้าวไปสู่วิธีการเรียนอย่างแท้จริงและเป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีคุณประโยชน์อย่างไร เพราะในการบริหารชั้นเรียน อย่างเช่นในปัจจุบันนี้ครูต้องใช้ความพยายามเพื่อขยายขีดความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เปิดกว้างออกไปให้ได้มากที่สุด ดังนั้น ครูส่วนใหญ่จึงไม่สามารถทำหน้าที่หลักในการสอนเพียงอย่างเดียวต่อไปได้อีกแต่จะต้องสอนและให้โอกาสนักเรียนทุกคน ได้นำความสามารถและศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ในตนเองออกมาใช้มากที่สุด ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการเรียกร้องให้ครูทำการศึกษาและค้นหารูปแบบการสอน ซึ่งจะทำให้นักเรียนทุกคนสามารถประสบความสำเร็จได้ และยังเป็นการศึกษาว่าวิธีการเรียนรู้แบบโครงการถูกนำมาใช้ในชั้นเรียนอย่างไร และเป็นรูปแบบที่เปิดโอกาสในการเรียนรู้อย่างมีคุณค่าให้กับนักเรียนทุกคนอย่างไร ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า หลังจากทีหลักสูตรได้รับการออกแบบมาโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบโครงการแล้ว ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดผลกระทบในด้านบวกได้จริง

กรีนวูด (Greenwood. 2004 : 377) ได้ทำการวิจัยความเป็นกลางด้านวัฒนธรรมเรื่องการคิดค้นวิธีการเรียนรู้แบบโครงการ เพื่อการตอบสนองตามมาตรฐานปัจจุบัน โดยทำการวิเคราะห์บทบาทของวิธีการเรียนรู้แบบโครงการในชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภายใต้ปัจจัยของสถานะแวดล้อมทางการศึกษาในปัจจุบัน และผลจากการทดลองใช้วิธีการเรียนรู้แบบโครงการแล้วปรากฏว่างานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยวิธีโครงการส่วนใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเป็นงานวิจัยในด้านประสิทธิภาพของแผนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยวิธีโครงการมีผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน

ฮาร์เกรฟ (Hargrave. 2004 : 359) ได้ศึกษาการเรียนรู้ที่อาศัยโครงการเป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การเรียนรู้แบบนี้สามารถส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนได้ทุก

คนเนื่องจากการใช้รูปแบบการเรียนรู้และสติปัญญาที่หลากหลายเพื่อทำให้งานการเรียนรู้สำเร็จสมบูรณ์ การเรียนรู้ที่อาศัยโครงงานเป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาความคิดและการแก้ปัญหางานที่ได้รับมอบหมาย โครงงานเน้นประเด็นปัญหาชีวิตจริงเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการสร้างสภาพจริงเพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ของตนเข้ากับโลกภายนอกได้ ในการศึกษาข้อมูลครั้งนี้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ได้แก่ ผลงานของนักเรียนแบบสอบถามที่ถามนักเรียนและบันทึกภาคสนาม ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้การเรียนรู้ที่อาศัยโครงงานเป็นฐานมีผลทางบวกต่อความสำเร็จของนักเรียน ได้พัฒนาความต้องการและหาคำตอบของปัญหาที่เผชิญหน้า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการวิจัยแบบการทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre -Experimental Design) มีแบบแผนการทดลองเป็นแบบหนึ่งกลุ่ม สอบก่อนและสอบหลัง (One – Group Pretest – Posttest Design) (Tuckman 1999 :160) ดังนี้

O_1 ————— X ————— O_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย มีความหมายดังต่อไปนี้

O_1 แทน การทดสอบผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pretest)

X แทน การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

O_2 แทน การทดสอบผลการเรียนรู้หลังเรียน (Posttest)

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 การศึกษาค้นคว้า หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. ขั้นสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ขั้นทดลอง

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาค้นคว้า หนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1.2 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

1.1.3 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

1.1.4 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.5 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความสามารถ

1.1.6 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มโรงเรียนโซนคุณภาพบูรพาศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนจำนวน 12 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ โรงเรียนบ้านมาบแค โรงเรียนวัดพะเนียงแตก โรงเรียนวัดสามควายเผือก โรงเรียนวัดตาก้อง โรงเรียนบ้านรางมะเดื่อ โรงเรียนบ้านลำท่าโพ โรงเรียนบ้านต้นสำโรง โรงเรียนวัดดอนยายหอม โรงเรียนวัดดอนขนก และโรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 215 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และนักเรียนเป็นหน่วยการวิเคราะห์

2. ขั้นการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.2.1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

2.2.2. แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 3

2.2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อ

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้วิจัยสร้างโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร คู่มือ ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชาและขอบเขตเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.3 วิเคราะห์หลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และคู่มือการจัดการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.4 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

1.5 ศึกษาวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

1.6 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1.6.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงาน (การศึกษาปัญหา และหัวข้อโครงงาน)

1.6.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ออกแบบการทำโครงงาน (วางแผนและเขียนเค้าโครงโครงงาน)

1.6.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ฝึกปฏิบัติการทำโครงงาน

1.6.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง รายงานผล (การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงาน)

1.6.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง รายงานผล 2 (การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงาน)

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องและความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและการประเมินผล

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้ความสอดคล้องเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรม การเรียนรู้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความสอดคล้องเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

จากนั้นนำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 (ดูภาคผนวก ข หน้า 101)

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 5 แผน ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน 35 คน เพื่อดูความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมินผล แหล่งเรียนรู้ จากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนรายงานจากการค้นคว้า ไปทดลองพบว่า นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งได้และช่วยกันทำงานกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมดี และสามารถเขียนรายงานได้ แต่มีปัญหาเรื่องเวลาในการคิดและทำเค้าโครงของโครงการ นักเรียนต้องศึกษาหาข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลมาคิดตั้งประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ แล้วตั้งเป็นหัวข้อเรื่องโครงการ ในขั้นนี้นักเรียนขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ ทำให้ใช้เวลาในขั้นตอนนี้เวลานานเกินเวลาที่กำหนด ในแผนการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติโครงการตามแผน บางกลุ่มเตรียมอุปกรณ์ไม่พร้อมต้องเสียเวลาในการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ บางกลุ่มต้องรอดูผลการปฏิบัติงาน ทำให้เสียเวลาในส่วนนี้ จึงแก้ไขโดยการให้นักเรียนใช้เวลาช่วงพักกลางวันในแต่ละวันเพิ่มเติม และให้พี่ที่เรียนมาแล้วช่วยเป็นพี่เลี้ยงให้แต่ละกลุ่ม

1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์)

2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และตอนที่ 2 แบบทดสอบอัตนัย 1 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ในคำอธิบายของหลักสูตรเพื่อเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.3 สร้างตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบอัตนัย 1 ข้อ

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหา	พฤติกรรม						รวม
	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมินค่า	
1. บอกความหมาย ประเภท องค์ประกอบ และ ขั้นตอนการเขียน รายงานการศึกษา ค้นคว้า	6	4	2	2	1	-	15
2. เขียนสรุปความ	-	-	-	-	1*	-	1
รวม	6	4	2	2	2	-	16

หมายเหตุ : เลขที่มีเครื่องหมายดอกจัน (*) กำกับคือข้อที่เป็นข้อสอบอัตนัย

2.1.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ

2.1.5 เสนอแบบทดสอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา

2.1.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วเลือกแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป คำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต่ำสุดคือ 0.67 ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อสูงสุดคือ 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยคือ 0.92 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 0.50 ที่ตั้งไว้ (ดูภาคผนวก ข หน้า 103)

2.1.7 นำแบบทดสอบ ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร ที่ผ่านการเรียนเรื่องการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้ามาแล้ว จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.1.8 นำผลการทดสอบตอนที่ 1 แบบปรนัยมาวิเคราะห์รายข้อ หาค่าความยากง่าย และหาค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกแบบทดสอบที่มีความยากง่าย 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป คัดเลือกแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 18 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบมาคัดเลือกตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดจนได้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่สมบูรณ์จำนวน 15 ข้อ คำนวณได้ค่าความยากง่ายของข้อสอบ(p) ระหว่าง 0.32– 0.78 และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (r) ระหว่าง 0.44 – 0.88 (ดูภาคผนวก ข หน้า 104)

2.1.9 นำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.97

2.1.10 ส่วนข้อสอบตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อสอบอัตนัย 2 ข้อ ผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจตามเกณฑ์การให้คะแนนเป็นรายข้อดังนี้ คือ การเขียนเนื้อหาสาระ 3 คะแนน การใช้ภาษา 3 คะแนน อักษรวิธี 3 คะแนน และความสะอาด 3 คะแนน รวมเป็น 12 คะแนนต่อ 1 ข้อ โดยข้อสอบข้อที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.85 ส่วนข้อสอบข้อที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.94 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อสอบอัตนัยที่มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบสูงกว่าไว้ 1 ข้อ (ดูภาคผนวก ข หน้า 104)

2.1.11 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 3 ระดับ และกำหนดการให้คะแนนแบบรูปrik มีวิธีสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษารูปแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานและกำหนดประเด็นการประเมินตามขั้นตอนการทำโครงงาน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะทำโครงงาน 2) วางแผนการทำโครงงาน 3) ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้ 4) เขียนรายงาน และ 5) นำเสนอโครงงาน

2.2.2 สร้างเกณฑ์การประเมินความสามารถในการทำโครงงาน 5 ขั้นตอน พร้อมทั้งกำหนดคำอธิบายคุณภาพการประเมินในแต่ละขั้นตอน แบบประเมินลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ 3 = ดี 2 = พอใช้ และ 1 = ปรับปรุง (ดูภาคผนวก ข หน้า 107)

สำหรับการให้ความหมายของค่าที่วัด ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัยโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายชั้น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.00 หมายถึง มีความสามารถอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความสามารถอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความสามารถอยู่ในระดับปรับปรุง

2.2.3 เสนอแบบประเมินให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา

2.2.4 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของแบบประเมินกับจุดประสงค์ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต่ำสุดคือ 0.67 ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อสูงสุดคือ 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยคือ 0.96 (ดูภาคผนวก ข หน้า 105)

2.2.5 นำแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์)

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีวิธีสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

2.3.2 สร้างแบบสอบถามแบบ จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) กำหนดช่วงความคิดเห็นของนักเรียนเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย มีคะแนน 3, 2, 1 ตามลำดับ โดยวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 3	หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานของนักเรียนอยู่ในระดับมาก
ระดับ 2	หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 1	หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

2.3.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวนได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต่ำสุดคือ 0.67 ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงสุดคือ 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยคือ 0.97 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 0.50 ที่ตั้งไว้ (ดูภาคผนวก ข หน้า 113)

2.3.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

3.1 ก่อนการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และข้อสอบอัตนัย 1 ข้อ แล้วตรวจให้คะแนน

3.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง เริ่มทดลองในภาคเรียนที่

2 ปีการศึกษา 2554 รวม 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.3 หลังทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน จากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

3.4 ตรวจโครงงานของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถที่นักเรียนแสดงออกระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติสรุปเป็นผลการทดลองและทดสอบสมมติฐานตามลำดับ ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบ ค่าสถิติทดสอบที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

4.2 ศึกษาความสามารถในการทำโครงงาน จากแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้การแปลค่าแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงาน 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.00 หมายถึง มีความสามารถอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความสามารถอยู่ในระดับพอใช้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความสามารถอยู่ในระดับปรับปรุง

4.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ตอนที่ 2 ความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ตารางที่ 7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

การทดสอบ		คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	p
ปรนัย	ก่อน	15	5.20	1.69	-10.15*	0.00
	หลัง	15	8.06	1.32		
อัตนัย	ก่อน	12	6.77	1.14	-25.17*	0.00
	หลัง	12	9.46	1.07		
รวม	ก่อน	27	11.97	2.20	-19.05*	0.00
	หลัง	27	17.52	1.99		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 7 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 11.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.20 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 17.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.99 ผลการทดสอบแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความสามารถในการทำโครงการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		แปล ความหมาย	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา	2.33	0.23	ดี	3
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน	2.28	0.19	ดี	3
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท	2.34	0.22	ดี	2
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี	2.38	0.28	ดี	1
วางแผนปฏิบัติงาน	2.36	0.25	ดี	1
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ	2.29	0.22	ดี	5
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ ดูภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ	2.33	0.21	ดี	6
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย	2.39	0.26	ดี	4
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล	2.37	0.21	ดี	6
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล	2.39	0.28	ดี	2
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล	2.34	0.29	ดี	1
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ขั้นตอน	2.38	0.28	ดี	2
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้	2.31	0.30	ดี	4
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง	2.28	0.28	ดี	4
12. รู้จักการแก้ปัญหา	2.31	0.31	ดี	1
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น	2.39	0.30	ดี	3
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน	2.27	0.31	ดี	1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		แปล ความหมาย	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
เขียนรายงาน	2.35	0.26	ดี	2
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน	2.40	0.24	ดี	5
16. การนำเสนอข้อมูล	2.34	0.27	ดี	3
17. การใช้ภาษา	2.33	0.27	ดี	3
18. การอภิปรายและสรุปผล	2.32	0.30	ดี	1
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน	2.30	0.22	ดี	6
20. ระบุนชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง	2.39	0.28	ดี	2
นำเสนอโครงการ	2.31	0.27	ดี	5
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบการแสดงโครงการ	2.34	0.21	ดี	6
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่	2.14	0.32	ดี	1
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของ โครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ	2.34	0.26	ดี	4
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับ ชัดเจน	2.24	0.32	ดี	1
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง	2.32	0.27	ดี	3
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี	2.46	0.25	ดี	5
เฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน	2.33	0.27	ดี	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 8 พบว่า ความสามารถในการทำโครงการ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับคะแนนในภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ 2.33, S.D. 0.27)
เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 การวางแผนปฏิบัติงาน
($\bar{X}$ 2.36, S.D. 0.25) ลำดับที่ 2 การเขียนรายงาน ($\bar{X}$ 2.35, S.D. 0.26) ลำดับที่ 3 ศึกษาปัญหา

และกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา ($\bar{X}$ 2.33, S.D. 0.23) ลำดับที่ 4 ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้ ($\bar{X}$ 2.31, S.D. 0.30) และนำเสนอโครงการ ($\bar{X}$ 2.31, S.D. 0.27) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		แปลความหมาย	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ความคิดเห็นต่อบรรยากาศในการเรียนรู้				
1.นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข	2.74	0.44	มาก	1
2.นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสบายใจ	2.71	0.46	มาก	4
รวม	2.73	0.44	มาก	
ความคิดเห็นต่อบทบาทครูในการเรียนรู้				
3.ครูให้ข้อเสนอแนะในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	2.66	0.59	มาก	6
4.ครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด	2.74	0.44	มาก	1
5.ครูตอบคำถามนักเรียนทุกครั้งเมื่อนักเรียนถาม	2.57	0.70	มาก	8
6.ครูดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาในการร่วมกิจกรรม	2.71	0.46	มาก	4
7. ครูคอยให้กำลังใจเมื่อนักเรียนทำผิด	2.54	0.70	มาก	9
รวม	2.65	0.56	มาก	

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		แปลความหมาย	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ความคิดเห็นต่อกิจกรรมในการเรียนรู้				
8.ในการเรียนเขียนรายงานโดยใช้วิธี โครงงานช่วยให้ นักเรียนคิดเป็นลำดับขั้นตอน	2.74	0.44	มาก	1
9.ในการเรียนเขียนรายงานโดยใช้วิธี โครงงาน ช่วยให้ นักเรียนคิดหาคำตอบได้อย่างหลากหลาย	2.60	0.65	มาก	7
10. ในการเรียนเขียนรายงาน โดยใช้วิธี โครงงาน ช่วยให้ นักเรียนคิดได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้น	2.43	0.74	ปานกลาง	10
รวม	2.59	0.58	มาก	
รวมทั้ง 3 ด้าน	2.65	0.53	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ 2.65, S.D. 0.53) แล้วเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความคิดเห็นต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X}$ 2.73, S.D. 0.44) รองลงมาคือ ด้านความคิดเห็นต่อบทบาทครูในการเรียนรู้ ($\bar{X}$ 2.65, S.D. 0.56) และด้านความคิดเห็นต่อกิจกรรมในการเรียนรู้ ($\bar{X}$ 2.59, S.D. 0.58) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มโรงเรียนโซนคุณภาพบูรพาศึกษา 12 โรงเรียน (โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ โรงเรียนบ้านมาบแค โรงเรียนวัดพะเนียงแตก โรงเรียนวัดสามควายเผือก โรงเรียนวัดตาก้อง โรงเรียนบ้านรางมะเดื่อ โรงเรียนบ้านลำท่าโพ โรงเรียนบ้านคันสำโรง โรงเรียนวัดดอนยายหอม โรงเรียนวัดดอนขนาк และโรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1) จำนวนทั้งสิ้น 215 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และนักเรียนเป็นหน่วยการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโครงงาน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 10 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบปรนัย จำนวน 15 ข้อ และแบบอัตนัย 1 ข้อ แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 17.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.99 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบค่า (t-test) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อ่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการทำโครงการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 8 พบว่า ความสามารถในการทำโครงการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับคะแนนในภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ 2.33, S.D. 0.27)
3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ จากตารางที่ 9 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ 2.65, S.D. 0.53)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโครงการ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ มาจาก นักเรียนมีพัฒนาการทางการคิดวางแผน การศึกษาค้นคว้า การปฏิบัติตามแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล การเขียนรายงาน การสรุปผล และการนำเสนอ เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ อาจเป็น เพราะนักเรียนได้รับการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับครูผู้สอนได้ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด แนะนำแนวทางในการปฏิบัติตลอดการดำเนินการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและมองเห็นแนวทางในการทำโครงการทุกขั้นตอน ดังงานวิจัยของนัยนา จันทมิตร (2547 : 62) ที่ศึกษาผลการสอนแบบโครงการในวิชาภาษาไทย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนแบบกิจกรรมโครงการ พบว่านักเรียนที่เรียนแบบกิจกรรมโครงการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของทศพร เดชะยา (2547 : 115-118) ได้ศึกษาพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงการเรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.30 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และงานวิจัยของบุญศรี นฤฤทธิ์มนตรี (2547 : 82-83) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย โดยโครงการ เรื่อง ทางแห่งความสำเร็จ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 63.53 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ

2. ความสามารถในการทำโครงการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปได้ว่า ผลการประเมินความสามารถของนักเรียนด้านต่าง ๆ ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบโครงการนั้น พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการทำโครงการ และเกิดทักษะที่จำเป็น หลังจากเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเข้าใจมีทักษะในการทำงานกลุ่มมากขึ้น นักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยกันปฏิบัติงานจนสำเร็จ นักเรียนที่เรียนเก่งจะช่วยแนะนำนักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนสามารถตอบคำถามได้มากขึ้น และในการปฏิบัติโครงการนักเรียนสามารถทำได้ดี สรุปความรู้ที่ได้รับด้วยตนเอง นักเรียนมีความคุ้นเคยกับรูปแบบการเรียน และเรียนรู้ขั้นตอนของกิจกรรมโครงการมากขึ้น นักเรียนมีความพร้อมในการทำกิจกรรมมากขึ้น มีความกระตือรือร้นกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในการนำเสนอผลงานมากจากการที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม

เพื่อฝึกพัฒนาการคิดอย่างสม่ำเสมอทั้งจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จากการฝึกทำกิจกรรมโครงงานโดยฝึกคิดระบุปัญหา คิดวางแผน ศึกษาค้นคว้า เสนอวิธีการแก้ไข เก็บรวบรวมข้อมูล เขียนรายงาน สรุปผล ทำให้นักเรียนได้สะสมประสบการณ์ด้านการคิดแก้ปัญหา ทั้งนี้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2538 : 23 – 24) ได้กล่าวว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นกระบวนการสำคัญด้านทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกเป็นประจำ หากโรงเรียนหรือครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการแก้ปัญหาด้วยการฝึกผ่านกิจกรรมแก้ปัญหา ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีวิธีการในการเรียนรู้อย่างคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ดีที่สุด เช่นเดียวกับกึ่งทอง ไบหยก (2544 : 44) กล่าวว่า กิจกรรมโครงงานไม่ใช่เพียงฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ทางวิชาการเท่านั้น ยังเป็นการพัฒนาทักษะทัศนคติ ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหาด้วย และงานวิจัยของ รัชณี สีดา (2551 : 83-87) ที่พบว่าแผนการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติ จะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ และขั้นตอนในการทำโครงงาน มีทักษะด้านการเขียน การอ่านการค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง นักเรียนเกิดความสนใจ จดจำ และได้ฝึกกิจกรรมบ่อย ๆ ทำให้เกิดความชำนาญ เกิดทักษะ เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปสร้างสรรค์ผลงาน และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของคราจคิก (Krajcik 1994 : 483-497) ได้ศึกษารูปแบบความช่วยเหลือของครูมัธยมศึกษาตอนต้นในการดำเนินงานโครงงานของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าการสอนโครงงานได้มีการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสภาพห้องเรียนที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากเรื่องที่ตนเองสนใจ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับบทเรียนและดำเนินการค้นคว้า ปรัชญา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานมีการดำเนินการที่แตกต่างจากการจัดการเรียนรู้วิธีอื่นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน และต้องประสานงานเพื่อขอความร่วมมือความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพิจารณาโครงงานของนักเรียน สำหรับนักเรียนจะวางแผนโครงงานตามความคิดและประสบการณ์ ซึ่งจะมีการร่วมมือกันเองเมื่อประสบปัญหาหรือเมื่อโครงงานมีความสัมพันธ์กับโครงงานของผู้อื่น ลักษณะการสอนโครงงาน ความร่วมมือการให้ความช่วยเหลือ การดำเนินงานและผลที่ได้รับจากโครงงาน เป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดและมนุษยสัมพันธ์ทางวิชาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความคิดเห็นต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กบรรลุศักยภาพแห่งตนได้เองได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยจัดบรรยากาศการเรียนให้น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า (Maslow อ้างถึงใน ประภาพรพรณ เอี่ยมสุภามิต, 2536 : 98) สอดคล้องกับแนวคิดของ รจนา จันทร์ทอง (2546 : 111) กล่าวว่า นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ตามความถนัด ตามความสนใจของตนเอง มีโอกาสแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับความเชื่อของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยมที่เน้นสิ่งที่เรียกว่า ตัวตน อิสระภาพ การที่บุคคลมีโอกาเลือกกำหนดตนเอง และการเจริญงอกงามส่วนตนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานเพิ่มขึ้น ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน มีอิสระในการทำงาน สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง รองลงมาคือ ด้านความคิดเห็นต่อบทบาทครูในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงาน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิด การลงมือปฏิบัติ จึงทำให้ครูได้ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด แนะนำแนวทางในการปฏิบัติตลอดการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจแนวทางการทำโครงงานทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวดี วิภาวีน (2543 : 64) ที่พบว่าถ้าครูให้โอกาสนักเรียนได้คิดอย่างเต็มที่ทำให้บรรยากาศการเรียนมีความสนุกสนาน การให้ความเป็นกันเองของครูทำให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองได้อย่างอิสระ จะทำให้นักเรียนที่ขลาดอายเปลี่ยนพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น ครูจึงควรมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้กำลังใจแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนทำผิดกระตุ้นให้นักเรียนคิด ให้ข้อมูลแก่นักเรียนทุกครั้งเมื่อนักเรียนสงสัย ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาการทำกิจกรรม การเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนกล้าทำ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการพัฒนาการเขียนภาษาไทย

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนแบบโครงงานช่วยให้นักเรียนคิดได้เร็วขึ้นในการเรียนแบบโครงงานช่วยให้นักเรียนคิดง่ายขึ้น ในการเรียนแบบโครงงานช่วยให้นักเรียนคิดหาคำตอบได้อย่างหลากหลาย ในการเรียนแบบโครงงานช่วยให้นักเรียนคิดได้ละเอียดถี่ถ้วน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้วิจัยมีประเด็นในการเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีเวลาให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างเพียงพอทั้งขั้นการคิดและเลือกหัวเรื่องหรือประเด็นปัญหาที่จะศึกษา การวางแผนในการทำโครงงาน การลงมือทำโครงงาน การเขียนรายงานโครงการ และการแสดงผลงานโครงงาน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาด้านการคิดแก้ปัญหา ฝึกทักษะการอ่าน การพูด (การพูดประชุม, การนำเสนอผลงาน) การเขียนอย่างเต็มที่

2. นักเรียนได้รับความรู้จากเนื้อหาที่เรียนเพิ่มเติม ได้ฝึกใช้ทักษะการคิดแก้ปัญหาในการแสวงหาความรู้ สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น เมื่อนักเรียนเรียนเนื้อหาเรื่อง ขยะ แล้ว นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากเนื้อหาเชื่อมโยงความรู้ใหม่เป็นโครงงานเรื่อง โครงงานขวดน้ำรีไซเคิล โครงงานกระป๋องจากถุงนม โครงงานสมุดเล่มเล็กจากกระดาษเหลือใช้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) การพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบวิธีสอน Motivation Information Application Progress (MIAP) เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาสังคมศึกษา และวัฒนธรรม วิชาภาษาอังกฤษ เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรณีการ์ ดิสันเทียะ. “การเปรียบเทียบทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติกับวิธีสอนตามคู่มือครู.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา, 2548.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- _____. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- _____. ความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
- _____. การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- กลั่นแก้ว ประชุมแดง. “การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เรื่องป่าต้นน้ำอุดม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดย
โครงการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- กิ่งทอง ใบหยก. การทำโครงการวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา หลักการและการดำเนินงาน.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์. : Idea ดีๆ ไม่มีวันหมด. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2552.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย, 2549.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2541.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก. ศิลปะการแสดงออกทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 6
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

เครือวัลย์ วงศ์นากลาง. “การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองหล่ม.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2549.

จิราภรณ์ ศิริทวี. “โครงการสร้างทางเลือกใหม่ของการสร้างปัญญาชน,” วารสารวิชาการ.2,8
(สิงหาคม 2542) : 33-38.

จิราวรรณ สังวรปทานสกุล. “การพัฒนาความสามารถในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าที่
เรียนรู้โดยวิธีโครงงานและเรียนรู้โดยใช้คู่มือครู ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, บรรณาธิการ. **ภาษากับการสื่อสาร**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ, บรรณาธิการ. **ภาษากับการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ :
บริษัทพี.เพรส, 2548.

เฉลิม อุทกิง. “การสร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง คำและ
ชนิดของคำ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบโครงงาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

ชัยศักดิ์ ลีลาจรัสกุล. **เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ในโรงเรียน**.
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ม.ป.ป. (อึดสำเนา)

ดวงใจ ไทยอุบุญ. **ทักษะการเขียนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2548.

เดชา จันทัด. “การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน,” ใน เอกสารประกอบการสอน. มหาสารคาม:
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

ธีรนนท์ ตานนท์. **รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. ร้อยเอ็ด : โรงเรียนบ้านไผ่ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**, 2542.

นงลักษณ์ คำยิ่ง. “การศึกษาความเข้าใจการอ่านและความสามารถในการเขียนของนักเรียน ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยการใช้นิทานปริศนาคำทายและการสอน
ตามคู่มือครู.” วิทยานิพนธ์ กศ.ม.การประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2541.

นภดล จันทรเพ็ญ. **การใช้ภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ดินอธแกรมมี, 2539.

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. การสอนบูรณาการ **Integrated Instruction**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้, 2545.

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต. “แนวคิดการเรียนรู้กับการเรียนการสอน”, ประมวลสาระชุดวิชาการ พัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน. นนทบุรี : สุโขทัยธรรมาราช, 2536.

พวงเพชร เอี่ยมภูงา. “การพัฒนาแผนพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยโครงการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. การสอนคิดด้วยโครงการ : การเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

พิมพ์ประไพ ธวัชวงศ์. “การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

เพชร วรงค์ประไพโรจน์. “การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงการ,” วารสารศึกษาศาสตร์. (2 มกราคม 2545) : 1.

มาลีสา เจริญกั้ง. “การพัฒนากิจกรรมโครงการเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องพระมหากษัตริย์ การรู้ตน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. “มูมภาษาไทย.” วารสารการศึกษา กทม. 22 (5 กุมภาพันธ์ 2542) : 27.

เย็นยงค์ แสงกริยา. “ความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม นิทาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันกำแพงปลา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2549.

รจนา จันทร์ทอง. “ การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมโครงการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน สถาบันราชภัฏอุดรธานี, 2546.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร:อักษรเจริญทัศน์, 2542.

ราตรี ทองสามสี. “การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการสอนแบบโครงการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

- รุ่งนภา สรรค์สวัสดิ์. “การพัฒนาความสามารถในการทำโครงการ เรื่อง การดำรงชีวิตและครอบครัว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- ลัดดา ภูเกียรติ. **โครงงานเพื่อการเรียนรู้ : หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรม.** กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- วรรณ แก้วแพรง. **การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.
- วรรณ โสมประยูร. **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2539.
- วัฒนา มัคคสมัน. “การพัฒนาแบบการสอนโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กอนุบาล.” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. **รายงานการวิจัยการวัดความสามารถทางการเขียนระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วิชาการ , กรม. **การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2543.
- _____. **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2544.
- _____. **ทักษะการคิด.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
- _____. **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2544.
- _____. **เอกสารชุดเทคนิคการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดโครงงาน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2543.
- วิชาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.). **การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์** [Online]. Accessed 9 March 2010 . Available from www.manager.co.th.
- วิภาฤดี วิภาวิน. “การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อประสม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. การพัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม : เอกสารประกอบการสอน

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

วิมลศรี สุวรรณรัตน์. โครงการภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป

แมนเนจเม้นท์ จำกัด, 2543.

ศึกษาธิการ,กระทรวง. ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎีการเรียนการสอนการวัดผลประเมินผล.

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2532.

_____. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 11 การประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ, 2548

สรรพเพชญ อิศริยวัชรกร. หลักการสอน. ราชบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ

หมู่บ้านจอมบึง, 2546.

สมชาย หอมยง. เอกสารประกอบการสอน รายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2550.

สมนึก กัททิษณ. การวัดผลการศึกษา. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2541.

สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : พีระพรีนา, 2523.

_____. การเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2540.

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม. เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา

พานิช, 2537.

_____. การยัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เชียงใหม่ : เดอะโนเวลตี้เซ็นเตอร์, 2544.

_____. หลักการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ : ดวงกมล,

2553.

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย. ฟอสอนอ่าน : ประมวลพระราชดำรัส

และพระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การเขียน และการศึกษา. กรุงเทพฯ :

สมาคม, 2549.

สนิท ตั้งทวี. การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2531.

สลิล ศิริมงคล. “วิธีในการสอนเด็กให้เขียนเรื่องเป็น.” วารสารการศึกษา กทม. 20, 2

(พฤศจิกายน 2539) : 37.

สามารถ เต็มประยูร. “การพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วย

วิธีสอนแบบโครงการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สำนักงานโครงการพิเศษ. การเรียนรู้...สู่ทักษะ

ชีวิต : แนวคิดแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและเป็นพลังในการสร้างสรรค์โลกให้งดงาม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุริยสาสน์, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. การวัดและประเมินผลสภาพแท้จริงของนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. โครงการอบรมครูผู้สอนกลุ่มคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (วิทยาศาสตร์) และครูประจำห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.

สุกัญญา ศรีสืบสาย การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน(ชุดฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน เล่ม 5). พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2543

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู) หน่วยที่ 9 – 15. พิมพ์ครั้งที่ 3 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539.

สุจริต เพียรชอบ. สอนให้สนุกเป็นสุขกับการเรียน. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย, 2540.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สุรชาติพิศ สุดหนองบัว. “การพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงงาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545. อัดสำเนา.

สุปรียา มาลากาญจน์. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 . นครศรีธรรมราช : ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2527.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. สอนง่าย เรียนสบาย มีความสุข สนุกกับโครงงาน เล่ม 8. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย, 2543 ข.

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สุรพล วังสินธุ์. “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่โครงงาน.” วารสารวิชาการ. 4 (9) : 6 กันยายน, 2543.

_____. “โครงงานการเรียนรู้สู่ปี 2000.” วารสารวิชาการ. 4 (6) : 12 มิถุนายน , 2543.

สุริรัตน์ กองสี. “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. “บทที่ 6 การเขียน ข้อ 6.6.” ใน เอกสารการสอนชุดภาษากับการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : บริษัทพี.เพรส, 2551.

สุวิมล ว่องวานิช. การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

สุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์การสอนคิดอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2547.

_____. กลยุทธ์การสอนคิดตั้งแคะห้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2547.

_____. กลยุทธ์การสอนคิดบูรณาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2547.

สุวิทย์ มูลคำ. อรรถัย มูลคำ. เรียนรู้สู่ครุมีอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที.พี.พรินท์จำกัด, 2543.

_____. 19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2546.

_____. 20 วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2546.

เสถียร เดิมศรีภูมิ. “การพัฒนาทักษะการเรียนรู้โครงงานภาษาไทย ด้วยโคลงสี่สุภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

เหรียญชัย สืบสำราญ. “การพัฒนาแผนพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยแบบโครงงาน เรื่อง หุบเขาตานตะวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

อนุวัติ คุณแก้ว. หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา. เอกสารสำเนา, 2548.

อัจฉรา ชีวพันธ์. กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง) พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2550

ภาษาต่างประเทศ

Fitzerald, Janres A. and Patricia G. Fitzgerald. **Method and Curriculum in Elementary Education.** Melwaukee : Bruce pub, 1995.

- Greenwood, Nicole Lauren. "The Culture Fair : Reinventing Project-based Learning to meet Current Standards," *Masters Abstracts International*. : 42,2 (April, 2004) : 377
- Hargrave, Odessa Starr. "We Are All Learning Here : Reinventing Project-based Learning in the Classroom," *Masters Abstracts International*. 42,2; (April, 2004). : 359
- Katz, L.G. **The project approach. Eric Digest** [Online]. Accessed 1994. Available from : [http:// ericece.org/ pubs/ digests/ 1994/ IK – pro 94 htm](http://ericece.org/pubs/digests/1994/IK-pro_94.htm) (1994, April)
- Krajcik J.S., "A Collaborative Model for helping Middle Grade Science Teachers Learn Project-Based Instruction." **Elementary School Journal** 94 (5 May 1994) : 483-497.
- Neisz, Tallia Marie. "The Project Approach to Learning : How the Project Approach Provides Opportunities for Authentic Learning," **Masters Abstracts International**. 42,2 : (April, 2004): 378
- Patty Waller T, Dorthy C . Potty and Majorie F. Beching **Experience in Language : Tools and Techniques for Language Art methods**. 4th cd. New York : allyn and Bacon, 1985.
- Polman, J.L., "Guiding Science Expeditions: The Design of A Learning Environment for Project-Based Science." Ph.D. Dissertation, Northwestern University, 1997. **Dissertation Abstracts International** 58, 4 (October 1992) : 1193-A.
- Robert Sommer. **Visualization Training** [Online]. Accessed 2010. Available from : <http://pioneer.chula.ac.th/~yongyudh/papers/imagin.htm>
- Valletle, Rebeea. Moder **Language Testing**. New York : Harcourt Brace javaovich, 1977.
- Yun, Euju. "Moral Education as Contextual : A Qualitative Study in an Early Childhood Classroom." **Dissertation Abstracts International**. 63,11; (May, 2003). : 3850-A

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
และหนังสือราชการ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้การเขียน รายงานจากการศึกษาค้นคว้า แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อเพิ่ม ทักษะการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า

- | | |
|-------------------------------|--|
| 1. อาจารย์สุภารัตน์ ชินณะพงศ์ | <p>ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ</p> <p>โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย</p> <p>สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9</p> <p>ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย</p> |
| 2. อาจารย์ประณีต เจียทองศรี | <p>ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ</p> <p>โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย</p> <p>สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9</p> <p>ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย</p> |
| 3. อาจารย์พินิจ สิงห์โต | <p>ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ</p> <p>โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย</p> <p>สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9</p> <p>ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล</p> |

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 2032



บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

10 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวรัตน์ ชินณะพงศ์

ด้วยนางสาวอำภาพร ระนาภูศิลป์ นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน” มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 2033



บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

10 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวปราณีต เจียทองศรี

ด้วยนางสาวอำภาพร ระนาภูศิลป์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะ การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน” มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ วิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 1034



บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

10 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายพินิจ สิงห์โต

ด้วยนางสาวอำภาพร ระนาทศิลป์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา
ภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะ
การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน”
มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
วิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ภาคผนวก ข

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
3. แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ตารางที่ 10 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลความ
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
1.2 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ตัวชี้วัด					
2.1 ความสอดคล้องเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
2.2 มีความชัดเจนและนำไปประเมินผลได้	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
3. เนื้อหา					
3.1 ความสอดคล้องตรงตามหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
3.2 ความสอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4.2 ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4.3 ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับการประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4.4 ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับเวลา	0	+1	+1	0.67	มีความสอดคล้อง
5. สื่อ					
5.1 ความสอดคล้องของสื่อกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
5.2 ความสอดคล้องของสื่อกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
5.3 ความสอดคล้องของสื่อกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
6. การวัดผลและประเมินผล					
6.1 ความสอดคล้องของการวัดผลและประเมินผลกับตัวชี้วัด	0	+1	+1	0.67	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลความ
	1	2	3		
6.2 ความสอดคล้องของการวัดผลและประเมินผลกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
6.3 ความสอดคล้องของการวัดผลและประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยรวม				0.96	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ที่ได้จากความคิดเห็น
ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
2	0	+1	+1	0.67	มีความสอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4	+1	+1	0	0.67	มีความสอดคล้อง
5	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
6	+1	+1	0	0.67	มีความสอดคล้อง
7	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
8	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
9	0	+1	+1	0.67	มีความสอดคล้อง
10	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
11	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
12	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
13	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
14	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
15	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
16*	+1	+1	0	0.67	มีความสอดคล้อง
เฉลี่ย				0.92	มีความสอดคล้อง

หมายเหตุ : เลขที่มีเครื่องหมายดอกจัน (*) กำกับคือข้อที่เป็นข้อสอบอัตนัย

ตารางที่ 12 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่ายของข้อสอบ จำนวน 15 ข้อ

ข้อ	p	r
1	0.63	0.66
2	0.63	0.44
3	0.42	0.66
4	0.32	0.44
5	0.42	0.88
6	0.53	0.44
7	0.37	0.55
8	0.37	0.55
9	0.78	0.44
10	0.79	0.55
11	0.63	0.66
12	0.68	0.77
13	0.63	0.88
14	0.79	0.55
15	0.74	0.66

สำหรับข้อสอบที่เป็นอัตนัยจะใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อ

s_i^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

s_t^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

ตารางที่ 13 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการทำ

โครงการของนักเรียน ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลความ
	1	2	3		
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา					
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี	+1	+1	0	0.67	มีความสอดคล้อง
วางแผนปฏิบัติงาน					
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ รูปภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย	0	+1	+1	0.67	มีความสอดคล้อง
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ขั้นตอน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้					
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
12. รู้จักการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลความ
	1	2	3		
เขียนรายงาน					
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
16. การนำเสนอข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
17. การใช้ภาษา	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
18. การอภิปรายและสรุปผล	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
20. ระบุชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
นำเสนอโครงงาน					
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบการแสดงโครงงาน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของ โครงงานที่กระชับและดึงดูดความสนใจ	0	+1	+1	0.67	มีความสอดคล้อง
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับ ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยรวม				0.96	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 14 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการทำโครงการ

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา			
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน	ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท	ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท	ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท	ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท	ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท	ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี	ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหา และวัตถุประสงค์ ครบถ้วน น่าสนใจ มีประโยชน์	ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหา และวัตถุประสงค์ ครบถ้วน มีประโยชน์ แต่น่าสนใจ	ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและ วัตถุประสงค์ ครบถ้วน ไม่ชัดเจน ไม่น่าสนใจ
วางแผนปฏิบัติงาน			
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ	มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 สื่อ	มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 สื่อ	มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 สื่อ
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ ดู ภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ	มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 วิธี	มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 วิธี	มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 วิธี
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย	มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ครอบคลุมทุกประเด็นที่ศึกษา	มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา	มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ตรงประเด็นที่ศึกษา

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
วางแผนปฏิบัติงาน			
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล	กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง	กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจนบางส่วน สามารถปฏิบัติได้บ้าง	กำหนดขั้นตอน ไม่ชัดเจน ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล	สมาชิกปฏิบัติตามบทบาทอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบ	สมาชิกปฏิบัติตามบทบาท แต่ขาดความรับผิดชอบ	สมาชิกไม่ปฏิบัติตามบทบาท และขาดความรับผิดชอบ
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล	กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น	กำหนดถูกต้องบางส่วน	กำหนดไม่ถูกต้อง
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบขั้นตอน	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ประณีต สวยงาม ถูกต้อง สมบูรณ์	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ขาดความประณีตสวยงาม	จัดกระทำข้อมูลไม่เป็นระบบ
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้			
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง	ปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างตั้งใจ ด้วยตนเอง	ปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีผู้อื่นช่วยเหลือ	ปฏิบัติอย่างไม่ตั้งใจและมีผู้อื่นช่วยเหลือ

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
12. รู้จักการแก้ปัญหา	สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ มีส่วนร่วมคิดและแก้ปัญหาในกลุ่ม	สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้	ไม่สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ ไม่มีส่วนร่วมการแก้ปัญหาในกลุ่ม
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น	มีการเสนอความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีน้ำใจช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน	มีการประชุมวางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ	มีการประชุมวางแผน แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตน	ไม่มีการวางแผนต่างคนต่างทำงาน
เขียนรายงาน			
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน	หัวข้อในการเขียนรายงานครบถ้วน และเรียง ลำดับครบ 10 หัวข้อ	หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดไป 1 หัวข้อ	หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดตั้งแต่ 2 หัวข้อขึ้นไป

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
16. การนำเสนอข้อมูล	ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลตรงตาม หัวข้อเรื่อง เรียงลำดับข้อมูลได้ เหมาะสม รายละเอียด ครอบคลุมและ สอดคล้อง	เรียงลำดับข้อมูลได้ เหมาะสม แต่ รายละเอียดไม่ ครอบคลุมกับ หัวข้อเรื่อง	ข้อมูลไม่ถูกต้อง รายละเอียดไม่ ครอบคลุมและไม่ สอดคล้องกับ หัวข้อเรื่อง หัวข้อเรื่อง
17. การใช้ภาษา	ภาษาที่ใช้ในการ เขียนเป็นภาษาเขียน ไม่ใช้ภาษาพูด สามารถสื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด สะกดการันต์ถูกต้อง ทั้งหมด	ใช้ภาษาพูดในการ เขียน สามารถสื่อ ความได้ แต่ใช้ ถ้อยคำฟุ่มเฟือย สะกดการันต์ผิด 1-2 คำ	ใช้ภาษาพูดใน การเขียน ใช้ ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความ สับสน วกวน สะกดการันต์ผิด มากกว่า 3 คำ
18. การอภิปรายและสรุปผล	สรุปผลได้ถูกต้อง สมเหตุ สมผล เรียงลำดับตาม วัตถุประสงค์ สามารถเขียนชี้ให้ เห็นว่าผลที่เกิด สอดคล้องหรือ ขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผล และข้ออ้างอิงได้	สรุปผลได้ เรียงลำดับตาม วัตถุประสงค์แต่ไม่ มีหลักการประกอบ ข้ออ้างอิง	สรุปผลไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเขียน ชี้ให้เห็นว่าผลที่ เกิดสอดคล้อง หรือขัดแย้งกับ หลักการ โดยบอก เหตุผลและข้อ อ้างอิงได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน	เขียนบรรณานุกรม ถูกต้องตามหลักการ เขียนครบถ้วน	เขียนบรรณานุกรม ผิดพลาด 1 แห่ง	เขียนบรรณานุกรม มีที่ผิดมากกว่า 2 แห่งขึ้นไป
20. ระบุชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง	ระบุชื่อบรรณานุกรม ครบ	ระบุชื่อบรรณานุกรม ขาดหายไป 1 ชื่อ	ระบุชื่อ บรรณานุกรม ขาดหายไปมากกว่า 2 ชื่อ
นำเสนอโครงงาน			
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบการแสดงโครงงาน	กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับ กระบวนการสืบค้น	กำหนดถูกต้อง บางส่วน	กำหนดไม่ถูกต้อง
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่	รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูล ที่ศึกษา	รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูล ที่ศึกษา แต่ไม่ น่าสนใจ	รูปแบบการ นำเสนอผลงาน ไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับ ข้อมูลที่ศึกษา บ้าง
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบ ของโครงงานที่กระชับและดึงดูดความสนใจ	รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูล ที่ศึกษา	รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูล ที่ศึกษา แต่ไม่ น่าสนใจ	รูปแบบการ นำเสนอผลงาน ไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับ ข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	3 (ดี)	3 (ดี)	3 (ดี)
นำเสนอโครงการ			
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับชัดเจน	การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระชับชัดเจน	การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหา ไม่กระชับ	การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง บางส่วน ไม่กระชับและไม่ชัดเจน
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง	การตอบข้อซักถามชัดเจน ยกตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน	การตอบข้อซักถามชัดเจน แต่ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน	การตอบข้อซักถามไม่ชัดเจน ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลสัมพันธ์กัน
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี	ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียน ไม่ใช่ภาษาพูด สามารถสื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด	ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย	ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน วากวน

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อวิธีการจัดการ

เรียนรู้แบบโครงงาน ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลความ
	1	2	3		
รายการความคิดเห็นต่อบรรยากาศในการเรียน					
1. นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสบายใจ	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
รายการความคิดเห็นต่อบทบาทครูในการเรียน					
3. ครูให้ข้อเสนอแนะในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
5. ครูตอบคำถามของนักเรียนทุกครั้งเมื่อนักเรียนถาม	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
6. ครูดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาที่ร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
7. ครูคอยให้กำลังใจเมื่อนักเรียนทำผิด	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
รายการความคิดเห็นต่อกิจกรรมในการเรียนรู้					
8. ในการเรียนเขียนรายงานโดยใช้วิธีโครงงานช่วยให้นักเรียนเขียนคิดเป็นลำดับขั้นตอน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
9. ในการเรียนเขียนรายงานโดยใช้วิธีโครงงานช่วยให้นักเรียนคิดหาคำตอบได้อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
10. ในการเรียนเขียนรายงานโดยใช้วิธีโครงงานช่วยให้นักเรียนคิดได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้น	+1	+1	0	0.67	มีความสอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยรวม				0.97	มีความสอดคล้อง

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงาน
(การศึกษาปัญหาและหัวข้อโครงงาน)
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ออกแบบการทำโครงงาน
(วางแผนและเขียนเค้าโครงโครงงาน)
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ฝึกปฏิบัติการทำโครงงาน
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง รายงานผล
(การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงาน)
5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง รายงานผล 2
(การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงาน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงาน (การศึกษาปัญหาและหัวข้อโครงงาน) จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

ข้อ 2 เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน

ข้อ 6 มีมารยาทในการเขียน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของโครงงานได้
2. อธิบายประเภทโครงงานได้
3. ระบุขั้นตอนการดำเนินการโครงงานได้
4. สามารถกำหนดหัวข้อโครงงานได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. ความหมายของโครงงาน
2. ประเภทของโครงงาน
3. ขั้นตอนการดำเนินการโครงงาน
4. กำหนดหัวข้อโครงงาน

ทักษะ/กระบวนการ

- การสืบค้นข้อมูล
- การนำเสนอผลงาน
- กระบวนการทำงาน

- กระบวนการคิด
- กระบวนการกลุ่ม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีจิตสาธารณะ

5. สาระสำคัญ

โครงการเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะแก้ปัญหาตามลำดับขั้นตอน รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการกลุ่ม

6. วิธีการจัดการเรียนรู้

การสอนแบบโครงการ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1) ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาขยะ ปัญหาควันพิษ ซึ่งส่วนทำให้เกิดความเสียหายต่อมนุษย์ แต่ปัญหาเหล่านี้เราสามารถช่วยกันลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับภายในโรงเรียนของเรา กำลังประสบปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ในอนาคต ดังนั้นวันนี้เรา (ครูและนักเรียน) จะไปสำรวจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนของเราว่ามีอะไรบ้าง และเราสามารถจะหาวิธีในการแก้ปัญหาอย่างไรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วเลือกประธาน รองประธาน และเลขาฯประจำกลุ่มของตน

3) ให้นักเรียนเดินสำรวจปัญหาต่าง ๆ ที่พบภายในบริเวณโรงเรียน แล้วเขียนบันทึกลงในสมุด

4) ให้นักเรียนเลือกปัญหาที่กลุ่มตนเองสนใจ 1 ปัญหา แล้วช่วยกันคิดหาวิธีแก้ปัญหา พร้อมทั้งเขียนบันทึกลงในใบงาน

ชั่วโมงที่ 2

5) ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงวิธีการเรียนรู้แบบโครงงานว่าเป็นวิธีสอนอีกวิธีหนึ่ง ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง

6) ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับโครงงานวิชาต่าง ๆ ที่ครูนำมาให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง แล้วถามนักเรียนว่าอยากทำโครงงานเกี่ยวกับเรื่องอะไร

7) ครูอธิบายถึงเรื่องการทำโครงงานและโครงงานที่นักเรียนสนใจ แล้วร่วมกันสนทนาดังนี้

- นักเรียนรู้จักโครงงานอะไรบ้าง
- นักเรียนสนใจจะทำโครงงานเกี่ยวกับเรื่องอะไร
- ทำไมนักเรียนจึงอยากทำโครงงานนี้

8) ให้นักเรียนใช้กลุ่มที่แบ่งไว้ โดยสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีหมายเลขประจำตัวดังนี้ หมายเลข 1 มี 1 คน, หมายเลข 2 มี 2 คน, หมายเลข 3 มี 1 คน, หมายเลข 4 มี 1 คน เรียกว่า กลุ่มบ้าน

8.1 ครูจัดเนื้อหาไว้ 4 หัวข้อ เรียกว่า บัตรเนื้อหา และจัดไว้ประจำโต๊ะตามลำดับ 1-4 ได้แก่

- โต๊ะที่ 1 ความหมายของการจัดกิจกรรมแบบโครงงาน
- โต๊ะที่ 2 ประเภทของโครงงาน
- โต๊ะที่ 3 ส่วนประกอบของโครงงาน
- โต๊ะที่ 4 ขั้นตอนการทำโครงงาน

8.2 นักเรียนจากกลุ่มบ้านที่มีหมายเลขใดให้ไปศึกษาเนื้อหาที่โต๊ะหมายเลขนั้น เราเรียกว่า กลุ่มผู้รู้

8.3 นักเรียนกลุ่มผู้รู้แต่ละกลุ่มจะช่วยกันอ่านเนื้อหาโดยคนเก่งอ่านออกเสียง นำสมาชิกอ่านออกเสียงตามเพื่อให้คนที่อ่านไม่คล่องได้อ่านด้วย แล้วจึงช่วยกันสรุปความรู้ฉบับที่นำกลับกลุ่มบ้านตนเอง

8.4 สมาชิกกลุ่มบ้านต่างนำความรู้มาช่วยกันเรียบเรียงเป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) ลงบนกระดาษบุฟด้วยปากกาเคมีและสีเทียน

9) ให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้น ครูอธิบายเพิ่มเติม

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. บริเวณภายในโรงเรียน
2. ใบงานที่ 1
3. บัตรเนื้อหาเกี่ยวกับโครงงาน ประเภทของโครงงาน และขั้นตอนการดำเนินการโครงงาน
4. ห้องสมุด
5. สืบค้นอินเทอร์เน็ต
6. กระดาษบรูฟ
7. ปากกาเคมีและสีเทียน

9. การวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผล
 - 1.1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
 - 1.2. สังเกตการสนทนาซักถาม
 - 1.3. การตรวจผลงาน
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 - 2.1. ใบงาน
 - 2.2. แบบประเมินความสามารถ

บัตรเนื้อหา

โครงงาน

โครงงาน หมายถึง การศึกษาเรื่องใด เรื่องหนึ่งเกี่ยวกับเนื้อหาสาระต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยอาศัยกระบวนการแสวงหาความรู้ต่างๆ ภายใต้การแนะนำปรึกษาและการดูแลของครู ผู้เชี่ยวชาญ อาจใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ช่วยในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

สาระสำคัญของโครงงาน

1. เป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ สงสัย และต้องการคำตอบ
2. เป็นการเรียนรู้ที่มีกระบวนการ มีระบบ อย่างครบกระบวนการ
3. เป็นการบูรณาการการเรียนรู้
4. ผู้เรียนมีความสามารถหลายด้าน
5. มีความสอดคล้องกับชีวิตจริง
6. มีการศึกษาอย่างลุ่มลึก ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
7. เป็นการแสวงหาความรู้และสรุปด้วยตนเอง
8. มีการเสนอโครงงานด้วยวิธีการที่เหมาะสมในด้านกระบวนการและผลงานที่ค้นพบ
9. มีข้อค้นพบหรือสิ่งที่ค้นพบ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประเภทของโครงงาน

จากขอบข่ายของโครงงานดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่านักเรียนเป็นผู้ดำเนินงาน โดยคำแนะนำปรึกษาของครูอาจารย์ที่สนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งด้านการเสนอโครงงาน รายละเอียดและขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนถึงจัดทำแผนปฏิบัติงาน การแปรผล และรายงานผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทำให้สามารถแบ่งประเภทของโครงงานได้ ดังนี้

1. โครงงานประเภทสำรวจ (Survey research project)
2. โครงงานประเภททดลอง (Experimental research project)
3. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ (Development research project)
4. โครงงานประเภทสร้างทฤษฎี (Theoretical research project)

1. โครงการประเภทสำรวจ (Survey research project)

โครงการประเภทนี้เป็นการศึกษา สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ผู้เรียนต้องการศึกษา หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบระเบียบเป็นหมวดหมู่สื่อความหมาย แล้วนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตาราง กราฟ แผนภูมิ และคำอธิบายประกอบ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจพืชสมุนไพรในชุมชนบ้านสบปราบ ปัญหาขยะของตลาดสดเทศบาล 2 เป็นต้น

2. โครงการประเภททดลอง (Experimental research project)

โครงการประเภทนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบของปัญหา โดยมีการออกแบบการทดลอง เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาไว้ โดยทั่วไปขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการประเภทนี้จะประกอบด้วย การกำหนดปัญหา ตั้งสมมติฐาน ออกแบบการทดลอง รวบรวมข้อมูล แปรผลและสรุปผลการทดลอง ซึ่งขั้นตอนที่ปฏิบัติจะเป็นกระบวนการวิทยาศาสตร์อย่างสมบูรณ์ เช่น การทำยากันยุงจากตะไคร้หอม การผลิตยาสระผมจากพืชสมุนไพรในท้องถิ่น เป็นต้น

3. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ (Development research project)

โครงการประเภทนี้เป็นการประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือด้านอื่น ๆ มาสร้างหรือประดิษฐ์เป็นของเล่น เครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์สำหรับใช้สอยต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรืออาจเป็นการเสนอแบบจำลองทางความคิดเพื่อแก้ปัญหาก็ได้ เช่น การประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านจากวัสดุในท้องถิ่น การบำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติ เป็นต้น

4. โครงการประเภทสร้างทฤษฎี (Theoretical research project)

โครงการประเภทนี้เป็นการนำเสนอทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของผู้อื่นที่มีอยู่แล้ว โดยมีหลักทางวิทยาศาสตร์ หรือทฤษฎีอื่น ๆ ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ สนับสนุน ซึ่งอาจเป็นลักษณะทฤษฎี หลักการ แนวคิดใหม่ หรืออาจขัดแย้งกับทฤษฎีเดิม หรือเป็นการขยายทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดเดิมก็ได้ จุดสำคัญอยู่ที่ผู้ทำโครงการประเภทนี้จะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อย่างดี โดยทั่วไปโครงการประเภทนี้มักจะเป็นโครงการทาง

คณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ อาจนำเสนอในรูปของสูตร สมการหรือคำอธิบายก็ได้ เช่น การเกษตรทฤษฎีใหม่ การผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ เป็นต้น

ขั้นตอนของการทำโครงการ

1. สังเกตปรากฏการณ์หรือศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้มองเห็นปัญหา
2. กำหนดปัญหาที่สนใจจะศึกษาให้ชัดเจนหลังจากที่ได้หัวข้อที่สนใจแล้ว
3. ศึกษาทฤษฎี หลักการ เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลประกอบการทำโครงการ
4. วางแผนการปฏิบัติงาน เป็นการจัดกิจกรรมหรือวิธีการที่จะทำการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งพิจารณาแหล่งข้อมูล แหล่งความรู้
5. ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นช่วงสำคัญของการเรียนรู้โดยโครงการเพราะผู้เรียนจะเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า มีการรับรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต สอบถาม ทดลอง แล้วบันทึกสิ่งที่ค้นพบ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่
6. การเขียนรายงาน เป็นการนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาทำรายงานสรุป อภิปราย ประเมินผล โดยผู้เรียนจะแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ค้นพบ พร้อมทั้งแสดงผลหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ
7. การนำเสนอโครงการต่อสาธารณชน ผู้เรียนจะเป็นผู้นำเสนอข้อมูล ผลสรุป หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งอาจนำเสนอในรูปรายงานการจัดป้ายนิเทศ หรือการแสดงผลละคร



ใบงานที่ 1

ปัญหา	สาเหตุ	ปัญหาถ้าไม่แก้จะเกิดผล อย่างไร	การแก้ปัญหา		อุปกรณ์
			วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่ทำ	



แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

3	หมายถึง	ดีมาก
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา			
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน			
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท			
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี			
วางแผนปฏิบัติงาน			
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ			
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ ดูภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ			
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
วางแผนปฏิบัติงาน			
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล			
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล			
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล			
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ขึ้นตอน			
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้			
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง			
12. รู้จักการแก้ปัญหา			
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น			
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน			
เขียนรายงาน			
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน			
16. การนำเสนอข้อมูล			
17. การใช้ภาษา			
18. การอภิปรายและสรุปผล			
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน			
20. ระบุนำชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง			
นำเสนอโครงการ			
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบการแสดงโครงการ			
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่			
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของ โครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
นำเสนอโครงการ			
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับ ชัดเจน			
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง			
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี			
รวม 78 คะแนน			

ระดับคุณภาพ

☐ 60 – 78 คะแนน ดีมาก ☐ 40 – 59 คะแนน พอใช้ ☐ ต่ำกว่า 39 คะแนน ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการทำโครงการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

- 1 ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ ในชุมชน
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 2 ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 3 การกำหนดเรื่องที่ศึกษา
 - 3 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน น่าสนใจ มีประโยชน์
 - 2 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน มีประโยชน์ แต่น่าสนใจ
 - 1 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน ไม่ชัดเจน ไม่น่าสนใจ

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติงาน

- 4 มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 สื่อ
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 สื่อ
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 สื่อ
- 5 ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่างๆ เช่น คู่มือพจนานุกรม ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 วิธี
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 วิธี
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 วิธี

6 มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูด ภาษาของตนเอง ให้เข้าใจง่าย

- 3 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ครอบคลุมทุกประเด็นที่ศึกษา
- 2 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา
- 1 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ตรงประเด็นที่ศึกษา

7 มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล

- 3 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง
- 2 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจนบางส่วน สามารถปฏิบัติได้บ้าง
- 1 หมายถึง กำหนดขั้นตอน ไม่ชัดเจน ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

8 แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล

- 3 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาทอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบ
- 2 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาท แต่ขาดความรับผิดชอบ
- 1 หมายถึง สมาชิกไม่ปฏิบัติตามบทบาท และขาดความรับผิดชอบ

9 มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล

- 3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น
- 2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน
- 1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

10 มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบขั้นตอน

- 3 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ประณีต สวยงาม ถูกต้อง สมบูรณ์
- 2 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ขาดความประณีตสวยงาม
- 1 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลไม่เป็นระบบ

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

11 ได้ลงมือปฏิบัติจริง

- 3 หมายถึง ปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างตั้งใจด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีผู้อื่นช่วยเหลือ
- 1 หมายถึง ปฏิบัติอย่างไม่ตั้งใจและมีผู้อื่นช่วยเหลือ

12 รู้จักการแก้ปัญหา

- 3 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ มีส่วนร่วมคิดและแก้ปัญหาในกลุ่ม
- 2 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้
- 1 หมายถึง ไม่สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ ไม่มีส่วนร่วมการแก้ปัญหาในกลุ่ม

13 รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 3 หมายถึง มีการเสนอความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีน้ำใจช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

14 รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน

- 3 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- 2 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตน
- 1 หมายถึง ไม่มีการวางแผนต่างคนต่างทำงาน

ขั้นที่ 4 เขียนรายงาน

15 ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน

- 3 หมายถึง หัวข้อในการเขียนรายงานครบถ้วนและเรียง ลำดับครบ 10 หัวข้อ
- 2 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดไป 1 หัวข้อ
- 1 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดตั้งแต่ 2 หัวข้อขึ้นไป

16 การนำเสนอข้อมูล

- 3 หมายถึง ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลตรงตามหัวข้อเรื่อง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม รายละเอียดครอบคลุมและสอดคล้อง
- 2 หมายถึง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมกับหัวข้อเรื่อง
- 1 หมายถึง ข้อมูลไม่ถูกต้องรายละเอียดไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง

17 การใช้ภาษา

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สามารถสื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด สะกดการันต์ถูกต้องทั้งหมด
- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย สะกดการันต์ผิด 1-2 คำ
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน วกวน สะกดการันต์ผิด มากกว่า 3 คำ

18 การอภิปรายและสรุปผล

- 3 หมายถึง สรุปผลได้ถูกต้องสมเหตุ สมผล เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้
- 2 หมายถึง สรุปผลได้ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ แต่ไม่มีหลักการประกอบ ข้ออ้างอิง
- 1 หมายถึง สรุปผลไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้

19 เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลักการเขียน

- 3 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามหลักการเขียนครบถ้วน
- 2 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมผิดพลาด 1 แห่ง
- 1 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมมีที่ผิดมากกว่า 2 แห่งขึ้นไป

20 ระบุชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง

- 3 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมครบ
- 2 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไป 1 ชื่อ
- 1 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไปมากกว่า 2 ชื่อ

ขั้นที่ 5 นำเสนอโครงงาน

21 ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบในการแสดงโครงงาน

- 3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น
- 2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน
- 1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

22 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษ
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

23 การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของโครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

24 สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความ กระชับ ชัดเจน

- 3 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระชับ ชัดเจน
- 2 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหา ไม่กระชับ
- 1 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้องบางส่วน ไม่กระชับและไม่ชัดเจน

25 สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง

- 3 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน ยกตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 2 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน แต่ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 1 หมายถึง การตอบข้อซักถามไม่ชัดเจน ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน

26 การใช้ภาษาสละสลวยสื่อความได้ดี

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด

2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย

1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน

วกวน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ออกแบบการทำโครงการ (วางแผนและเขียนเค้าโครงโครงการ) จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

ข้อ 2 เขียนสรุปความและเขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน

ข้อ 6 มีมารยาทในการเขียน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนเขียนเค้าโครงของโครงการได้
2. นักเรียนเขียนสรุปความและเขียนบรรยายที่มาและความสำคัญของโครงการที่ทำได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- การเขียนเค้าโครงของโครงการที่สนใจ
- การเขียนสรุปความและเขียนบรรยายความเป็นมาของปัญหา

ทักษะ/กระบวนการ

- การสืบค้นข้อมูล
- การนำเสนอผลงาน
- กระบวนการทำงาน
- กระบวนการคิด
- กระบวนการกลุ่ม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้

- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีจิตสาธารณะ

5. สาระสำคัญ

- คำโครงโครงงาน เป็นการกำหนดแนวทางในการทำโครงงาน ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการดำเนินงานตามความถนัดและความสนใจไว้ล่วงหน้า
 - การเขียนสรุปความ คือ การเขียนสรุปความเป็นทักษะการเขียนที่สืบเนื่องและสัมพันธ์กับการอ่านจับใจความ กล่าวคือ เป็นการสื่อที่ผู้เขียนต้องแสดงทั้งสมรรถภาพในการอ่านความถูกต้อง ตรงประเด็น และสามารถเรียบเรียงภาษาเขียน สรุปประเด็นให้ถูกต้อง ชัดเจน ต่อเนื่อง สละสลวย เป็นภาษาเขียนที่ดีด้วย
 - การเขียนบรรยาย หมายถึง การเขียนบอกเล่า อธิบายเรื่องราว เหตุการณ์ เน้นความชัดเจนตรงไปตรงมา รวบรัด กล่าวถึงสาระสำคัญ ไม่ต้องมีข้อความปลุกย่อยเสริม เพราะเป็นงานเขียนที่มุ่งสาระได้ความชัดเจน

6. วิธีการจัดการเรียนรู้

การสอนแบบโครงงาน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม ส่งต่อภาพตามเสียงเพลง เมื่อเพลงหยุดภาพหยุดที่ใคร ให้นักเรียนคนนั้นออกมาเขียนบรรยายภาพที่ตนได้แบบสั้น ๆ บนกระดานดำ ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนบรรยาย โดยให้นักเรียนดูใบความรู้ประกอบ
- 2) ให้นักเรียนอ่านข้อความสั้น ๆ แล้วสรุปใจความสำคัญ จากนั้นให้นำมาฝึกการเขียนบรรยาย ครูอธิบายเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

- 3) ครูกับนักเรียนสนทนาดังตัวอย่างโครงงานต่าง ๆ ที่ครูนำมาให้ดู นักเรียนเคยพบเห็นได้ศึกษาจากหนังสือ ตำราต่าง ๆ แต่ละกลุ่มสนใจโครงงานใด แต่ละกลุ่มสนใจที่จะทำโครงงานเรื่องใดทำไมจึงอยากทำ และสิ่งที่นักเรียนจะมีประโยชน์อย่างไร
- 4) นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมร่วมกันเขียนคำโครงโครงงานตามความสนใจของกลุ่ม โดยใช้ใบงานจากชั่วโมงที่แล้วมาประกอบ

5) นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการ ขั้นตอนการเขียนเค้าโครงโครงงานตามความสนใจของกลุ่ม

6) ครูแจกใบงานที่ 1 ให้แต่ละกลุ่มเขียนเค้าโครง โครงงานที่กลุ่มนักเรียนสนใจ

7) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปขั้นตอนการเขียนเค้าโครงโครงงาน

8. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. ตัวอย่างโครงงานต่างๆ
2. ใบงาน
3. ภาพ
4. ใบความรู้ การเขียนบรรยาย
5. ห้องสมุด
6. สืบค้นอินเทอร์เน็ต

9. การวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผล
 - 1.1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
 - 1.2. สังเกตการสนทนาซักถาม
 - 1.3. การตรวจผลงาน
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 - 2.1. ใบงาน
 - 2.2. แบบประเมินความสามารถ

กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราหลายๆ เล่ม หรือสอบถามจากผู้ปกครอง

การเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความเป็นทักษะการเขียนที่สืบเนื่องและสัมพันธ์กับการอ่านจับใจความ กล่าวคือ เป็นการสื่อที่ผู้เขียนต้องแสดงทั้งสมรรถภาพในการอ่านความถูกต้อง ตรงประเด็น และสามารถเรียบเรียงภาษาเขียน สรุปประเด็นให้ถูกต้อง ชัดเจน ต่อเนื่อง สละสลวย เป็นภาษาเขียนที่ดีด้วย

วิธีการเขียนสรุปความ

1. อ่านเรื่องที่ต้องการสรุปให้จบ ควรอ่านสองครั้ง ครั้งแรกอ่านแบบคร่าวๆ ให้เข้าใจ อ่านครั้งที่สองเพื่อจับใจความสำคัญที่เป็นความคิดหลักของผู้เขียน
2. นำผลจากการอ่านสรุปจับใจความจากแต่ละย่อหน้าตามที่ได้ทำเครื่องหมายหรือเขียนสรุปย่อๆเอาไว้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อเรียบเรียงสรุปความเป็นภาษาเขียนของตนเอง

ตัวอย่างการเขียนสรุปความ

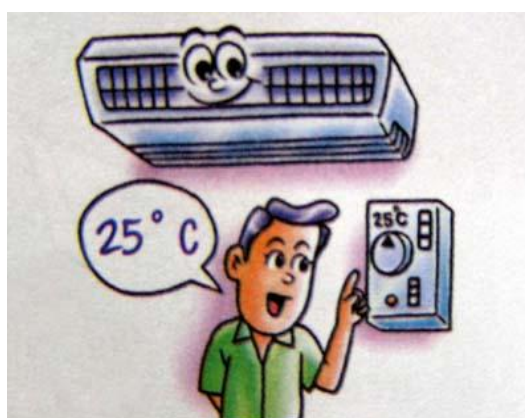
สภาพสิ่งแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ แม้อากาศจะร้อนจัดจากการตัดไม้ทำลายป่า แต่เมื่อมีเครื่องปรับอากาศแก้ปัญหา หลายท่าก็ได้ใช้ชีวิตนอกระบบปรับอากาศที่ไม่สู้อากาศร้อน นักจำนวนเครื่องปรับอากาศจึงเพิ่มจำนวนการใช้ขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัดเช่นเดียวกับนกน้อยที่เคยทำรังอยู่ตามต้นไม้ก็ปรับตัวตามสภาพโลกาภิวัตน์ หันมาทำรังตามเครื่องแอร์ บริเวณที่เรียกว่า คอมเพรสเซอร์ ซึ่งตั้งแต่อยู่นอกตัวบ้านเป็นที่สบายใจทั้งคนและนก แต่ภัยร้ายจากรังนกบนเครื่องแอร์ที่หลายท่านนึกไม่ถึง คือแบคทีเรียหลายชนิดจากมูลนกโดยชนิดที่เรียกว่า *Acinobacter Anitratus* ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบ ซึ่งสามารถแพร่เข้าสู่ร่างกายทางผิวหนังและลมหายใจ

ห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศไม่ได้หมายความว่า จะเป็นห้องที่สะอาดปราศจากเชื้อโรค โดยเฉพาะเครื่องปรับอากาศที่มีนกน้อยมาทำรังแต่พอตัว ทางที่ดีจึงควรทำความสะอาดห้องติดเครื่องปรับอากาศทุกห้อง รวมทั้งทำความสะอาดหน้ากาก ฟิลเตอร์ และถาดรองน้ำยาแอร์อยู่เสมอ ที่สำคัญไม่ควรปล่อยให้นกน้อยมาทำรังบนเครื่องปรับอากาศ เป็นไปได้ควรย้ายรังนกไปไว้บนต้นไม้เสียเพื่อการป้องกันความปลอดภัยกว่าครับ

ย่อหน้าแรกความคิดหลัก คือ ในปัจจุบันคนได้ใช้เครื่องปรับอากาศช่วยบรรเทาอากาศร้อนกันมากขึ้น

ย่อหน้าที่สองความคิดหลัก คือ คนที่เคยทำรังตามต้นไม้หันมาทำรังตามคอมเพรสเซอร์ของเครื่องแอร์ และเชื้อแบคทีเรียจากมูลนกสามารถแพร่เข้าสู่ร่างกายคนเป็นสาเหตุให้เกิดโรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบ

ส่วนย่อหน้าที่สามความคิดหลัก คือ ไม่ควรปล่อยให้นกมาทำรังบนเครื่องปรับอากาศ และควรทำความสะอาดห้องที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ พร้อมกับหน้าต่าง ฟิลเตอร์และถาดรองน้ำยาแอร์อยู่เสมอ



ตัวอย่างข้อความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วสรุปใจความสำคัญ

1. กกล้วยเป็นพืชที่คนไทยรู้จักและนำมาใช้ประโยชน์เป็นเวลานานมาแล้ว กกล้วยปลูกง่ายดูแลง่าย ใบใช้ห่อของ ผลใช้กิน ลำต้นใช้เลี้ยงสัตว์ ดังนั้นเรามาลูกกล้วยกันดีกว่าจะได้มีกล้วยกินกันทุกโรงเรียน

2. ยีราฟเป็นสัตว์ป่า มีขายาวจึงวิ่งเร็ว มันมีคอยาวเหมือนเสาไฟฟ้าจึงมองเห็นได้ไกล ๆ ยีราฟกินใบไม้เป็นอาหาร เรานำยีราฟจากเมืองอื่นมาเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ เด็ก ๆ ชอบดูยีราฟในสวนสัตว์เพราะมีหน้าตาตลก

3. ดอกไม้ไฟ คือ วัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ อาจทำด้วยกระดาษไม้หรือไม้ไผ่ ดอกไม้ไฟเหล่านี้เมื่อจุดไฟแล้วจะพุ่งไฟออกมาในลักษณะต่าง ๆ กันบ้างก็อยู่กับที่ บ้างก็เคลื่อนที่มีสีสันสวยงาม บ้างก็มีเสียงดังมาก เชื่อกันว่าประเพณีจุดดอกไม้ไฟนี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นเมืองหลวงของไทย

4. เด็กผู้ชายชอบเล่นฟุตบอล การเล่นฟุตบอลเป็นการออกกำลังกายที่ดี และเป็นกีฬาที่ฝึกให้เด็กเล่นเป็นหมู่ ผู้เล่นฟุตบอลต้องไม่ทะเลาะกัน ถ้าเราเล่นฟุตบอลแพ้เราก็ต้องยอมรับ และไม่โทษกันว่าใครเล่นไม่ดี เราจึงจะได้ชื่อว่า เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา

5. คนขยันชอบทำงานและหมั่นหาความรู้ เพื่อจะได้ทำงานด้วยความฉลาด และรอบคอบ ดังตัวอย่างป้าแฉ่ม ป้าแฉ่มเป็นคนขยันจึงตื่นนอนแต่เช้าทำขนมกล้วย ขนมตาล และข้าวเหนียวสังขยาไปขายที่ตลาดป้าแฉ่มบอกกับ ใคร ๆ เสมอว่า ถ้าคนเราขยันทำงานมีระเบียบ รู้วิธีทำมาหากิน ก็จะไม่อดตาย



แบบประเมิน
ความสามารถในการสรุปใจความสำคัญ



รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การเขียนเนื้อหาสาระ	เขียนเนื้อหาสาระได้ ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง ตรงประเด็นทุกข้อและ ได้ใจความต่อเนื่อง	เขียนเนื้อหาสาระได้ ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง ตรงประเด็น แต่ ใจความวกวน	เขียนเนื้อหาสาระ ได้ 2 เรื่อง
2. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาเขียนถูกต้อง สื่อความหมายชัดเจน	ใช้ภาษาเขียนถูกต้อง	ใช้ภาษาพูดแทน ภาษาเขียน
3. อักษรวิธี	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิด 1-2 แห่ง	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิด 3-4 แห่ง	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรค ตอน ผิด 5 แห่งขึ้นไป
4. ความสะอาด	ตัวอักษร อ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ	ตัวอักษร อ่านง่าย สะอาด ขาดความ เป็นระเบียบ	ตัวอักษร อ่านยาก ไม่สะอาด ไม่เป็น ระเบียบ

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คะแนน	ระดับคุณภาพ
9-12	คะแนน	ดีมาก
6-8	คะแนน	พอใช้
4-5	คะแนน	ควรปรับปรุง



การเขียนบรรยาย

ความหมาย

การเขียนบรรยาย หมายถึง การเล่าเรื่องหรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ การเขียนบรรยาย จะมุ่งความชัดเจน เขียนตรงไปตรงมา รวบรัด กล่าวถึงแต่สาระสำคัญ ไม่จำเป็นต้องมีข้อความยอเยยเสริม มักใช้วิธีการให้คำนิยาม ยกตัวอย่างเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่าง ชี้สาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน เช่น การเขียนรายงาน บทความ คำรา เป็นต้น

หลักการเขียนบรรยาย

๑. เรื่องที่เขียนต้องเป็นเรื่องจริง ผู้เขียนควรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนเป็นอย่างดี โดยอาจรู้มาจากการประสบการณ์ของผู้เขียนเอง หรือค้นคว้ามาก็ได้
๒. เลือกเขียนเฉพาะสาระสำคัญ ไม่นำรายละเอียด เขียนตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
๓. ใช้ภาษาเข้าใจง่าย หากต้องการจะกล่าวให้ชัด อาจใช้อุปมาโวหาร และสาธกโวหาร เข้าช่วยบ้างแต่ต้องไม่มากเกินไป จนส่วนที่เป็นสาระสำคัญค่อยไป
๔. เรียบเรียงความคิดให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

ตัวอย่างการเขียนบรรยาย

“สังคมไทยในอดีตเป็นสังคมเกษตรกรรม ที่ผู้คนมีการดำรงชีวิตอยู่อย่างง่าย ๆ ศรัทธาในพระพุทธศาสนา วัดจึงเป็นศูนย์กลางกิจกรรมของแต่ละหมู่บ้าน มีพระสงฆ์เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ทรงคุณธรรมและความรู้ ชาวบ้านจึงนิยมนำบุตรหลานมาถวายเป็นลูกศิษย์จากลักษณะเช่นนี้ทำให้อาชีพในการศึกษาจำกัดอยู่ในหมู่เด็กชายเท่านั้น”

“มีม คือ สิ่งชนิดเล็ก รังโตขนาดจานข้าว ชอบจับอยู่ตามกอไผ่และป่าละเมาะรก ๆ ตอนที่ มีมจับจะไม่โตเกินนิ้วมือ มันจะพอกน้ำหวานไว้รอบคอน ใต้คอนทำรังต่อย้อยลงมาสำหรับเป็นที่เกิดของตัวอ่อน ตัวมีมจับหุ้มรังจนแน่นมองไม่เห็นรังสีเหลือง ข้างใน ปกติมันจะเกาะกันนิ่งเงียบเหมือนไม่มีชีวิต มองเห็นเป็นสีดำเลื่อม แต่ถ้ามีอะไรไปรบกวน ตัวมีมจะไหวตัวขยับเขยิบเตรียมออกจากรังเพื่อต่อสู้และป้องกัน”



เกณฑ์การประเมินการเขียนบรรยาย

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			รวม 21 คะแนน
	ดีมาก (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1.เนื้อเรื่อง				
-การเรียบเรียง ประโยค	เรียบเรียง ประโยคโดย เลือกใช้คำ/ ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมตลอด เรื่อง	เรียบเรียง ประโยคโดย เลือกใช้คำ/ภาษา ได้ค่อนข้าง ถูกต้องเหมาะสม เป็นส่วนน้อย	เรียบเรียง ประโยคโดย เลือกใช้คำ/ ภาษาไม่ เหมาะสม	12
-ความสอดคล้อง	เนื้อหามีความ สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง แสดง แนวคิดชัดเจน	เนื้อหาไม่ สอดคล้องกับชื่อ เรื่อง แต่มีแนวคิด	เนื้อหาไม่ สอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง และไม่มี แนวคิด	
-ความเป็นเหตุเป็น ผล	เนื้อเรื่องแสดง ถึงความเป็น เหตุเป็นผล สนับสนุนซึ่ง กันและกัน มี การยกตัวอย่าง หรืออ้างอิง ประกอบได้ สอดคล้อง	เนื้อเรื่องแสดงถึง ความเป็นเหตุ เป็นผลแต่ไม่มี การยกตัวอย่าง หรืออ้างอิง ประกอบ	เนื้อเรื่องไม่ แสดงถึงความ เป็นเหตุเป็นผล และไม่มีการ ยกตัวอย่างหรือ อ้างอิงประกอบ	

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			รวม 21 คะแนน
	ดีมาก (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
-การเรียงลำดับ เนื้อหา	เรียงลำดับเนื้อหา ได้ต่อเนื่องตลอด เรื่องไม่วกวน	เรียงลำดับเนื้อหา ได้ค่อนข้าง ต่อเนื่องแต่วกวน บ้าง	เรียงลำดับ เนื้อหาได้ไม่ ต่อเนื่อง	
2..หลักการเขียน 2.1 การเขียนสะกด คำ	เขียนสะกดคำผิด ไม่เกิน 3 คำ	เขียนสะกดคำผิด 7-9 คำ	เขียนสะกด คำผิด มากกว่า 10 คำขึ้นไป	9
2.2 การเว้นวรรค ตอน	เว้นวรรคตอนได้ ถูกต้องตลอด เรื่อง	เว้นวรรคตอนผิด ไม่เกิน 4-6 ที่	เว้นวรรคตอน ผิดเกิน 7 ที่ขึ้น ไป	
2.3 ลายมือเป็น ระเบียบเรียบร้อย	ลายมือเป็น ระเบียบเรียบร้อย อ่านง่ายผลงาน ไม่มีรอยลบ	ลายมือเป็น ระเบียบเรียบร้อย อ่านง่ายผลงานมี รอยลบไม่เกิน 4-6 ที่	ลายมือเป็น ระเบียบ เรียบร้อยอ่าน ง่ายผลงานมี รอยลบเกิน 7 ที่ ขึ้นไป	

ระดับคุณภาพ

☐ 17 – 21 คะแนน ดีมาก
 ☐ 12 – 16 คะแนน พอใช้
 ☐ ต่ำกว่า 11 คะแนน ปรับปรุง

ใบงานที่ 1

จุดประสงค์

นักเรียนเขียนเค้าโครงงานได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเค้าโครงของโครงการ ที่กลุ่มตนเองเลือกทำครั้งนี้

1. ชื่อโครงการ

.....

2. ชื่อผู้จัดทำโครงการ

1.

2.

3.

4.

5.

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์)

3. ครูที่ปรึกษา

.....

4. ที่มาและความสำคัญของโครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

.....

.....

.....

.....

6. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า (ถ้ามี)

.....

.....

7. วิธีดำเนินงาน

7.1. วัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

7.2. วิธีการปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

.....

.....

8. ประโยชน์และผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

9. เอกสารอ้างอิง / แหล่งข้อมูลที่ศึกษา

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 1

ปัญหา	สาเหตุ	ปัญหาถ้าไม่แก้จะเกิดผล อย่างไร	การแก้ปัญหา		อุปกรณ์
			วัสดุประสงค์	กิจกรรมที่ทำ	



แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

3	หมายถึง	ดีมาก
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา			
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน			
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท			
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี			
วางแผนปฏิบัติงาน			
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ			
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ ดูภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ			
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
วางแผนปฏิบัติงาน			
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล			
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล			
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล			
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ขึ้นตอน			
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้			
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง			
12. รู้จักการแก้ปัญหา			
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น			
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน			
เขียนรายงาน			
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน			
16. การนำเสนอข้อมูล			
17. การใช้ภาษา			
18. การอภิปรายและสรุปผล			
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน			
20. ระบุนำชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง			
นำเสนอโครงการ			
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบการแสดงโครงการ			
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่			
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของ โครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
นำเสนอโครงการ			
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับ ชัดเจน			
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง			
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี			
รวม 78 คะแนน			

ระดับคุณภาพ

☐ 60 – 78 คะแนน ดีมาก ☐ 40 – 59 คะแนน พอใช้ ☐ ต่ำกว่า 39 คะแนน ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการทำโครงการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

- 1 ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ ในชุมชน
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 2 ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 3 การกำหนดเรื่องที่ศึกษา
 - 3 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน น่าสนใจ มีประโยชน์
 - 2 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน มีประโยชน์ แต่น่าสนใจ
 - 1 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน ไม่ชัดเจน ไม่น่าสนใจ

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติงาน

- 4 มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 สื่อ
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 สื่อ
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 สื่อ
- 5 ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่างๆ เช่น คู่มือพจนานุกรม ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 วิธี
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 วิธี
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 วิธี

6 มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูด ภาษาของตนเอง ให้เข้าใจง่าย

3 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ครอบคลุมทุกประเด็นที่ศึกษา

2 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

1 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ตรงประเด็นที่ศึกษา

7 มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง

2 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจนบางส่วน สามารถปฏิบัติได้บ้าง

1 หมายถึง กำหนดขั้นตอน ไม่ชัดเจน ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

8 แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาทอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบ

2 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาท แต่ขาดความรับผิดชอบ

1 หมายถึง สมาชิกไม่ปฏิบัติตามบทบาท และขาดความรับผิดชอบ

9 มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น

2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน

1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

10 มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบขั้นตอน

3 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ประณีต สวยงาม ถูกต้อง สมบูรณ์

2 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ขาดความประณีตสวยงาม

1 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลไม่เป็นระบบ

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

11 ได้ลงมือปฏิบัติจริง

3 หมายถึง ปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างตั้งใจด้วยตนเอง

2 หมายถึง ปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีผู้อื่นช่วยเหลือ

1 หมายถึง ปฏิบัติอย่างไม่ตั้งใจและมีผู้อื่นช่วยเหลือ

12 รู้จักการแก้ปัญหา

- 3 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ มีส่วนร่วมคิดและแก้ปัญหาในกลุ่ม
- 2 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้
- 1 หมายถึง ไม่สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ ไม่มีส่วนร่วมการแก้ปัญหาในกลุ่ม

13 รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 3 หมายถึง มีการเสนอความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีน้ำใจช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

14 รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน

- 3 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- 2 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตน
- 1 หมายถึง ไม่มีการวางแผนต่างคนต่างทำงาน

ขั้นที่ 4 เขียนรายงาน

15 ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน

- 3 หมายถึง หัวข้อในการเขียนรายงานครบถ้วนและเรียง ลำดับครบ 10 หัวข้อ
- 2 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดไป 1 หัวข้อ
- 1 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดตั้งแต่ 2 หัวข้อขึ้นไป

16 การนำเสนอข้อมูล

- 3 หมายถึง ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลตรงตามหัวข้อเรื่อง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม รายละเอียดครอบคลุมและสอดคล้อง
- 2 หมายถึง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมกับหัวข้อเรื่อง
- 2 หมายถึง ข้อมูลไม่ถูกต้องรายละเอียดไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง

17 การใช้ภาษา

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สามารถสื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด สะกิดการันต์ถูกต้องทั้งหมด
- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย สะกิดการันต์ผิด 1-2 คำ
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน วกวน สะกิดการันต์ผิด มากกว่า 3 คำ

18 การอภิปรายและสรุปผล

- 3 หมายถึง สรุปผลได้ถูกต้องสมเหตุ สมผล เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้
- 2 หมายถึง สรุปผลได้ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ แต่ไม่มีหลักการประกอบ ข้ออ้างอิง
- 1 หมายถึง สรุปผลไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้

19 เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลักการเขียน

- 3 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามหลักการเขียนครบถ้วน
- 2 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมผิดพลาด 1 แห่ง
- 1 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมมีที่ผิดมากกว่า 2 แห่งขึ้นไป

20 ระบุชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง

- 3 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมครบ
- 2 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไป 1 ชื่อ
- 1 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไปมากกว่า 2 ชื่อ

ขั้นที่ 5 นำเสนอโครงงาน

21 ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบในการแสดงโครงงาน

- 3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น
- 2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน
- 1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

22 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

23 การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของโครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

24 สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความ กระชับ ชัดเจน

- 3 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระชับ ชัดเจน
- 2 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหา ไม่กระชับ
- 1 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้องบางส่วน ไม่กระชับและไม่ชัดเจน

25 สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง

- 3 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน ยกตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 2 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน แต่ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 1 หมายถึง การตอบข้อซักถามไม่ชัดเจน ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน

26 การใช้ภาษาสละสลวยสื่อความได้ดี

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด

- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสนวกวน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง ฝึกปฏิบัติการทำโครงการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

- ข้อ 2 เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน
- ข้อ 6 มีมารยาทในการเขียน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนจัดทำโครงการตามเค้าโครงของโครงการได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- การปฏิบัติกิจกรรมโครงการตามกลุ่มสนใจ
- การเขียนรายงานจากการค้นคว้าโดยใช้บรรยายโวหาร

ทักษะ/กระบวนการ

- การสืบค้นข้อมูล
- การนำเสนอผลงาน
- กระบวนการทำงาน
- กระบวนการคิด
- กระบวนการกลุ่ม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีจิตสาธารณะ

5. สาระสำคัญ

โครงการเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะแก้ปัญหาตามลำดับขั้นตอน รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการกลุ่ม

6. วิธีการจัดการเรียนรู้

การสอนแบบโครงงาน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

- 1) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
- 2) นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า
- 3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลและสรุปผลการศึกษาค้นคว้า
- 4) ให้นักเรียนบันทึกผลการศึกษาในใบบันทึกกิจกรรม

8. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. ตัวอย่างโครงงานต่างๆ
2. ใบบันทึกกิจกรรม
3. ห้องสมุด
4. สืบค้นอินเทอร์เน็ต

9. การวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผล
 - 1.1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
 - 1.2. สังเกตการสนทนาซักถาม
 - 1.3. การตรวจผลงาน
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 - 2.1. ใบงาน
 - 2.2. แบบประเมินความสามารถ

ใบบันทึกกิจกรรม

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติที่ในการเขียนเค้าโครง แล้วบันทึก วิเคราะห์ สรุปผล การศึกษาค้นคว้า

นักเรียนทำโครงงานเรื่องอะไร

.....

.....

.....

.....

ทำไมถึงทำโครงงานนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ทำโครงงานนี้แล้วเกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....



นักเรียนใช้อุปกรณ์อะไรบ้างในการทำโครงงานนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ก่อนทำและหลังทำโครงงานนี้มีผลแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จากผลที่ได้จากการทดลองหรือศึกษาค้นคว้า เราวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จากผลที่ได้จากการทดลองหรือศึกษาค้นคว้ามาสรุปได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....



แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

3	หมายถึง	ดีมาก
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา			
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน			
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท			
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี			
วางแผนปฏิบัติงาน			
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ			
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ ดูภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ			
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
วางแผนปฏิบัติงาน			
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล			
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล			
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล			
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ขึ้นตอน			
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้			
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง			
12. รู้จักการแก้ปัญหา			
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น			
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน			
เขียนรายงาน			
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน			
16. การนำเสนอข้อมูล			
17. การใช้ภาษา			
18. การอภิปรายและสรุปผล			
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน			
20. ระบุนำชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง			
นำเสนอโครงการ			
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบในการแสดงโครงการ			
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่			
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของ โครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
นำเสนอโครงการ			
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับ ชัดเจน			
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง			
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี			
รวม 78 คะแนน			

ระดับคุณภาพ

☐ 60 – 78 คะแนน ดีมาก ☐ 40 – 59 คะแนน พอใช้ ☐ ต่ำกว่า 39 คะแนน ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการทำโครงการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

- 1 ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ ในชุมชน
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 2 ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 3 การกำหนดเรื่องที่ศึกษา
 - 3 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน น่าสนใจ มีประโยชน์
 - 2 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน มีประโยชน์ แต่น่าสนใจ
 - 1 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน ไม่ชัดเจน ไม่น่าสนใจ

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติงาน

- 4 มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 สื่อ
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 สื่อ
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 สื่อ
- 5 ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่างๆ เช่น คู่มือพจนานุกรม ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 วิธี
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 วิธี
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 วิธี

6 มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูด ภาษาของตนเอง ให้เข้าใจง่าย

- 3 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ครอบคลุมทุกประเด็นที่ศึกษา
- 2 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา
- 1 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ตรงประเด็นที่ศึกษา

7 มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล

- 3 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง
- 2 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจนบางส่วน สามารถปฏิบัติได้บ้าง
- 1 หมายถึง กำหนดขั้นตอน ไม่ชัดเจน ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

8 แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล

- 3 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาทอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบ
- 2 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาท แต่ขาดความรับผิดชอบ
- 1 หมายถึง สมาชิกไม่ปฏิบัติตามบทบาท และขาดความรับผิดชอบ

9 มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล

- 3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น
- 2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน
- 1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

10 มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบขั้นตอน

- 3 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ประณีต สวยงาม ถูกต้อง สมบูรณ์
- 2 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ขาดความประณีตสวยงาม
- 1 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลไม่เป็นระบบ

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

11 ได้ลงมือปฏิบัติจริง

- 3 หมายถึง ปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างตั้งใจด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีผู้อื่นช่วยเหลือ
- 1 หมายถึง ปฏิบัติอย่างไม่ตั้งใจและมีผู้อื่นช่วยเหลือ

12 รู้จักการแก้ปัญหา

- 3 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ มีส่วนร่วมคิดและแก้ปัญหาในกลุ่ม
- 2 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้
- 1 หมายถึง ไม่สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ ไม่มีส่วนร่วมการแก้ปัญหาในกลุ่ม

13 รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 3 หมายถึง มีการเสนอความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีน้ำใจช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

14 รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน

- 3 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- 2 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตน
- 1 หมายถึง ไม่มีการวางแผนต่างคนต่างทำงาน

ขั้นที่ 4 เขียนรายงาน

15 ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน

- 3 หมายถึง หัวข้อในการเขียนรายงานครบถ้วนและเรียง ลำดับครบ 10 หัวข้อ
- 2 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดไป 1 หัวข้อ
- 1 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดตั้งแต่ 2 หัวข้อขึ้นไป

16 การนำเสนอข้อมูล

- 3 หมายถึง ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลตรงตามหัวข้อเรื่อง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม รายละเอียดครอบคลุมและสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง
- 2 หมายถึง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมกับหัวข้อเรื่อง
- 3 หมายถึง ข้อมูลไม่ถูกต้องรายละเอียดไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง

17 การใช้ภาษา

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สามารถสื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด สะกิดการันต์ถูกต้องทั้งหมด
- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย สะกิดการันต์ผิด 1-2 คำ
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน วกวน สะกิดการันต์ผิด มากกว่า 3 คำ

18 การอภิปรายและสรุปผล

- 3 หมายถึง สรุปผลได้ถูกต้องสมเหตุ สมผล เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้
- 2 หมายถึง สรุปผลได้ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ แต่ไม่มีหลักการประกอบ ข้ออ้างอิง
- 1 หมายถึง สรุปผลไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้

19 เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลักการเขียน

- 3 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามหลักการเขียนครบถ้วน
- 2 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมผิดพลาด 1 แห่ง
- 1 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมมีที่ผิดมากกว่า 2 แห่งขึ้นไป

20 ระบุชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง

- 3 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมครบ
- 2 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไป 1 ชื่อ
- 1 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไปมากกว่า 2 ชื่อ

ขั้นที่ 5 นำเสนอโครงงาน

21 ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบในการแสดงโครงงาน

- 3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น
- 2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน
- 1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

22 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษ
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

23 การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของโครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

24 สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความ กระชับ ชัดเจน

- 3 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระชับ ชัดเจน
- 2 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหา ไม่กระชับ
- 1 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้องบางส่วน ไม่กระชับและไม่ชัดเจน

25 สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง

- 3 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน ยกตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 2 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน แต่ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 1 หมายถึง การตอบข้อซักถามไม่ชัดเจน ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน

26 การใช้ภาษาสละสลวยสื่อความได้ดี

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด

- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสนวกวน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง รายงานผล (การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงาน)

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

ข้อ 2 เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน (การเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า)

ข้อ 6 มีมารยาทในการเขียน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนเขียนรายงานของโครงการได้
2. เพื่อให้ให้นำเสนอผลงานโครงการและประเมินโครงการได้
3. เขียนรายการหนังสืออ้างอิง (บรรณานุกรม) ได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- การปฏิบัติกิจกรรมโครงการตามกลุ่มสนใจ
- การสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมโครงการตามกลุ่มสนใจ
- การเขียนรายงานจากการค้นคว้า
- การนำเสนอโครงการตามกลุ่มสนใจ
- การเขียนรายการหนังสืออ้างอิง (บรรณานุกรม)

ทักษะ/กระบวนการ

- การสืบค้นข้อมูล
- การนำเสนอผลงาน
- กระบวนการทำงาน

- กระบวนการคิด
- กระบวนการกลุ่ม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีจิตสาธารณะ

5. สาระสำคัญ

โครงการเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะแก้ปัญหาตามลำดับขั้นตอน รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการกลุ่ม

6. วิธีการจัดการเรียนรู้

การสอนแบบโครงการ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

- 1) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำไปบันทึกผลการทำโครงการจากชั่วโมงที่แล้วมาร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง
- 2) ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างรูปเล่มโครงการที่สมบูรณ์ ครูอธิบายเพิ่มเติม
- 3) จากนั้นแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 6 คน แล้วแจกบัตรคำให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงลำดับการอ้างอิงที่ถูกต้อง หลังจากนั้นให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ฟังสัญญาณนกหวีดจากครูเพื่อออกมาแข่งกันติดบัตรคำบนกระดาน จนครบทั้ง 6 คน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยการเขียนอ้างอิงที่ถูกต้อง

ชื่อผู้แต่ง

ชื่อหนังสือ

สถานที่พิมพ์

ชื่อสำนักพิมพ์

ปีที่พิมพ์

เลขหน้า

- 4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกการเขียนอ้างอิง ครูตรวจความถูกต้อง

8. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. ตัวอย่างโครงงานต่างๆ
2. ใบงาน
3. บัตรคำ ข้อความประโยค
4. ห้องสมุด
5. สืบค้นอินเทอร์เน็ต

9. การวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผล
 - 1.1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
 - 1.2. สังเกตการสนทนาซักถาม
 - 1.3. การตรวจผลงาน
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 - 2.1. ใบงาน
 - 2.2. แบบประเมินความสามารถ

กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราหลาย ๆ เล่ม หรือสอบถามจาก
ผู้ปกครอง

การเขียนรายการหนังสืออ้างอิง (บรรณานุกรม)

การเขียนรายการหนังสืออ้างอิง (บรรณานุกรม) จะอยู่ต่อจากส่วนเนื้อหา

วิธีเขียนรายการหนังสืออ้างอิง (บรรณานุกรม)

1. เรียงเอกสารภาษาไทยก่อนภาษาต่างประเทศ
2. เรียงลำดับตัวอักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่ง
3. ในกรณีที่มีผู้แต่งคนเดียวกันหลายเล่ม เมื่อพิมพ์เรียงลำดับในบรรณานุกรม ไม่ต้องพิมพ์ชื่อผู้แต่งซ้ำ ให้ขีดเส้นยาวขนาด 8 ตัวอักษร ตามด้วยมหัพภาคแทนการเขียนชื่อผู้แต่ง
4. ถ้าข้อความในบรรณานุกรมของเอกสารนั้นยาวเกิน 1 บรรทัด บรรทัดที่ 2 ให้ย่อเข้าไปโดยเว้น 4 ตัวอักษร

ส่วนประกอบของรายการหนังสืออ้างอิง (บรรณานุกรม) ได้แก่

ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือหรือเอกสารหรือแหล่งข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ เมืองที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์

ตัวอย่างการเขียนรายการหนังสืออ้างอิง (บรรณานุกรม)

หนังสือเล่ม

แววมยุรา เหมือนนิล. การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2553

นิตยสาร

กองบรรณาธิการ. "พลังงานทดแทนแห่งอนาคต : เราจะหาจากไหน". นิตยสาร Go Genius. พฤศจิกายน

2549, ปีที่ 2, ฉบับที่ 19, หน้า 21 – 25.



การอ้างอิงโดยใช้อินเทอร์เน็ต

ไลแมน, อีซาเบล. “เบื้องหลังความก้าวหน้าของการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน”, www.findarticles.com.

เข้าถึงเมื่อ 9 สิงหาคม 2550.

บทความในหนังสือพิมพ์

บัวจรียา [นามแฝง], “ได้ ป. บุญนาค กรณีความไม่ประทับใจจาก Press Tour พระราชวัง

สนามจันทร์”, สยามรัฐ, 17 มีนาคม 2540, 29.



แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

3	หมายถึง	ดีมาก
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา			
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน			
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท			
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี			
วางแผนปฏิบัติงาน			
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ			
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ ดูภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ			
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
วางแผนปฏิบัติงาน			
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล			
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล			
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล			
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ขึ้นตอน			
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้			
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง			
12. รู้จักการแก้ปัญหา			
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น			
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน			
เขียนรายงาน			
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน			
16. การนำเสนอข้อมูล			
17. การใช้ภาษา			
18. การอภิปรายและสรุปผล			
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน			
20. ระบุนำชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง			
นำเสนอโครงการ			
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบในการแสดงโครงการ			
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่			
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของ โครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
นำเสนอโครงการ			
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับ ชัดเจน			
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง			
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี			
รวม 78 คะแนน			

ระดับคุณภาพ

☐ 60 – 78 คะแนน ดีมาก ☐ 40 – 59 คะแนน พอใช้ ☐ ต่ำกว่า 39 คะแนน ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการทำโครงการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

- 1 ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ ในชุมชน
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 2 ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 3 การกำหนดเรื่องที่ศึกษา
 - 3 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน น่าสนใจ มีประโยชน์
 - 2 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน มีประโยชน์ แต่น่าสนใจ
 - 1 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน ไม่ชัดเจน ไม่น่าสนใจ

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติงาน

- 4 มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 สื่อ
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 สื่อ
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 สื่อ
- 5 ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่างๆ เช่น คู่มือพจนานุกรม ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 วิธี
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 วิธี
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 วิธี

6 มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูด ภาษาของตนเอง ให้เข้าใจง่าย

3 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ครอบคลุมทุกประเด็นที่ศึกษา

2 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

1 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ตรงประเด็นที่ศึกษา

7 มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง

2 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจนบางส่วน สามารถปฏิบัติได้บ้าง

1 หมายถึง กำหนดขั้นตอน ไม่ชัดเจน ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

8 แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาทอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบ

2 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาท แต่ขาดความรับผิดชอบ

1 หมายถึง สมาชิกไม่ปฏิบัติตามบทบาท และขาดความรับผิดชอบ

9 มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น

2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน

1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

10 มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบขั้นตอน

3 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ประณีต สวยงาม ถูกต้อง สมบูรณ์

2 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ขาดความประณีตสวยงาม

1 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลไม่เป็นระบบ

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

11 ได้ลงมือปฏิบัติจริง

3 หมายถึง ปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างตั้งใจด้วยตนเอง

2 หมายถึง ปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีผู้อื่นช่วยเหลือ

1 หมายถึง ปฏิบัติอย่างไม่ตั้งใจและมีผู้อื่นช่วยเหลือ

12 รู้จักการแก้ปัญหา

- 3 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ มีส่วนร่วมคิดและแก้ปัญหาในกลุ่ม
- 2 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้
- 1 หมายถึง ไม่สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ ไม่มีส่วนร่วมการแก้ปัญหาในกลุ่ม

13 รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 3 หมายถึง มีการเสนอความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีน้ำใจช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

14 รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน

- 3 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- 2 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตน
- 1 หมายถึง ไม่มีการวางแผนต่างคนต่างทำงาน

ขั้นที่ 4 เขียนรายงาน

15 ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน

- 3 หมายถึง หัวข้อในการเขียนรายงานครบถ้วนและเรียง ลำดับครบ 10 หัวข้อ
- 2 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดไป 1 หัวข้อ
- 1 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดตั้งแต่ 2 หัวข้อขึ้นไป

16 การนำเสนอข้อมูล

- 3 หมายถึง ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลตรงตามหัวข้อเรื่อง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม รายละเอียดครอบคลุมและสอดคล้อง
- 2 หมายถึง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมกับหัวข้อเรื่อง
- 4 หมายถึง ข้อมูลไม่ถูกต้องรายละเอียดไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง

17 การใช้ภาษา

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สามารถสื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด สะกิดการันต์ถูกต้องทั้งหมด
- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย สะกิดการันต์ผิด 1-2 คำ
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน วกวน สะกิดการันต์ผิด มากกว่า 3 คำ

18 การอภิปรายและสรุปผล

- 3 หมายถึง สรุปผลได้ถูกต้องสมเหตุ สมผล เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้
- 2 หมายถึง สรุปผลได้ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ แต่ไม่มีหลักการประกอบ ข้ออ้างอิง
- 1 หมายถึง สรุปผลไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้

19 เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลักการเขียน

- 3 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามหลักการเขียนครบถ้วน
- 2 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมผิดพลาด 1 แห่ง
- 1 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมมีที่ผิดมากกว่า 2 แห่งขึ้นไป

20 ระบุชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง

- 3 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมครบ
- 2 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไป 1 ชื่อ
- 1 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไปมากกว่า 2 ชื่อ

ขั้นที่ 5 นำเสนอโครงงาน

21 ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบการแสดงโครงงาน

- 3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น
- 2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน
- 1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

22 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษ
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

23 การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของโครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

24 สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความ กระชับ ชัดเจน

- 3 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระชับ ชัดเจน
- 2 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหา ไม่กระชับ
- 1 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้องบางส่วน ไม่กระชับและไม่ชัดเจน

25 สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง

- 3 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน ยกตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 2 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน แต่ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 1 หมายถึง การตอบข้อซักถามไม่ชัดเจน ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน

26 การใช้ภาษาสละสลวยสื่อความได้ดี

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด

2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย

1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน

วกวน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง รายงานผล 2 (การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงาน)

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

ข้อ 2 เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน (การเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า)

ข้อ 6 มีมารยาทในการเขียน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนเขียนรายงานของโครงการได้
2. เพื่อให้ให้นำเสนอผลงานโครงการได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนใช้สารสนเทศในการนำเสนอได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- การปฏิบัติกิจกรรมโครงการตามกลุ่มสนใจ
- การสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมโครงการตามกลุ่มสนใจ
- การเขียนรายงานจากการค้นคว้า
- การนำเสนอโครงการตามกลุ่มสนใจ

ทักษะ/กระบวนการ

- การสืบค้นข้อมูล
- การนำเสนอผลงาน
- กระบวนการทำงาน

- กระบวนการคิด
- กระบวนการกลุ่ม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีจิตสาธารณะ

5. สาระสำคัญ

โครงการเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะแก้ปัญหาตามลำดับขั้นตอน รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการกลุ่ม

6. วิธีการจัดการเรียนรู้

การสอนแบบโครงการ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

- 1) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนเพื่อนำเสนอโครงการ โดยกำหนดประเด็นสำคัญดังนี้
 - 1.1 กำหนดเนื้อหา
 - 1.2 กำหนดวิธีการนำเสนอและเวลา
 - 1.3 กำหนดบทบาทผู้นำเสนอผลงาน
- 2) ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินการนำเสนอโครงการ
- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ และประโยชน์ที่ได้จากการทำโครงการ

8. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. ตัวอย่างโครงการต่างๆ
2. ใบงาน
3. ห้องสมุด
4. สืบค้นอินเทอร์เน็ต

9. การวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผล
 - 1.1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
 - 1.2. สังเกตการสนทนาซักถาม
 - 1.3. การตรวจผลงาน
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 - 2.1. ใบงาน
 - 2.2. แบบประเมินความสามารถ

กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราหลาย ๆ เล่ม หรือสอบถามจาก
ผู้ปกครอง

ใบบันทึกกิจกรรม
การเขียนรายงานโครงการ

(ปกนอก)

ชื่อโครงการ

ชื่อผู้ทำโครงการ

โรงเรียน

อำเภอ.....

จังหวัด.....

(ปกใน)

ชื่อโครงการ

ชื่อผู้ทำโครงการ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

โรงเรียน

อำเภอ.....

จังหวัด.....

คำนำ

โครงการเรื่อง ที่สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็
 เพราะได้รับการช่วยเหลือจากคุณครู ที่ให้คำปรึกษาและ
 ให้คำแนะนำตลอดเวลาของการดำเนินงานตามจุดประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ และหวังเป็น
 อย่างยิ่งว่าโครงการ เรื่องนี้น่าจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มีความ
 สนใจศึกษา

คณะผู้จัดทำ

บทคัดย่อ

บทคัดย่อประกอบด้วยจุดประสงค์ วิธีดำเนินการย่อ ๆ ผลของการศึกษาค้นคว้า
สรุปย่อ ๆ ไม่เกิน 300 – 350 คำ

รูปแบบการเขียนบทคัดย่อ

โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อ (จุดประสงค์)
 มีวิธีการดำเนินการ (อย่างย่อ ๆ) ดังนี้
 มีผลการศึกษาค้นคว้าคือ
 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของโครงการ	
จุดประสงค์	
สมมติฐาน (ถ้ามี)	
ตัวแปรที่ศึกษา (ถ้ามี)	
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	
อุปกรณ์	
วิธีดำเนินการ	
บทที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้า	
บทที่ 5 สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	
สรุปผล	
ประโยชน์	
ข้อเสนอแนะ	
หนังสืออ้างอิง	

แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ

3	หมายถึง	ดีมาก
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา			
1. ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน			
2. ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท			
3. หัวข้อสอดคล้องกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ สื่อความได้ดี			
วางแผนปฏิบัติงาน			
4. มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ			
5. ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่าง ๆ ดูภาพยนตร์ ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ			
6. มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูดภาษาของตนเองให้เข้าใจง่าย			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
วางแผนปฏิบัติงาน			
7. มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล			
8. แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล			
9. มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล			
10. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ขึ้นตอน			
ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้			
11. ได้ลงมือปฏิบัติจริง			
12. รู้จักการแก้ปัญหา			
13. รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น			
14. รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน			
เขียนรายงาน			
15. ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน			
16. การนำเสนอข้อมูล			
17. การใช้ภาษา			
18. การอภิปรายและสรุปผล			
19. เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลัก การเขียน			
20. ระบุนำชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง			
นำเสนอโครงการ			
21. ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบในการแสดงโครงการ			
22. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่			
23. การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของ โครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ			

รายการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
นำเสนอโครงการ			
24. สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความกระชับ ชัดเจน			
25. สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง			
26. การใช้ภาษาสละสลวย สื่อความได้ดี			
รวม 78 คะแนน			

ระดับคุณภาพ

☐ 60 – 78 คะแนน ดีมาก ☐ 40 – 59 คะแนน พอใช้ ☐ ต่ำกว่า 39 คะแนน ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการทำโครงการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาและกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

- 1 ข้อมูลศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ ในชุมชน
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 2 ข้อมูลจากการอ่านหนังสือหลายประเภท
 - 3 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้มากกว่า 3 ประเภท
 - 2 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 2 ประเภท
 - 1 หมายถึง ระบุแหล่งความรู้ได้ 1 ประเภท
- 3 การกำหนดเรื่องที่ศึกษา
 - 3 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน น่าสนใจ มีประโยชน์
 - 2 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน มีประโยชน์ แต่น่าสนใจ
 - 1 หมายถึง ระบุความเป็นมา ความสำคัญ ปัญหาและวัตถุประสงค์ครบถ้วน ไม่ชัดเจน ไม่น่าสนใจ

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติงาน

- 4 มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 สื่อ
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 สื่อ
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 สื่อ
- 5 ในการจัดเก็บข้อมูลใช้วิธีการต่างๆ เช่น คู่มือพจนานุกรม ฟังซีดี สัมภาษณ์จากผู้รู้ ป้ายนิเทศ
 - 3 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ มากกว่า 3 วิธี
 - 2 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 2 วิธี
 - 1 หมายถึง มีการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ 1 วิธี

6 มีการสนับสนุนข้อความที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าด้วยคำพูด ภาษาของตนเอง ให้เข้าใจง่าย

3 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ครอบคลุมทุกประเด็นที่ศึกษา

2 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

1 หมายถึง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แต่ไม่ตรงประเด็นที่ศึกษา

7 มีการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง

2 หมายถึง กำหนดขั้นตอน มีความชัดเจนบางส่วน สามารถปฏิบัติได้บ้าง

1 หมายถึง กำหนดขั้นตอน ไม่ชัดเจน ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

8 แบ่งความรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาทอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบ

2 หมายถึง สมาชิกปฏิบัติตามบทบาท แต่ขาดความรับผิดชอบ

1 หมายถึง สมาชิกไม่ปฏิบัติตามบทบาท และขาดความรับผิดชอบ

9 มีการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล

3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น

2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน

1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

10 มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบขั้นตอน

3 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ประณีต สวยงาม ถูกต้อง สมบูรณ์

2 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ขาดความประณีตสวยงาม

1 หมายถึง จัดกระทำข้อมูลไม่เป็นระบบ

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

11 ได้ลงมือปฏิบัติจริง

3 หมายถึง ปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างตั้งใจด้วยตนเอง

2 หมายถึง ปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีผู้อื่นช่วยเหลือ

1 หมายถึง ปฏิบัติอย่างไม่ตั้งใจและมีผู้อื่นช่วยเหลือ

12 รู้จักการแก้ปัญหา

- 3 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ มีส่วนร่วมคิดและแก้ปัญหาในกลุ่ม
- 2 หมายถึง สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้
- 1 หมายถึง ไม่สามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในระหว่างปฏิบัติงานได้ ไม่มีส่วนร่วมการแก้ปัญหาในกลุ่ม

13 รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 3 หมายถึง มีการเสนอความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีน้ำใจช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

14 รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน

- 3 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- 2 หมายถึง มีการประชุม วางแผน แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตน
- 1 หมายถึง ไม่มีการวางแผนต่างคนต่างทำงาน

ขั้นที่ 4 เขียนรายงาน

15 ความถูกต้องของรูปแบบการเขียน

- 3 หมายถึง หัวข้อในการเขียนรายงานครบถ้วนและเรียง ลำดับครบ 10 หัวข้อ
- 2 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดไป 1 หัวข้อ
- 1 หมายถึง หัวข้อของรายงานเรียงลำดับ แต่ขาดตั้งแต่ 2 หัวข้อขึ้นไป

16 การนำเสนอข้อมูล

- 3 หมายถึง ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลตรงตามหัวข้อเรื่อง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม รายละเอียดครอบคลุมและสอดคล้อง
- 2 หมายถึง เรียงลำดับข้อมูลได้เหมาะสม แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมกับหัวข้อเรื่อง
- 5 หมายถึง ข้อมูลไม่ถูกต้องรายละเอียดไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง

17 การใช้ภาษา

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สามารถสื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด สะกิดการันต์ถูกต้องทั้งหมด
- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย สะกิดการันต์ผิด 1-2 คำ
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน วกวน สะกิดการันต์ผิด มากกว่า 3 คำ

18 การอภิปรายและสรุปผล

- 3 หมายถึง สรุปผลได้ถูกต้องสมเหตุ สมผล เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้
- 2 หมายถึง สรุปผลได้ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ แต่ไม่มีหลักการประกอบ ข้ออ้างอิง
- 1 หมายถึง สรุปผลไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเขียนชี้ให้เห็นว่าผลที่เกิดสอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ โดยบอกเหตุผลและข้ออ้างอิงได้

19 เขียนรายการหนังสืออ้างอิงถูกต้องตามหลักการเขียน

- 3 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามหลักการเขียนครบถ้วน
- 2 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมผิดพลาด 1 แห่ง
- 1 หมายถึง เขียนบรรณานุกรมมีที่ผิดมากกว่า 2 แห่งขึ้นไป

20 ระบุชื่อรายการหนังสืออ้างอิงครบทุกเรื่อง

- 3 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมครบ
- 2 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไป 1 ชื่อ
- 1 หมายถึง ระบุชื่อบรรณานุกรมขาดหายไปมากกว่า 2 ชื่อ

ขั้นที่ 5 นำเสนอโครงงาน

21 ความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ ชิ้นส่วน วัสดุ หรือส่วนประกอบการแสดงโครงงาน

- 3 หมายถึง กำหนดได้ถูกต้อง สอดคล้องกับกระบวนการสืบค้น
- 2 หมายถึง กำหนดถูกต้องบางส่วน
- 1 หมายถึง กำหนดไม่ถูกต้อง

22 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

23 การจัดแสดงแนวคิดโดยการจัดรูปแบบของโครงการที่กระชับและดึงดูดความสนใจ

- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอ ผลงานแปลกใหม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา แต่ไม่น่าสนใจ
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับข้อมูลที่ศึกษา บ้าง

24 สามารถสรุปประเด็นศึกษาได้ใจความ กระชับ ชัดเจน

- 3 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระชับ ชัดเจน
- 2 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหา ไม่กระชับ
- 1 หมายถึง การแปลผลและสรุปผลถูกต้องบางส่วน ไม่กระชับและไม่ชัดเจน

25 สามารถอธิบายและตอบคำถามข้อซักถามได้ถูกต้อง

- 3 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน ยกตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 2 หมายถึง การตอบข้อซักถามชัดเจน แต่ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน
- 1 หมายถึง การตอบข้อซักถามไม่ชัดเจน ขาดการเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลที่สัมพันธ์กัน

26 การใช้ภาษาสละสลวยสื่อความได้ดี

- 3 หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด สื่อความได้ดี ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด

- 2 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน สามารถสื่อความได้ แต่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย
- 1 หมายถึง ใช้ภาษาพูดในการเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย และสื่อความสับสน
วกวน

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบทดสอบ
รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 16 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ
คำสั่ง จงกากบาท (X) ข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			
2				
3				

- ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ โดยให้นักเรียนอ่านข้อความตามที่กำหนด
คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนด (หมายเลข 1, หมายเลข 2 และหมายเลข 3)
 แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงในช่องว่างที่กำหนดให้

2. เกณฑ์การให้คะแนน

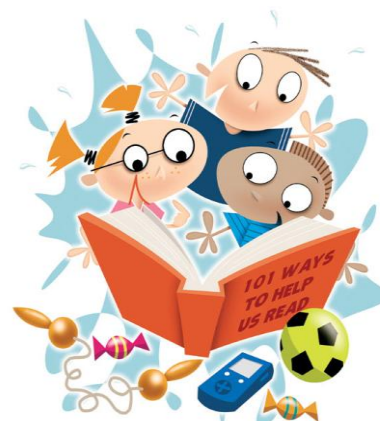
- ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัย ตอบถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน เต็ม 15 คะแนน
 ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย ตรวจสอบเกณฑ์การให้คะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 คำชี้แจง จงกากบาท (X) ข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ลงในกระดาศคำตอบ

1. ข้อใดให้คำจำกัดความของคำว่า “รายงาน” ได้ชัดเจนถูกต้อง
 - ก. เป็นการรวบรวมข้อมูล
 - ข. เป็นการบันทึกเรื่องราวที่ได้อ่านมา
 - ค. เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้ฟังมา
 - ง. เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้รวบรวมมาในรูปแบบต่าง ๆ
2. จุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของการเขียนรายงานค้นคว้าคือข้อใด
 - ก. ให้รู้จักเรียบเรียงสิ่งที่ได้ค้นคว้ามา
 - ข. ให้มีนิสัยรักการอ่าน และเลือกหนังสืออ่านได้เหมาะสม
 - ค. ให้มีทักษะในการค้นคว้ารวบรวม และรู้จักใช้แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
 - ง. ให้รู้จักรวบรวม เรียบเรียง ความรู้ ความคิดแล้วนำเสนออย่างถูกต้อง
3. ข้อใดคือรายงานวิชาการ
 - ก. การเขียนเรียงความ
 - ข. การเรียบเรียงความคิดแล้วนำเสนอโดยการเขียน
 - ค. การเรียบเรียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นแบบแผน
 - ง. การติดต่อข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
4. การจัดทำรายงานควรทำสิ่งใดก่อนเป็นอันดับแรก
 - ก. การเลือกหัวข้อเรื่อง
 - ข. การแยกข้อมูล
 - ค. การวางโครงเรื่อง
 - ง. การจัดข้อมูลให้เป็นระเบียบ
5. ส่วนประกอบของรายงานวิชาการแบ่งออกเป็นกี่ส่วน

ก. 2 ส่วน	ข. 3 ส่วน
ค. 4 ส่วน	ง. 5 ส่วน



6. ส่วนประกอบของรายงานข้อใดจัดอยู่ในส่วนต้น

- ก. ปกใน เนื้อเรื่อง
- ข. ปกนอก ภาคผนวก
- ค. ปกนอก สารบัญ
- ง. ปกใน บรรณานุกรม

7. ข้อใดเรียงลำดับส่วนประกอบของรายงานได้ถูกต้อง

- ก. ปกนอก ปกใน สารบัญ คำนำ เนื้อเรื่อง ภาคผนวก บรรณานุกรม
- ข. ปกนอก ปกใน สารบัญ คำนำ เนื้อเรื่อง บรรณานุกรม ภาคผนวก
- ค. ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง บรรณานุกรม ภาคผนวก
- ง. ปกนอก คำนำ ปกใน สารบัญ เนื้อเรื่อง บรรณานุกรม ภาคผนวก

8. หน้าใดของรายงานที่บอกถึงวัตถุประสงค์ และกล่าวคำขอบคุณผู้ที่ช่วยเหลือในการทำ
รายงาน

- ก. หน้าชื่อเรื่อง
- ข. คำนำ
- ค. สารบัญ
- ง. หน้าคำอุทิศ

9. ข้อใดไม่ใช่หลักการเลือกเรื่องในการเขียนรายงาน

- ก. เลือกเรื่องที่หาข้อมูลยาก ๆ
- ข. เลือกเรื่องที่น่าสนใจในขณะนั้น
- ค. เลือกเรื่องที่ครูมอบหมายให้ทำ
- ง. เลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ได้รับมอบหมาย

10. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการเขียนรายงานวิชาการ

- ก. การเลือกหัวข้อเรื่อง
- ข. การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
- ค. กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่อง
- ง. กำหนดค่าใช้จ่ายในการศึกษาค้นคว้า



11. เมื่อนักเรียนเลือกเรื่องที่เหมาะสมได้แล้วขั้นตอนต่อไปควรทำตามข้อใด
- การกำหนดอุปกรณ์
 - การเรียบเรียงรายงานเป็นรูปเล่ม
 - การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
 - กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเรื่อง
12. การนำข้อมูลมาเรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของตนเองเป็นการบันทึกแบบใด
- บันทึกแบบย่อความ
 - บันทึกแบบถอดความ
 - บันทึกแบบเสริมความ
 - บันทึกแบบคัดลอกข้อความ
13. ข้อใดกล่าวผิด
- บรรณานุกรมคือหนังสืออ้างอิง
 - หน้าสารบัญต้องใส่ไว้ก่อนหน้าคำนำ
 - เนื้อหาเรียงงานจัดอยู่ในส่วนกลางของรายงาน
 - คำนำกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนรายงาน
14. ข้อใดเขียนบรรณานุกรม (รายการหนังสืออ้างอิง) ได้ถูกต้อง
- เบญจา แสงมลิ. **จอทองเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : 2535.
 - ราวดี ปฏิวีวงศ์. **ลำนำของแก้ว**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
 - สุดธิดา เปลี่ยนสายสืบ. **หนูท่องกล้าหาญ**. กรุงเทพฯ : เลมอน พัลส์ 2003
- จำกัด.
- แววมยุรา เหมือนนิล. **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2553.
15. การเขียนรายงานเรื่อง “การเลี้ยงสุกร” ควรกำหนดโครงเรื่องอย่างไร
- การคัดเลือกพันธุ์สุกร การให้อาหารสุกร การดูแลรักษา
 - ความเป็นมาของการเลี้ยงสุกรในประเทศไทย วิธีเลี้ยงสุกร การดูแลรักษา
 - หลักการเลี้ยงสุกร ปัญหาในการเลี้ยงสุกร การขายสุกร
 - ความสำคัญของการเลี้ยงสุกร ปัญหาในการเลี้ยงสุกร การดูแลรักษา



ชื่อ – นามสกุล ชั้น เลขที่

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

15

ตอนที่ 2

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ข้อความหมายเลข 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงในช่องว่าง

น้ำท่วมเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เนื่องจากฝนที่ตกในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำมีปริมาณมาก และตกติดต่อกันเป็นเวลานาน จนเกิดน้ำไหลบ่าเหนือผิวดิน ลงสู่ร่องน้ำลำธาร และในแม่น้ำมากกว่าปกติ ซึ่งในขณะที่น้ำจำนวนมากไหลไปตามร่องน้ำ ลำธาร และแม่น้ำนั้น หากลำน้ำตอนใด ไม่สามารถรับปริมาณน้ำทั้งหมดให้ไหลอยู่เฉพาะภายในตัวลำน้ำได้ ก็จะทำให้ น้ำมีระดับขึ้นสูงกว่าตลิ่ง แล้วไหลล้นฝั่งบ่าไปท่วมพื้นที่สองฝั่งลำน้ำ หรืออาจไหลไปท่วมข้างตามที่ลุ่มต่ำไหลออกไปเป็นบริเวณกว้างด้วย นอกจากนี้ตามพื้นที่ลุ่ม และพื้นที่ในเขตชุมชน ซึ่งไม่มีระบบการระบายน้ำที่สมบูรณ์ เมื่อเกิดฝนตกหนักเป็นเวลานานๆ ในแต่ละครั้ง มักเป็นปัญหา ทำให้เกิดน้ำท่วมขังบนพื้นที่ แล้วทำความเสียหายแก่พื้นที่เพาะปลูก และทรัพย์สินต่างๆ ได้เสมอเช่นกัน

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ / เล่มที่ ๑๒ / เรื่องที่ ๘ การพัฒนาแหล่งน้ำ / การป้องกันและ
บรรเทาอุทกภัย)

[illegible]

ข้อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ข้อความหมายเลข 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงในช่องว่าง

การขยายตัวของเขตชุมชนและการทำลายระบบระบายน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ พื้นที่ส่วนใหญ่ซึ่งแต่ก่อนเคยเป็นพื้นที่ที่ราษฎรใช้ทำการเกษตรนั้น ประกอบด้วยพื้นที่ลุ่มมีแอ่งน้ำ หนอง บึง และลำคลองธรรมชาติ เพื่อรับน้ำเข้าและระบายน้ำออกจากพื้นที่ได้อย่างสะดวก หรือมีความสมดุลตามสภาพธรรมชาติโดยไม่มีน้ำท่วมขัง ครั้นเมื่อมีการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นชุมชนแหล่งอุตสาหกรรมหรือที่อยู่อาศัย จึงมีการถมดินปรับพื้นที่ สร้างถนน สิ่งก่อสร้างต่างๆ ขยายตัวออกไปเป็นบริเวณกว้างเป็นเหตุให้แอ่งน้ำ หนอง บึง และลำคลองธรรมชาติทั้งหลายต้องถูกทำลายหมดไป และมูลเหตุสำคัญก็คือภายในเขตชุมชนที่ตั้งขึ้นใหม่หลายแห่งมักไม่ได้สร้างระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพขึ้นแทน ดังนั้น เมื่อถึงเวลาที่มีฝนตกหนักจึงทำให้เกิดน้ำท่วมขังนาน และความเสียหายย่อมบังเกิดติดตามมา

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ / เล่มที่ ๑๒ / เรื่องที่ ๘ การพัฒนาแหล่งน้ำ / การป้องกันและบรรเทา
น้ำท่วม)

[illegible]

ข้อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ข้อความหมายเลข 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงในช่องว่าง

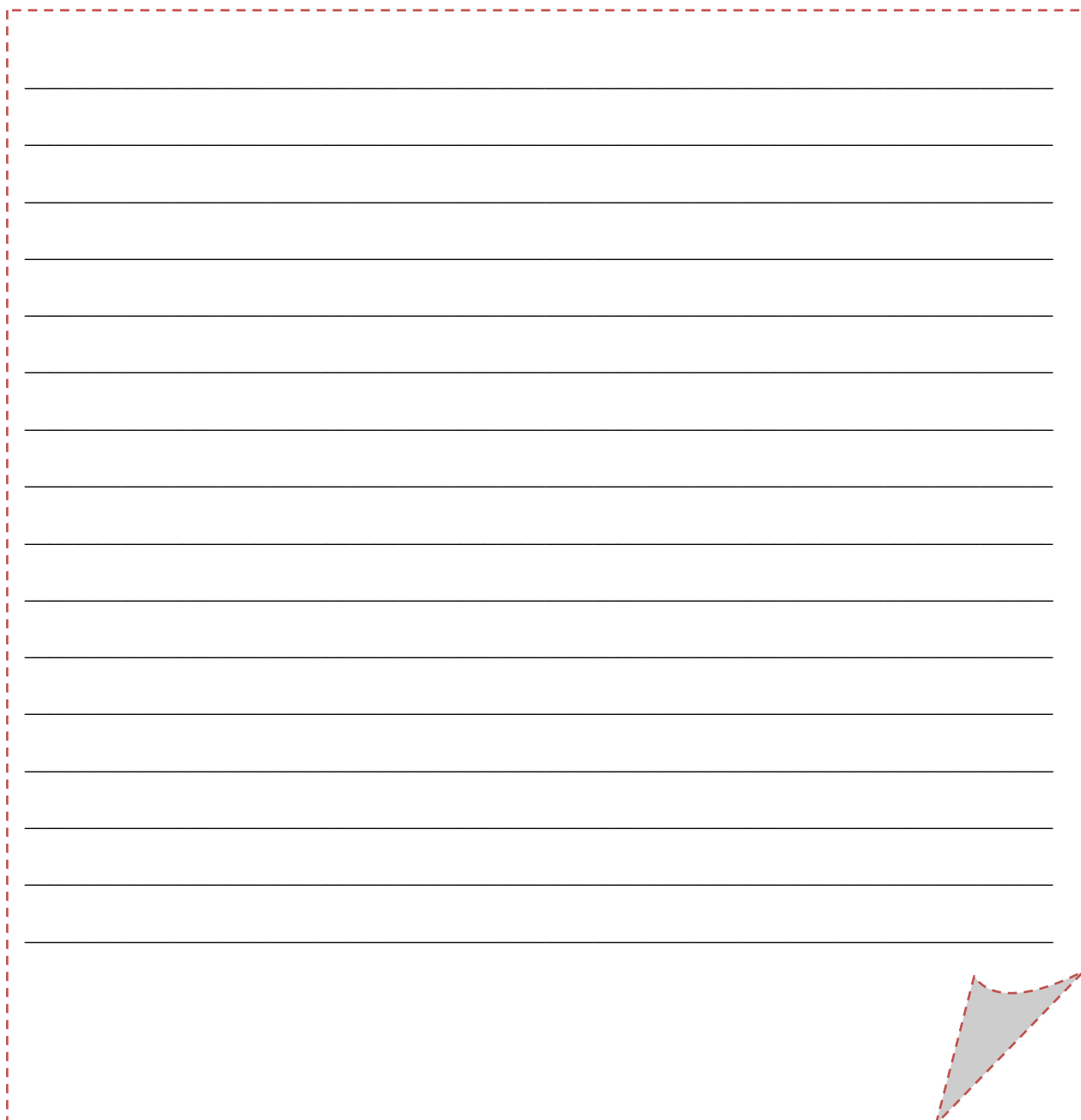
น้ำท่วมมีผลกระทบต่อปริมาณมากมาอย่างต่อเนื่องและกิจกรรมเศรษฐกิจของมนุษย์ อย่างไรก็ดี น้ำท่วม (โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำท่วมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง/เล็กกว่า) ยังสามารถนำมาซึ่งประโยชน์ได้ เช่น การเติมน้ำบาดาลใหม่ ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้นและให้สารอาหารแก่ดินซึ่งขาด น้ำท่วมทำให้บางพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่แห้งแล้งหรือกึ่งแห้งแล้ง มีทรัพยากรน้ำที่สำคัญยิ่ง ที่ซึ่งเหตุการณ์ขาดน้ำฟ้าสามารถมีการกระจายไม่สม่ำเสมอมาตลอดทั้งปี น้ำจืดท่วมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการรักษาระบบนิเวศในทางน้ำไหล และเป็นปัจจัยหลักในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพของที่ราบน้ำท่วมถึง น้ำท่วมได้เติมสารอาหารปริมาณมากแก่ทะเลสาบและแม่น้ำซึ่งทำให้การประมงดีขึ้นเป็นเวลาสองสามปี ซึ่งยังเป็นผลของความเหมาะสมของที่ราบน้ำท่วมถึงสำหรับการวางไข่ เพราะมีการล่าน้อยและสารอาหารมาก นักและปลาได้ประโยชน์จากการเพิ่มการผลิตซึ่งเป็นผลจากน้ำท่วม

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ / เล่มที่ ๑๒ / เรื่องที่ ๘ การพัฒนาแหล่งน้ำ / การป้องกันและบรรเทา
น้ำท่วม)

[illegible]

ชื่อ – นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียบเรียงใจความสำคัญจากข้อความหมายเลข 1 – 3 แล้วนำมาเขียนลงใน
ช่องว่างที่กำหนดให้ซึ่งเป็นปัญหาของหัวข้อที่จะทำโครงงาน ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง



แบบประเมิน
ความสามารถในการสรุปใจความสำคัญ



รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การเขียนเนื้อหาสาระ	เขียนเนื้อหาสาระได้ ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง ตรงประเด็นทุกข้อและ ได้ใจความต่อเนื่อง	เขียนเนื้อหาสาระได้ ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง ตรงประเด็น แต่ ใจความวกวน	เขียนเนื้อหาสาระ ได้ 2 เรื่อง
2. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาเขียนถูกต้อง สื่อความหมายชัดเจน	ใช้ภาษาเขียนถูกต้อง	ใช้ภาษาพูดแทน ภาษาเขียน
3. อักษรวิธี	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิด 1-2 แห่ง	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิด 3-4 แห่ง	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรค ตอน ผิด 5 แห่งขึ้นไป
4. ความสะอาด	ตัวอักษร อ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ	ตัวอักษร อ่านง่าย สะอาด ขาดความ เป็นระเบียบ	ตัวอักษร อ่านยาก ไม่สะอาด ไม่เป็น ระเบียบ

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คะแนน	ระดับคุณภาพ
9-12	คะแนน	ดีมาก
6-8	คะแนน	พอใช้
4-5	คะแนน	ควรปรับปรุง



แบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบ
รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 16 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ
คำสั่ง จงกากบาท (X) ข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			
2				
3				

- ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ โดยให้นักเรียนอ่านข้อความตามที่กำหนด
คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนด (หมายเลข 1, หมายเลข 2 และหมายเลข 3)
 แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงในช่องว่างที่กำหนดให้

2. เกณฑ์การให้คะแนน

- ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัย ตอบถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน เต็ม 15 คะแนน
 ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย ตรวจสอบเกณฑ์การให้คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 คำชี้แจง จงกากบาท (X) ข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ลงในกระดานคำตอบ

1. ข้อใดให้คำจำกัดความของคำว่า “รายงาน” ได้ชัดเจนถูกต้อง
 - ก. เป็นการบันทึกเรื่องราวที่ได้อ่านมา
 - ข. เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้ฟังมา
 - ค. เป็นการรวบรวมข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
 - ง. เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้รวบรวมมาในรูปแบบต่าง ๆ
2. จุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของการเขียนรายงานค้นคว้าคือข้อใด
 - ก. ให้รู้จักเรียบเรียงสิ่งที่ได้ค้นคว้ามา
 - ข. ให้มีนิสัยรักการอ่าน และเลือกหนังสืออ่านได้เหมาะสม
 - ค. ให้รู้จักรวบรวม เรียบเรียง ความรู้ ความคิดแล้วนำเสนออย่างถูกต้อง
 - ง. ให้มีทักษะในการค้นคว้ารวบรวม และรู้จักใช้แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
3. ข้อใดคือรายงานวิชาการ
 - ก. การเขียนเรียงความในวันสำคัญ
 - ข. การคัดลอกข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
 - ค. การเรียบเรียงความคิดแล้วนำเสนอโดยการเขียน
 - ง. การเรียบเรียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นแบบแผน
4. การจัดทำรายงานควรทำสิ่งใดก่อนเป็นอันดับแรก

ก. การจัดข้อมูลให้เป็นระเบียบ	ข. การเลือกหัวข้อเรื่อง
ค. การวางโครงเรื่อง	ง. การแยกข้อมูล
5. ส่วนประกอบของรายงานวิชาการแบ่งออกเป็นกี่ส่วน

ก. 2 ส่วน	ข. 3 ส่วน
ค. 4 ส่วน	ง. 5 ส่วน



6. ส่วนประกอบของรายงานข้อใดจัดอยู่ในส่วนต้น
 - ก. ปกใน เนื้อเรื่อง
 - ข. ปกใน บรรณานุกรม
 - ค. ปกนอก ภาคผนวก
 - ง. ปกนอก สารบัญ
7. ข้อใดเรียงลำดับส่วนประกอบของรายงานได้ถูกต้อง
 - ก. ปกนอก ปกใน สารบัญ คำนำ เนื้อเรื่อง ภาคผนวก บรรณานุกรม
 - ข. ปกนอก คำนำ ปกใน สารบัญ เนื้อเรื่อง ภาคผนวก บรรณานุกรม
 - ค. ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง บรรณานุกรม ภาคผนวก
 - ง. ปกนอก ปกใน สารบัญ คำนำ เนื้อเรื่อง บรรณานุกรม ภาคผนวก
8. หน้าใดของรายงานที่บอกถึงวัตถุประสงค์ และกล่าวคำขอบคุณผู้ที่ช่วยเหลือในการทำ
รายงาน
 - ก. หน้าชื่อเรื่อง
 - ข. ภาคผนวก
 - ค. คำนำ
 - ง. สารบัญ
9. ข้อใดไม่ใช่หลักการเลือกเรื่องในการเขียนรายงาน
 - ก. เลือกเรื่องที่หาข้อมูลยาก ๆ
 - ข. เลือกเรื่องที่น่าสนใจในขณะนั้น
 - ค. เลือกเรื่องที่ครูมอบหมายให้ทำ
 - ง. เลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ได้รับมอบหมาย
10. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการเขียนรายงานวิชาการ
 - ก. การเลือกหัวข้อเรื่อง
 - ข. การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
 - ค. กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่อง
 - ง. กำหนดค่าใช้จ่ายในการศึกษาค้นคว้า



11. เมื่อนักเรียนเลือกเรื่องที่เหมาะสมได้แล้วขั้นตอนต่อไปควรทำตามข้อใด
- การกำหนดอุปกรณ์
 - การเรียบเรียงรายงานเป็นรูปเล่ม
 - การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
 - กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเรื่อง
12. การนำข้อมูลมาเรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของตนเองเป็นการบันทึกแบบใด
- บันทึกแบบสรุปความ
 - บันทึกแบบถอดความ
 - บันทึกแบบเสริมความ
 - บันทึกแบบคัดลอกข้อความ
13. ข้อใดกล่าวผิด
- บรรณานุกรมคือหนังสืออ้างอิง
 - หน้าสารบัญต้องใส่ไว้ก่อนหน้าคำนำ
 - เนื้อหาเรียงงานจัดอยู่ในส่วนกลางของรายงาน
 - คำนำกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนรายงาน
14. ข้อใดเขียนบรรณานุกรม (รายการหนังสืออ้างอิง) ได้ถูกต้อง
- เบญจา แสงมลิ. จอทองเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : 2535.
 - ราวดี ปฏิวัติวงศ์. ลำนำของแก้ว. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
 - แววมยุรา เหมือนนิล. การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2553.
 - สุดธิดา เปลี่ยนสายสืบ. หนูท่องกล้าหาญ. กรุงเทพฯ : เลมอน พัลส์ 2003

จำกัด.

15. การเขียนรายงานเรื่อง “การเลี้ยงสุกร” ควรกำหนดโครงเรื่องอย่างไร
- การคัดเลือกพันธุ์สุกร การให้อาหารสุกร การดูแลรักษา
 - หลักการเลี้ยงสุกร ปัญหาในการเลี้ยงสุกร การขายสุกร
 - ความเป็นมาของการเลี้ยงสุกรในประเทศไทย วิธีเลี้ยงสุกร การดูแลรักษา
 - ความสำคัญของการเลี้ยงสุกร ปัญหาในการเลี้ยงสุกร การดูแลรักษา



ชื่อ – นามสกุล ชั้น เลขที่

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

15

ตอนที่ 2

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ข้อความหมายเลข 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงในช่องว่าง

เศษกระดาษ เศษถุงพลาสติก เศษผัก เศษอาหาร ใบไม้ ซากสัตว์ รวมถึงวัตถุอื่นๆ ที่มนุษย์ ไม่ต้องการเรียกว่า ขยะมูลฝอย ขยะมูลฝอยเกิดจากกิจกรรมในบ้านเรือน โรงงาน โรงเรียน ตลาด ร้านค้าข้างถนน บริเวณที่มีการก่อสร้าง และทุกแห่งที่มีมนุษย์อยู่ เป็นต้น ในบ้านของเรามีขยะมูลฝอย ถ้าเราทิ้งขยะเกลื่อนกลาดไม่เป็นที่เป็นทาง บ้านก็จะสกปรก ขาดความสวยงาม และความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นที่รังเกียจแก่ผู้พบเห็น และยังมีกลิ่นเหม็น ที่ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ที่อยู่อาศัย และบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ / เล่มที่ ๑๕ / เรื่องที่ ๘ ขยะมูลฝอย / ขยะมูลฝอย)

[illegible]

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ข้อความหมายเลข 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงในช่องว่าง

กองขยะมูลฝอยยังเป็นแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์ และเป็นที่หลบซ่อนของสัตว์ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ คือ เป็นพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาบและยุง ตลอดจนสิ่งมีชีวิตที่ มองไม่เห็น คือ เชื้อโรคต่างๆ อีกด้วย การทิ้งขยะมูลฝอยให้เป็นที่เป็นทาง คือ ทิ้งขยะมูลฝอยลงในภาชนะ เช่น ถังที่มีฝาปิด ถ้าใช้ถุงพลาสติก เมื่อเต็มแล้ว ต้องผูกปากถุงให้มิดชิด เพื่อป้องกันกลิ่นเหม็น และป้องกันไม่ให้สัตว์คุ้ยเขี่ย ทั้งนี้จะช่วยป้องกันความสกปรกและอันตราย ที่เกิดจากขยะมูลฝอย เช่น เศษแก้วบาดเท้า การเก็บขยะมูลฝอยให้มิดชิด ทำให้บ้านเมืองของเราสะอาดเป็นระเบียบ สวยงามน่าอยู่อาศัย

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ / เล่มที่ ๑๕ / เรื่องที่ ๘ ขยะมูลฝอย / ขยะมูลฝอย)

[illegible]

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ข้อความหมายเลข 3

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ และนำมาเขียนลงใน
ช่องว่าง

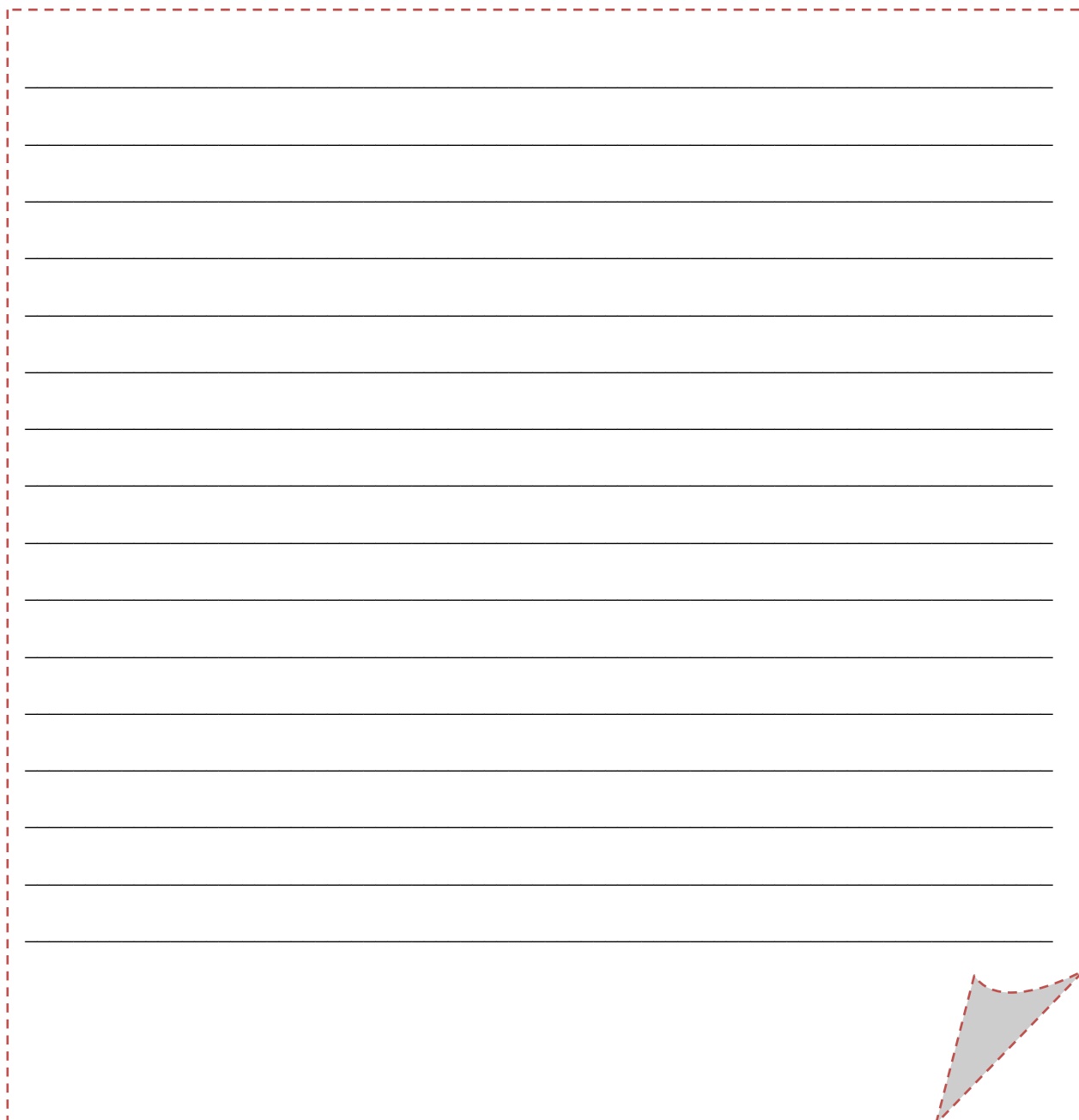
เมื่อเราเป็นผู้ทำให้เกิดขยะมูลฝอยขึ้นมา เราทุกคนจึงควรช่วยกันรักษาความสะอาด ป้องกันอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้จากขยะมูลฝอย การทิ้งขยะให้ถูกต้อง คือ ทิ้งขยะมูลฝอยในภาชนะที่จัดไว้สำหรับทิ้งขยะมูลฝอย แล้วจัดการเผาหรือฝังเสีย ในท้องถิ่นซึ่งมีเจ้าหน้าที่ทางการเก็บขยะมูลฝอย เราควรใส่ขยะลงในถุงพลาสติก ผูกปากให้แน่น หรือใส่ภาชนะที่แข็งแรง เช่น ถังที่ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด ไม่ควรใช้เบ่ง เพื่อที่พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย จะได้นำไปกำจัดที่สถานที่กำจัดขยะได้สะดวก

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ / เล่มที่ ๑๕ / เรื่องที่ ๘ ขยะมูลฝอย / ขยะมูลฝอย)

[illegible]

ชื่อ – นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียบเรียงใจความสำคัญจากข้อความหมายเลข 1 – 3 แล้วนำมาเขียนลงใน
ช่องว่างที่กำหนดให้ซึ่งเป็นปัญหาของหัวข้อที่จะทำโครงงาน ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง



แบบประเมิน
ความสามารถในการสรุปใจความสำคัญ



รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การเขียนเนื้อหาสาระ	เขียนเนื้อหาสาระได้ ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง ตรงประเด็นทุกข้อและ ได้ใจความต่อเนื่อง	เขียนเนื้อหาสาระได้ ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง ตรงประเด็น แต่ ใจความวกวน	เขียนเนื้อหาสาระ ได้ 2 เรื่อง
2. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาเขียนถูกต้อง สื่อความหมายชัดเจน	ใช้ภาษาเขียนถูกต้อง	ใช้ภาษาพูดแทน ภาษาเขียน
3. อักษรวิธี	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิด 1-2 แห่ง	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิด 3-4 แห่ง	สะกดคำและใช้ เครื่องหมายวรรค ตอน ผิด 5 แห่งขึ้นไป
4. ความสะอาด	ตัวอักษร อ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ	ตัวอักษร อ่านง่าย สะอาด ขาดความ เป็นระเบียบ	ตัวอักษร อ่านยาก ไม่สะอาด ไม่เป็น ระเบียบ

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	คะแนน	ระดับคุณภาพ
9-12	คะแนน	ดีมาก
6-8	คะแนน	พอใช้
4-5	คะแนน	ควรปรับปรุง



ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวอำภาพร ระนาภูศิลป์
ที่อยู่	127 หมู่ที่ 7 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดเกาะวังไทร ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม
พ.ศ. 2550	ศึกษาต่อระดับ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551 – 2554	ครูโรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2555	ครูโรงเรียนวัดเกาะวังไทร ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม